

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Jóssef-körút 18.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF.**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG.**

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3,50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1,20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Bauer Mór levele gróf Tisza Istvánhoz.

Budapest, május 15.

(v.) Bauer Mór ur, a magyar ipar- és kereskedelmi bank alelnöke, a mai napon a következő levelet intézhetné gróf Tisza Istvánhoz:

Mélyen tisztelt gróf ur, méltóságos uram!

F. évi január hó 29-ikén kelt nagybecsű levelére van szerencsém ezennel tiszteletteljesen visszatérni. Méltóságod azt tudatta velem ama levelében, hogy visszavonul a gazdasági tevékenységtől, s egyben jelezni sziveskedett e meglepő elhatározásának indító okait. Ezek az okok — kell-e rájuk emlékeztetnem méltóságodat? — igen komoly okok voltak. Egyszerű kereskedő létemre éreztem, mint fut végig rajtam a libabőr ama sztringens okfejtés olvastára.

Nini, mondogattam magamnak, a mi gróf urunk nagyon nagy fába vágja a fejszéjét. Sorompóba szólítja az összeférhetetlenséget, amely ráült a szabadelvű párt nyakára, a szabadelvű pártot, amely megnyergeteti magát az összeférhetetlenség által, a korszellemet, mely ezt gyáván és tunyán eltűri. S levelének elolvasása után nem voltam többé ura fantáziámnak. Kérem, én egy szimpla kereskedő ember vagyok, akinek az esze hozzá van szoktatva a fegyelemhez, de a fantáziája nem. Mert mink, született és hivatalos merkantilisták az eszünkkel dolgozunk, nem a fantáziáinkkal. Az eszünk gyeplőit, ha nem tartanók erős kézzel, koldusokká lennénk. De a fantáziánk bátran csaponghat, kivált amikor jobb dolgunk nem akad. Nekem pedig január 29-ikén a Méltóságod so-

rainak elolvasása után ijedtemben jobb dolgom nem akadt, mint az, hogy fantáziámat szabadon csapongtassam. Hát csapongott. S fegyelmet nem ismerve, merészen csapongott.

A látomás, amelyet képzeletem elibém varázsolt, az vala, hogy Magyarország égboltján sötét zivatarfelhők tornyosulnak. Ugy éreztem, hogy beborul a szemhatár s a terjedő homályban tikkasztó súlylál nehezedik mindenekre a fojtó levegő. A horizont szélére pedig felénk csörtetett egy óriástestű szörnyeteg: a reakció hétféjú sarkánya. No itt zivatar lesz és veszedelem: menykövek csatogása közben szétmarcangol mindent, felfal mindent a hétféjú sarkány. De im a sarkány nyomában ott termett ragyogó vértetében, villogó kardját suhogtatva egy dőlceg levante. Az emberek suttogva adták tovább a szót: „Ah itt a Szent György lovag!”

Én mosolyogva hallgattam a megrémült emberek e szavait; hiszen a sisakrostély mögött megismertem Méltóságodat, a mi kegyes grófunkat. A babonás nép Szent Györgynek nézte Önt, de én tudtam, hogy az ismeretlen levante Szent Györgynél is különb, hogy ő gróf Tisza István. A badar csöcselék lélekzet nélkül nézte, mint közeledik egyre jobban a levante a sarkányhoz. Ha összecsapnak, teremtő isten, mi lesz? Ez a sóhajlás szállt ajkról-ajkra. Én megint csak mosolyogtam. Dehogy féltettem én Méltóságodat! Ha a mi grófunk sikra száll, akkor tudja, hogy győzni akar, és akarja, hogy győzni tudjon. Keménynek kemény lesz a tusa, gondoltam, de ha Méltóságod nem félt a küzdelmet provokálni, mért féljek én végig nézni a küzdelmet? Legfeljebb az volt előttem kétséges, egyszerre, avagy hét részletben fejezi-e le Méltóságod a hétféjú sarkányt.

Azóta hát izgatottan bontottam ki reggelente az újságokat. Megtörtént-e már vajjon a nagy viadal? A sarkányról megtudtam a Méltóságod leveléből, hogy amit megemmisíteni készül, az először a szabadelvűség, másodsor a politikai és gazdasági élet épsége, harmadszor a magyar társadalom egysége és békéje. Csupa nagy értékű dolog körül forgott hát a kocka. Kereskedő ember, ha még oly hidegvérű, mégis szepeg ekkora értékek veszedelmén. Szepegtem hát kissé én is. Nem mintha bizalmatlan lettem volna a Méltóságod ereje és ügyessége tekintetében, de attól féltem, hogy dulakodás közben mégis csak csorba eshetik e nagy értékek valamelyikén. Nap mult el nap után s a viadal nem következett be. Ahá, gondoltam, a mi grófunk farkasszem néz a hétféjú sarkánnyal. Nyilván meg akarja ígézni a tekintetével. Jó ötlet ez a mi grófunktól. Hipnotizált sarkányokkal nyilván könnyebben végez az ember.

A végén, mintha magam is hipnotizálódottam volna. Mért tagadnám, belefáradtam a várakozásba. A sarkány még ébren volt s vadul csattogtatta mind a hét fejének valamennyi fogát, ellenben én reám ólomsúlylál nehezedett az álom. Gondoltam, mire felébredek, már vége lesz a viadalnak s kész lesz a diadal. Az üzlet nem rossz, mert így megvan az öröm — izgalmak nélkül. De boldog isten, hányszor aludtam el s hányszor ébredtem fel s még mindig nyoma sem volt sem a viadalnak, sem a diadalnak. És megfogta lelkemet a töprengés. Ha sikra szállt a mi grófunk, mért nem öli meg a sarkányt? Ha a sarkány vígan él tovább, minek szállt akkor sikra a mi grófunk? S egy bűnös szkepszis kezdett bennem támadni, előbb félénken derengve, majd utóbb egyre jobban nekiabatorodva. Eleinte elutasítottam magamtól a

TÁRCA.

Osztokodás.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: Thury Zoltán.

Jóval éjjel után még publikum volt a kocsmában. Közönséges szegény nép, de jó mulató, aki nem törődik a arassal, ha még szó van egy-két pohár borról. Es amiott ez már faluhelyen szokásos, a nagy szobában vegyesen ültek az urak, a főlig urak és az egészen parasztok, részben vörösre, részben szürkére terített asztalok mellett. A sarokban fölzármolt a banda. A bőgő háta volt a háttér, amibe belehajoltak és amiből kidobták a felső testüketa kuncogvatolytatott, halk, itt-ott föl-fölvisító veszekedésben. Két petróleumlámpáról bűdös olaj csepogott a padlóra s mivel-hogy már kitélt az idejük, füstölgött, sercegett bennük a kanóc. Mindenfelé beszélgetések folytak. Az uraké hangos volt, a harangozó, a kisbíró és a szolgabírósi hajdu inkább csak arrafelé hallgatózott, a parasztok pedig lassu, monoton elbeszéléseken mulattak, amikbe egyik-másik úgy belekezdett, hogy alig tudott kijutni belőle. A szörnyű füstben ide-oda tőtyögött egy roppant vastag asszony a borral, pálinkával.

Megnyílt az ajtó és különös formájú kis emberke jött be. Roppant nagy eszímák lötyögtek a lábain s szűk nadrágba meg sok gombu zokkébe volt bujtatva az egész ember. Tántorgott, talán mert már másutt is ivott, esetleg azonban inkább a fáradtság miatt. Sáros volt bokáig. Kívülről jött, a város felől. A falu tudniillik tele van hordva kavicsos — s remegett és erősen rátámaszkodott a botjára, amíg az ajtóban állva körülnézett, hogy kik is vannak hát itt voltaképpen. Az urak felé illedelmesen köszönt, a parasztnak is

mondott valamit s aztán leült a harangozóékhoz. A vastag asszony kérdés nélkül vitte neki a bort egy hosszú nyaku, homályos üvegben s vastag, husos tenyerével a hátára legyintett. A többi embernek fel se tűnt valami tulságosan az, hogy az új vendég ki van kissé forgatva a valóságából. Vagy talán ki se volt forgatva... Egyáltalában valami bolondos forma ember lehetett. Mindenki kőtekedeve beszélt vele s ha felfortyant, hát lomosolyogták s kivárták, amíg magában lecsendesedik.

— Honnan jössz, Feri? — kérdezte a hajdu. — Talán a tagban jártál, hogy úgy összemazatoltad magad...

A tag vicszamba ment, mert volt, volt hajdanában Ferinek sok földje, hanem kipróbálta belőle a sógora. Az egyik házat is elvették tőle az ügyvédek s most egy kis belsőlegén éledéig, meg azon a néhány holdon, a maról semmiképpen se sikerült bebizonyítani, hogy nem az övé. Így a gazdaságban azonban elég értelmes ember, sőt tanulhatnának tőle sokan, akik bőlebbnek tartják magukat ő nála. Máskülönbön azonban hőbortos és a sógor az, aki megbolondította. Attól fél, hogy jön és kirángat alóla mindent, amint hogy meg is tenné szivesen a sógor, ha módjában állana. Tehát a tag, ami nincs, abban járt a Feri...

— Nem, nem, tag nincs. Tudod jól, hogy nincs, hát minek bántasz vele. Tömböc elvette, ami volt. Elvett mindent.

— Meg is veri az Isten.

— Dehogy veri. Hirtelen felugrott s kimeresztett szemekkel bámult az ajtóra. Ahogy visszafordult a többihez, azok is elképpelve bámultak reá. Még az ilyes árnyalatok megkülönböztetésében járatanalább falusi szemeknek is feltűnt, hogy milyen iszonyatosan elsápadt az arca. Suttogva kérdezte: — Nem halljátok?

— Mit?

— Hogy hogyan vonit...

— Mi?

— Tömböc.

Az emberek egyneműjüket mosolygott, mások azonban behúzták a fejüket a vállaik közé s úgy bámultak rá az emberre.

— Minek vonitana?

Feri. Kis Feri, akinek a Juliánna nővére férjezett Tömböcéné, még egy kicsit az ajtó felé halgatózott, aztán leült és sűrűn ivott és csupa hosszú kortyot. Az arca azonban vértelen maradt s a szemében is láz égett csak. Remegett is. Erezni lehetett az ócska padlón, ami táncot járt a lábai alatt.

— Hát — mondta — én nem voltam a tagban. Tag nincs. Hanem benn voltam Rimanócon négy hizott kocával.

— Meglátogattad a sógort?

— Nem, nem szoktam. Hanem láttam, hogy a passzusok irta. Irnok ember, városi ember, alkalmazott ember. Sandított is felém. Láttam, hogy a papíros mellett a hizókat is mustrálja. — No, — mondom, persze csak úgy magamban, mert vele nem beszélek — ezek legalább az enyimek. Amit kapok érettük, az is az enyém. Beiszom, de a Tömböc meg a Tömböcéné nem lát belőle egy garast se. Magára gondoltam, mondta a vastag asszonynak, aki éppen mellette ment el. Magára, hogy inkább a magáé legyen borban... Aztán jött egyik is, másik is, ígérték is, meg nem is, a mézsárosok mostanság nagyon tartják magukat s inkább csak úgy délfelé mennek ki a piacra, szóval hát már azt hittem, hogy haza hajtom a hizókat. Azonközben valami gyereket beküldtem egy ital borét a sátorba, a ház mellé, miben a passzust írják négy ablakban is e nem igen takargattam a sógor előtt, hogy iszom. Hát iszik, aki nem sajnálja. Iszik biz az... Délfelé valami uri formájú asszony jött, hogy azt mondja, mi az ára s ha nem drágallanám, hát ő megveszi a disznót. Azonban hát drága volt neki mégis. Aztán egy másik jött, egy ur s azzal aztán megállapodtunk. Száznyolcvanhét forintot

kétkedéseket. Nem, nem, az lehetetlen. A mi grófunkát én nem ilyennek ismerem. Az ha hadat izen, hát hadakozik. Hadakozni fog tehát okvetlenül. De aztán mégis felülkerekedett az a büntös szépszis. S világosan kialakult az eleinte homályos sejtésképpen jelentkező gondolat:

— Hátha kiegyeznek?

Hm, és ha kiegyeznének? Ha a levente azt mondaná a sárkánynak, vagy a sárkány a leventének: „tudod mit, pajtás, ne bántsuk egymást!” S ha ráállna erre az alkura az egyik is, a másik is? Oktalan dolog volna ez? Nem; én egyszerű kereskedő ember vagyok s azt mondom a magam nyárspolgári eszével, hogy jól megalkudni soha sem oktan dolog. Egymást felfalni még mindig ráérnek a mi grófunk és a reakció. Erre mifelénk azt tartják, hogy ami késik, nem mulik; de ami egyszer elmul, vagy aki egyszer kimult, az szívesen szeretne aztán késni. Az a sárkány ne gázoljon a mi grófunk verében, inkább a gróf se gázoljon az övében. Verekedjenek akkor, ha muszáj. Most talán még nem muszáj, mert még korai. Később, úgy lehet, megint nem lesz muszáj, mert akkor már késő lesz. És akkor elmarad a viadal s vele együtt a viadalnak minden kockázata. És akkor kiderül majd, hogy ez az alku egészen okos dolog volt.

Igy spekuláltam magamban; csak abban nem voltam bizonyos, ugyanugy látja-e a dolgokat egy gróf, mint egy kereskedő. De aztán eszembe jutott, hogy a gazdasági tevékenység terén való vállvetett működés nívellálja némiképpen a tulajdonságokat: a gróf fölvehet valamit a kereskedő egyéniségéből, valamint — ilyesmit mintha magamon is éreznék — idővel a kereskedőre is rászáll valami a grófból.

És csakugyan így jött. A viadal elmaradt. A levente és a sárkány kiegyeztek. Alku igenis volt, de harc nem volt. S e soraimat azért írom Méltóságodhoz, hogy gratuláljak a veszedelmes tünetek közt megindult ügynek illetlen bekés kiegyenlítéséhez. Örömet nem zavarja meg a visszaemlékezés arra a negyedfélhavi izgalomra, amely most ilyen feleslegesnek bizonyult. Méltóságodat is kérem, ne zaklassa ezzel nagybecsű lelkiismeretét.

Csak egyet kérek még Méltóságodtól. Ez

fizetett. Tizenöt tizest meg két ötöst. Aztán még két ezüstöt. Ez van belőle.

Kivét a mellényzsebéből két ezüsförintost s maga elé tette az asztalra. Egy kicsit nézte s aztán letörülte a homlokáról a verejtéket. Azonban újra kifényesedett az arca. Víz eszorgott le róla s zihált a melé... Nem hívta föl az érdeklődést szóval arra, amit még el akart mondani, de már is rajta esüngött mindenkinek a szeme s az urak asztalától is átjöttek páran, hogy hallgassák. Persze nem ültek le.

— És most jön a borzasztó. Ha még élek s ha fogom ezt a poharat s ha iszom belőle — mindjárt ivott is — hát az az Istennek olyan csodája, amit bele kell írni a könyvekbe. Hát — amint mondtam — a sógor jól megnézett. En is visszaneztem. Ez a becsület se tisztátalanabb, mint az övé. Aztán az urral az ő ablakához mentünk, hogy egye a méreg. Ette is. Láttam. A pénz a zsemben, hát csak mulattam rajta. Aztán még benéztem erre-arra s estefelé megindultam. A tájban, ahogy hát mi már szoktunk megindulni. Egy kicsit fujt a szél, Gálocs mellett esett is, de nem éppen nagyon, csakhogy mindig szembe fujt a szél a vizet meg a havat. Hideg is volt. Mondtam magamban, mondtam, — hogy ha már így olvad, hát engedhetne az idő, azért azonban csak jöttem szaporán. Közben elhajtott mellettem Peles Józsi. Nem mondta, hogy üljek föl, hát csak jöttem. Idébb aztán csunyan kavargott a hó. No no, nem január az idő, de hát azért csak kavargott. Aztán még szaporábban indultam meg. Ez a vásár olyan vásár volt, hogy alig volt benne ember. Köröskörül senki. Lenn az ormódi dobogón egy lélek se... Még valami bolond farkas élém áll, gondoltam, aztán...

Hát élém is állott. Előbb csak hallottam a becseki hágon is egyet, meg Szinge felől a másikat. Mintha beszélgettek volna. Ugy hallzott, hogy osztóznak rajtam. Meg mintha méregettek volna, hogy mennyit nyomok a havon, ha rálépek, meg hogy így testben hogy mutatok... Végre is az egyik

sem kérés, hanem inkább csak kérdés. Mi lesz hát már most a liberalizmussal, a politikai és gazdasági élet épségével, a magyar társadalom egységével és békéjével? Fenyegeti-e még e nagy értékeket a reakció? Ugy látom, hogy Gajari Ödön még mindig félti őket. De jól sejtent-é, hogy Ön, gróf ur, már ninésen többé egy véleményen Gajari Ödön képviselő urral?

Melyek után maradtam Méltóságodnak alázatos szolgája:

Bauer Mór s. k.
a Magyar Kereskedelmi és Iparbank
alelnöke.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, május 15.

Ma megkezdődött az ötödik szakasz tárgyalása és ezzel az összeférhetlenségi vita gerince. Hanem mielőtt a napirendre térhetett a Ház, szóba hozta Thaly Kálmán a maga rendjének a dolgát, amelyet tegnap Rakovszky István igazán méltatlanul és tapintatlanul hozott a parlament elé. Az ősz tudós jogos önérettel utasította vissza az ellene intézett támadást és ezalatt pártja meleg ovációt rendezett neki. Széll Kálmán a maga szokott loyaltásával szintén pártjára kelt Thalynek az egész Ház zajos tetszése mellett. Rakovszky ur tegnapi kihágását magyarázni óhajtván, abba a másik botlásba esett, hogy most meg a miniszterelnököt gyanúsította azzal, hogy elferdítette a szavait. Amit természetesen indignációval utasított vissza Széll Kálmán.

A meglehetősen zajos incidens után áttért a Ház az összeférhetlenségi javaslat tárgyalására. A negyedik szakasznál Darabás Béla két módosítást is ajánlott, amelyek közül azonban csak egyet, egy kis stílusjavítást fogadott el a Ház, a miniszterelnök hozzájárulásával. Gróf Benyovszky Sándor a budapesti egyetemi tanárokon kívül a közsváriakat is fel akarta menteni az összeférhetlenség alól, de ehhez Rohonyi Gyula előadó ellenzése után nem járult hozzá a Ház.

Következett azután a legfőbb ütköző pont: az ötödik szakasz. Justh Gyula kezdte itt meg a vitát, arról az intranzigens szigorító állásponttól, amelyet már a bizottságban is képviselt. Széll Kálmán miniszterelnök nyomban utána felszólt, meggyőző ékesszólással mutatva

ki nemesak azt, hogy a határ és mérték nélkül való szigorítás a legnagyobb abszurdumra vezet, hanem azt is, hogy ez a javaslat a háttérvonalat szerencsésen vonja meg.

Polónyi Géza hosszú és fufangos beszédben támadta a javaslatot, előszedve egy pár fogas kérdést, amelyekről szívesen ellismerjék, hogy fogas prókator eszelte ki őket; de egyéb érdemük nincs is aztán. Inkább ad abszurdum akarta vinni a kérdést, mint komolyan bírálni a javaslatot. Mert az már igazán nem komoly bíráló, amely odáig megy, hogy inkompatibilis még a miniszter is. Amint ezt Széll Kálmán menten ki is mutatta. A miniszterelnök replikája újabb szözlásra készítette Polónyit, szavai értelmének magyarázata címén, mire a miniszterelnök ismét válaszolt, ezután pedig öt perc szünet következett.

A szünet után Rakovszky István a mezőgazdák érdekében, Buzáth Ferenc pedig a patikárusok érdekében nyújtott be módosítást — zajos derűtség közt jelentve ki, hogy nem beszél pro domo — de Széll Kálmán, majd Rohonyi Gyula előadó mindkét módosítással szemben megvédte a javaslatnak ezt a pontját is, amelyet a Ház változatlanul fogadott el.

A napirend után nagy zajt okozott Zmeskál Zoltán interpellációja, amelyben Dégen Gusztávnak egy kerületbeli bizalmas emberéhez írt levelet tette szóvá. Ebben a levélben azt írta Dégen, hogy a kerület egyik községének az italmérsi ügyét csak akkor fogják elintézni, ha kijelentene a községbeliek, hogy a jövő választáson Dégent támogatják. Az egész ellenzéken iszonyu zugás támadt, mikor Zmeskál a levelet ismertette. Dégen Gusztáv nagy zajban kijelentette, hogy az a levél csak jogtalan uton kerülhetett nyilvánosságra és hogy ő inkorrektséget nem követett el. Széll Kálmán miniszterelnök pedig azonnal felvele az interpellációnak őt illető részére, általános, zajos helyeslést köt kijelentette, hogy az egész esetről semmit sem tud, ebben a dologban tehát állást nem foglal, de általánosságban nem tartja helyesnek az ilyenféle szolid pressziót. Az interpelláló kijelentette, hogy a miniszterelnök válaszáat tudomásul veszi, ellenben Dégen Gusztáv urat ezentul nem tekinti képviselőnek. És ezzel a kijelentésével sikerült a zivataros szcénát derűlten befejeznie.

elhallgatott s a másik, a Szinge felől leiramodott a hágon. Eppen nekem. No uram Isten, hát ebből mi lesz. — Megint ránézett a két ezüst pénzre s szomoruan bólogatott a fejével. — Ennyi maradt.

— Hát mi az? Hát mondja, — sürgette az ur, aki lábát föltéve az egyik székre, az elbeszélést figyelte.

— Nekem jött. No uram Isten...

— És aztán...

— Hát aztán előbb szembe állott. Hátráltam, de hát borzasztóan meg voltam ijedve. Julianna gonosz, Julianna hitvány teremtés, hanem mégis ő jutott az eszembe. En Istenem, egy anya szült meg bennünket, hát ki legyen nekem az első, amikor meg kell halni... Hát mondtam, hogy megbocsátok neki, ámbátor hogy mégse hittem, hogy igazán gondolom azt, amit gondolok s hátráltam, mindig hátráltam... Ezzel azonban nem sokat értem. A farkas jött utánam. Ugy tetszett nekem, mintha zaglászna erre, arra... Azt mondták, hogy a kutyának a testvére, hát éppen olyan, csakhogy hát a kutya mégse csinál ilyesmit... Mert aztán nekem jött...

A kis emberke remegni kezdett. Előtte nem volt bor, hát a szolgabíró huszárja toltá eléje a maga üvegjét. Nagyon ivott belőle s aztán félre-esett a széken. Meg kellett fogni, mert belevágta volna a fejét a padló deszkájába. Zavarosan bámult körül s azután visszaöngött a pillantása a két ezüst pénzre.

— Ez maradt, ez maradt — mondta.

— Hát aztán!

— Aztán, aztán feléje böktek egyszer az öklömmel s éreztem a szörét. Forogtam, ő meg körülöttem. Kereste, hogy hol vesse rám magát s arra megzörrent a zsemben a gyufa. Mit csináljak... Kihuztam a paklit, kezdem gyujtogatni s mindig feléje dobtam. Azt mondják, hogy fél tőle. Hát el is ugrott, hanem mindig kevesebb volt a gyulám, már alig zörgött a skatulában vagy négy. Most már vagy élünk, vagy összeharapja a torkom. Mindig a torkom járt az eszemben. Azt hiszem, hogy azt akarta megfogni. Ilyen

halál még a kutyámnak is rossz volna. Szegény kutyám... Ez mind végigjárta a fejemet s kezesem valamit, amit még gyujtogassak. Addig világított neki, amíg tudok... Hát elkezdtem a bankókat égetni.

Az emberek felszisszentek. Az ur mormogott: — a teremtésit.

— Annyi eszem még mindig volt, hogy tudtam, hogy belül raktam a csomóban az ötösöket s kívül a tizest. Belülről huzgáltam ki a pénzt s a mikor az egyik végig égett, meggyújtottam vele a másikat... Ahogy fogyott, készülődtem a halálra. Ugy látszik, hogy nem lehet kikerülni. Közben ordítottam: — emberek! emberek! — s mindig gyujtogattam a bankókból. Egyszer aztán már csak kettő volt. — No még egy kicsit élünk. — Aztán egy. — Uram Isten... Aztán az is égni kezdett s körül a sötét, borzasztó éjszaka. Nézegetek ki, hogy milyen, ámbátor, hogy idebenn a faluban minden ház világít egy kicsit. — Hát aztán az is elfogyott.

Tátott szájjal bámultak rá az emberek. Sokáig hallgathatott volna még, nem mert volna senki kérdezősködni. Ő pedig ült a széken össze-rokadva, érzéketlenül, s csak lassan, magától ébredt föl. Akkor is bámulva nézett körül, mintha meglepné a sok ember, s magában visszamenve a történet elejére és véges-végig átélve újra az egészet, eljutott odáig, amit még el kell mondania:

— Amikor már vége volt az utolsó pénzemnek, megfordult a farkas és azt mondta, de azt mondta, ugy hallottam, mint a hogy most az óra út: — egy, kettő, három... Hát azt mondta: — Ez a pénz se a tied, Feri. Elvettem. Neked már soha se lesz pénz, Feri... Hát Tömböc volt. Hallom a hangját.

Az ur rántott egyet a vállán és otthagya. A többiek összebámultak. A történet csakugyan érdekes... Feri pedig most már éppen csak szomoruan motyogott:

— Soha se lesz. Nekem már soha se lesz.

A képviselőház ülése május 15-én.

Elnök: Perczel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Darányi Ignác, Hegedűs Sándor, gróf Széchenyi Gyula, Cseh Ervin.

Az összehírdetlenségi törvényjavaslat.

Thaly Kálmán tiltakozik ama gyanúsítások ellen, amelyek Rakovszky tegnapi indítvány kapasan az ő nevéhez fűződtek. Hosszu politikai és irodalmi pályafutásán sohasem tagadta meg elveit. (Elnök eljénzés.) Előzetesen nem volt tudomása arról, hogy kitüntetésben fog részesülni, a kormány tagjai közül senkivel e részben nem érintkezett s miniszterelnök csak akkor közölte vele a kitüntetést, mikor a király elhatározása már bejárt dolog volt. Sohasem szolgált rá a gyanúsításra s most sem érdemelte azt. (Zajos eljénzés.)

Széll Kálmán miniszterelnök: A kormány tagjai közül senki, első sorban ő legkevésbé sem nem tudta, sem nem sejtette, hogy egyáltalán Thaly Kálmán mit fog ehhez a kitüntetéshez szólni. Őt meg nem kérdezték. A legelső elismerés elhatározása után, a hivatalos lapban való megjelenés előtt talán két nappal, amikor kezei között volt a legelső elhatározás, értesítette őt erről.

Mindenre el volt készülve, csak arra nem, hogy ellenéző képviselő azt vesse a kormányra szemére, hogy ellenéző képviselő, nem képviselői minőségében, hanem a hazának egyéb ténen tett szolgálataiért ajánl kitüntetésre. (Ugy van! Ugy van! jobbfelől és a szélsőbalon.)

Rakovszky István: Ezt nem tettem! (Zaj.)

Olaj Lajos: Ez is a néppárt bosszúja! (Zaj.)

Széll Kálmán miniszterelnök: Hallott az utóbbi időben nem egyszer kifogást és panaszt, hogy kinevezések kitüntetések, elismerések pártállás szerint adnak. (Feküdtások a baloldalon: *Eddig ugy is volt!*)

Thaly Kálmán köszönetét fejezi ki a miniszterelnöknek. (Zajos eljénzés.)

Rakovszky István kijelenti, hogy a miniszterelnök elterjedte adta elő szavait. Ő csak esodákozást fejezte ki a felett, hogy a függetlenségi párt nem tudta meg módosítását a kitüntetések összehírdetlenségével. (Helyesítés balról.)

Széll Kálmán miniszterelnök: A kérdés illetlen alakban való felhozása, összehírdetlenség azzal az indítvánnyal amely tegnap történt (Ugy van! Ugy van! jobbról) hogy ordók ne adassanak képviselőnek: bir ezzel az értelemmel, ezzel a céllal, mert különben nincsen helyén s nincsen értelme. (Ugy van! Elnök helyesíti a jobb- és szélsőbaloldalon.)

Barabás Béla szükségesnek tartja, hogy minden kormánytól függő tisztviselők és szolgák kategóriája is beletartozék a szakaszba. Indítványozza hogy a §. 1. pontjába „állandó alkalmazottak” kifejezés, továbbá az eddigi szöveg módosításával, a tanárok és tanítók” szövegezésre vételessék tel.

Széll Kálmán miniszterelnök: A második módosítást el fogadja, ámbár a szöveg is eléggé világos, mert azt a nomenklatúrát veszi fel, amely szokásos és amely a törvényben is benne van, mert a közpénzügyi oktatásról szóló törvény az ott alkalmazott tanárokat tanároknak és nem tanítóknak hívja (Ugy van! Ugy van! jobbfelől), és viszont az elemi és felsőbb népiskolai tanítókat tanítóknak nevezi az illető törvény. Ami az első indítványt illeti, azt el nem fogadhatja; mint a közszolgai és törvényhatósági tisztviselő nem is azért vannak első sorban inkompatibilisekké téve, mert rendes függési viszonyban vannak a kormánytól. Nincsenek azok más függési viszonyban, mint amelyet a törvény előír, ha a fegyelmi eljárás stb. következik be de az sem függési viszony tulajdonképpen; ők a kormány felügyelete alatt állanak, de vele szemben függési viszonyban nincsenek.

Gró. Benyovszky Sándor helytelennek találja, hogy a fővárosi tanárok és tanítókra is ki van mondva az inkompatibilitás. Ily értelemben az egyetem és a műegyetem tanárait is ki kellene zárni a képviselői tisztviselők. Indítványozza, hogy a fővárosi tanárok és tanítók megválasztása összehírdetlenségi esetet ne képezzen.

Rohonyi Gyula előadó nem fogadja el Polónyi és Benyovszky módosításait; Barabásnak a 2. módosításához hozzájárul.

A ház a szakaszt Barabás Béla második módosításával fogadja el.

Rohonyi Gyula előadó az 5. §-nál kéri, hogy a szakaszt pontonként tárgyalja a Ház. (Helyesítés.)

Justh Gyula az 1. pontnál: Nagyjében helyesnek találja a §. szövegét, mert azok akik a szakaszt megismerték, csak az összehírdetlenség képviselőket akarták kizárni s nem egyes kategóriákat. Mégis azt tartja, hogy az alkalmazásban nagyon sok kivételt statuáltak, s a törvény anyagi részének kijátszása nagy terhet hagyott. Helyes azt mondani, hogy összehírdetlenség a kormány minden vállalkozója és szállítója; de nem helyes kivételeket tenni az általános szabály alól. Ily helytelen kivenni a dohányműveket. Mert a dohányművelést a kormány tetszés szerint adja meg, vagy nem és pedig évenként s ezzel a dohányművelő lelett befolyást gyakorolhat. A dohányművelés átadása is a kincstár jóindulatától függ. Módosítványt nyújt be, mely szerint az 1. pont 5. része a szakaszból kinagyandó s csak a következő rész hagyandó meg: Országgyűlési képviselő nem lehet: a kormánytag vállalkozója, vagy szállítója. (Helyesítés a szélsőbalon.)

Széll Kálmán miniszterelnök: Justh Gyula azt akarja, hogy ez a szakasz azt a maga egész merev-

ségében felállított tétel, hogy nem lehet országgyűlési képviselő, aki a kormánytag szállítója vagy vállalkozója minden kivétel nélkül állapítsa meg, mert ha ezek a kivételek felállítanak, akkor ott leszünk, ahol voltunk. Mindenütt tág kapuk nyitnak arra, hogy abból kibúvva történhessék. Ő tehát kivételeket el nem fogad.

Aki azonban ezt a szakaszt a maga egész jelentőségében méltányolja, kénytelen elismerni, hogy ez a szakasz kivétel nélkül egy abszolút rigorózitással felállított szakasz, amely nem is az 1870-iki törvény betűjéhez alkalmazódik, hanem amely a motívóknak szigorú magyarázatát, az 1875-iki törvény szellemének szigorú felfogását hozza be a maga összes koncepciójával ebbe a szakaszba. Nem áll, hogy ez a szakasz megdől a kivételeken. Szállító-e az, aki dohányművel? Minden ember azt fogja rá mondani: nem szállító. És nem is tartozik a kivétel szorosan ide ehhez a szakaszhoz, csak a ért vételeit, mert a bizottság igenis skrupulózé akar eljárni, nehogy valami homály támadjon.

Justh talmegy nemcsak a célon hanem a dolog lényegén és az ország gazdasági és termelési rétegeinek igen nagy részét akarja most egyszerre szállítóknak pronoszírozni. És meg akarja szüntetni talán a dohányművelést? Nem; hanem azt akarja, hogy egyetlen egy dohányművelő se legyen országgyűlési képviselő. Ez majdnem annyit tesz, mintha azt mondaná, hogy egyetlen egy orvos, egyetlen egy tanár egyetlen egy iparos egyetlen egy kereskedő, szóval bizony kategóriája az östermeléssel, vagy a keresettel foglalkozóknak ne jöhessen a képviselőháza.

Ily képtelenséget tehát semmi körülmények között nem lehet elfogadni, mert ez odáig vezetne, hogy a törvényt véglegesen kitorognák és akkor nem kell, hogy itt kezdjük, akkor minden viszonyt fel kell venni és egyszerűen azt kell mondani, hogy ebben az országban képviselő egyáltalában senki sem lehet. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.)

Polónyi Géza ismétli, hogy taxative inkompatibilitást csinálni nem lehet, mert az igazságtalanságra vezetne s oly mérvben zárna ki a képviselőket, amelyre példa nem volna. A tisztességtelen üzletek s üzelmek kizárandók, de a képviselő számára is lehetővé kell tenni a tisztességes meglétést. Szerencsétlennek találja, hogy az östermelőket ki akarják zárni a képviselőségből; de az is igaz, hogy a kormány-befolyásnak sehol sincs tágabb tere, mint a termelési ágaknál. A szakasz értelmezése szerint a gyógyszerészek is ki vonának zárva a képviselői állásból. Kérdi, miért nincs az ön miniszteréről szó akik az illető összehírdetlenségi képviselőkkel az üzlet meglétét. A képviselőre kimondhatják az összehírdetlenséget, de az aki törőssé az összehírdetlenségnél, a büntös miniszter, aki a szerződést a képviselővel meglétette, az büntetlen marad. Felvilágosítást kér a tárgyban. Kifogásolja azt is, hogy az egyes kivételeket árhatárral szabák meg. Mint például a szállítás értékét tizezer koronában állapították meg. Ez sok visszaéléssnek lehet a forrása s azt hiszi, hogy leghe-lyesebb volna értékhatárt felállítani.

Széll Kálmán miniszterelnök: Polónyi keresi ennek a törvényjavaslatnak apát és azokra nézve első sorban hozzá intéz kérdést, mondván, hogy ennek a javaslatnak az apja, amint gondolja, a miniszterelnök, azután Sziágyi Dezső és Horánszky. Pedig tudhatná, hogy ki ennek a javaslatnak az apja: az a bizottság, amely azt előterjesztette.

Az első kérdése Polónyinak az, hogy miért nem inkompatibilis a miniszter, aki inkompatibilis üzletet köt. Ha az a miniszter akár szerződés nélkül, akár szerződéssel, akár inkompatibilitási esetben, akár nem inkompatibilitási esetben az állam érdekének rovására favorizál, akkor büntös, akkor a multban is büntös volt, a jelenben is az és a jövőben is az lesz.

A másik az ár kérdése. Polónyi az ár helyett az értékét szeretné meghatározatni és azt mondja, hogy általában ez az érték, vagy ár meghatározás nem definiálható, kijátszható, igazságtalan és nem határozott valami. Minden demarkacionális vonalra lehet ezt mondani, minden összegre lehet mondani, hogy miért nem szabnak meg valamivel csekélyebbet, vagy valamivel nagyobbat.

Most azt mondja Polónyi, hogy jobb lett volna az érték. Nem lenne jobb, mert az értéknek meghatározása lehet igazságos, lehet nem igazságos, lehet relatív, nem relatív.

Polónyi Géza: Miniszter határozza meg!

Széll Kálmán miniszterelnök: Akkor a miniszter önkényének adunk tért, ha a miniszter határoz. Azt mondja tehát, a miniszter határozza meg.

Polónyi Az ért, de nem az értéket.

Széll Kálmán miniszterelnök: A miniszter nem határozhat meg mindent és ha valamely államépítészeti hivatal Erdélynek valamelyik tulsó zugában karókat rendel, a miniszter határozza meg az értéket, az ár?

A patikát illetően azt mondja Polónyi, hogy az hasznát hajtó jog és semmiféle patikus ide be nem jöhet. Nem tudja, hogy Buzáth nagyon megüdült-e ettől, vagy sem, de azt állítja, hogy bejöhét. A 8. §. azt mondja, hogy bármely hasznájtó jog engedélyese amennyiben ez utóbbi az engedélyezésből kifolyólag a kormányval leszámolási vagy üzleti viszonyban áll, inkompatibilis. A hasznájtó jog tehát akkor van kizárva, ha leszámolási viszony áll fenn. Hát az a patikus aki be akar jönni, ne álljon leszámolási viszonyban (Helyesítés.); hiszen nem minden patikusnak kell az állammal leszámolási viszonyban állnia.

Polónyi Géza szavainak értelmezése címén kijelenti, hogy az, aki honvédelmet vesz, az a miniszterelnök szavai szerint inkompatibilis.

Széll Kálmán miniszterelnök: Nem azt mondta, amit most Polónyi citált, hanem éppen az ellenkezőjét, hogy nem inkompatibilis azért, mert ez nem vállalkozás.

Mondja meg Polónyi, mit fizet azért a honvédelőért az a vállalkozó? Nem fizet semmit. Sem 10.000 koronát, sem kevesebbet. A honvédelő-kérdést nem illik ide semmiképpen mert sem nem vállalkozó, sem nem történik érte empen néven nevezendő fizetés, sem ő nem kap, sem ő nem fizet.

Elnök az ülést öt percre felfüggeszi.

(Szünet után.)

Rakovszky István örömet fejezi ki a felett, hogy a szakasz nem lett a többség részéről nagyobb vita provokálva, bár ex-lex üzinek tartja a Lloyd-klubban a legújabb időben történeteket. Nem fogadja el a szakaszt úgy, ahogy az kontempláció van, mert az tuenyeg, másrészt ugyanegy elbánásban részesíti a mezőgazdaságot és az ipart. A mezőgazdaságnak nem használható annyit a kormány beolajása, mint az iparnak, mert az már sokkal jobban ki van téve egyes természeti befolyásoknak, minsem hogy egyáltalában másrészt befolyásolható lenne. A következő módosítást terjeszti be:

„Nem szállító az, aki saját, vagy bérelt területén termelt terményeit adja el a kormánynak.” (Helyesítés balfelől.)

Buzáth Ferenc a gyógyszerészek érdekében szólal fel, melyek szerinte a képviselőházból ki lesznek zárva. (Derültség.) Én nem pro domo beszélek, mert eladtam a patikámat mie őt képviselővé lettem. (Zajos derültség.) Módosítást nyújt be, mely szerint a gyógyszerészek a szakasz rendelkezése alól kivételnek.

Széll Kálmán miniszterelnök: Buzáth módosítása semmi körülmények közt sem tartozik az első szakasz első szakaszához. Szerződési, üzleti és elszámolási viszonyt illetően nem ismer kategóriákat és így nem ismerheti el a patikáriusok privilégiumát sem, hogy egyedül ők részesüljenek ebben azért, mert a közegészségügyet szolgálják. — nem ingyen (Derültség jobbról.) De jó pénzért. Rakovszky módosítását nem fogadhatja el. Hogyha az iparosra kimondjuk azt, hogy előleges megrendelés mellett bár verseny tárgyalás után vagy szerződési viszonyban a kormányval nem állhat, kivéve 10.000 koronát akkor a gazdára ez nem mondjuk ki, az igazságtalan. Rakovszky ebben a tekintetben a gazdának privilégiumát természetes helyzetét még ki akarja használni egy újabb privilégium kieszközölésére. Mert a gazda az iparossal szemben határozott előnyben van. Előnyben van azért, mert az ő termelvényeinek értékesítésére a piac sokkal terjedelmesebb, sokkal nagyobb és ezen a piacon sokkal könnyebben értékesítheti termelvényeit, mint az iparos. Annál a viszonyban fogva, amelyben az ország gazdasági életével az iparos áll, az iparosra nehezebbé válik a logalkozása, mint a gazdára, de az említett nagy elvnié. Ugyan nem volt abban a helyzetben, hogy itt ezen segítsen mert mindenek felett állónak tartja azt a nagy elvet hogy függési viszonyt, kedvezést és nem kedvezést kiküszöböljünk.

A Ház változatlanul fogadja el a pontot.

Elnök a vitát péntekre halasztja.

(Interpelláció.)

Zmeskál Zoltán bemutatja Dégen Gusztáv nagymartoni képviselő állítólagos levelet, amelyben az illető képviselő csak abban az esetben ígér kerülete egy aljának közbenjárását, ha az ellenézők az ő pártjára térnek át. A következő interpellációt terjeszti be:

1. Van-e tudomása a t. pénzügyminiszter urnak azon folyó évi ápril hó másodikán kelettel ellátott, a Radkál című lap által fényképi másolatban híven reprodukált és interpellációhoz csatolt levélről melyet dr. Dégen Gusztáv országgyűlési képviselő ur választóítohoz irt?

2. Igaz-e az, hogy az említett italmérségi jog iránti kérvény azért, mert egy bizonyos politikai párt-hoz tartozó egyén által adatott be, egy különös pártos elbírálásban részesítettek?

3. Igaz-e az, hogy ezen pártos elbírálás csak azon esetben változnék az áglialvi kérvényező k javára, ha a kérvényezőket dr. Dégen Gusztáv képviselő vezetői kiüldöttségben a miniszter ur elé?

4. Igaz-e az, hogy a kérvényező k csak abban az esetben számíthatnak kérvényüknek a kormány által való kedvező elintézésére, ha Áglialva azon választópólgárai, akik eddig a radikális párt-hoz tartoztak, irásban kijelentik hogy ők „Zu meiner Partei”, azaz Dégen Gusztáv párt-hoz fognak tartozni, mely esetben azután öszkor, tehát a képviselőválasztások után az italmérségi jogot dr. Dégen Gusztáv képviselő részükre kieszközölné?

5. Eljárt-e már ez ügyben dr. Dégen Gusztáv a pénzügyminiszterurnáig?

6. Hajlandó-e ezen minden tekintetben botrányos eljárásnak a t. pénzügyminiszter ur engedni?

7. Megegyezhetőnek tartja-e a miniszterelnök ur mint a szabadelvűpárt vezére, a képviselői állás tekintélyével, hogy valamely szabadelvűpárti képviselő ily megengedhetetlen fogásokkal éljen és a kormányval oly közvetít szerepet játszsék amelynek ellenéértéke a választópólgároknak korrumpálása egyrészt, másrészt pedig a kormány kompromittálása?

Dégen Gusztáv: Személyes kérdésben kér szót. A levelet megirta ugyan... (Nagy zaj a baloldalon.)

MOLL S EID LIT Z P O R
Teljesülhetetlen házszer mindama gyomorbajoknál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszerárakban **MOLL** készítménye kérendő eredeti dobozokban 2 korona.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ és SO
Legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés, esuz, kövszény és egyéb megbűlési bajoknál. A raktárakban önmagát zárt (plombirt) üvegekben 1 korona 80 fillérré kapható. **MOLL** készítmény kérendő.

de nem a választókhöz, hanem egy bizalmas emberéhez.

Rakovszky István: Ilyent nem szabad tenni! Ez nem tisztességes dolog! (Nagy zaj.)

Justh Gyula: Legjobb lesz lemondani! Itt nem maradhat a Házban!

Degen Gusztáv: A levelet egy bizalmas választójának küldötte, akitől elosenték. (Nagy zaj.) Kérde Zmeskáltól, hogy ha tudta volna miként eredt a levél a német lap szerkesztőjéhez, felhasználta volna-e?

Zmeskál Zoltán: Az a kérdés, hogy megírta-e?

Rakovszky István: Újságban volt!

Zmeskál Zoltán: Legjobb lesz a mandátumot visszaadni!

Förster Ottó: Ilyen embert nem szabad itt látni!

Justh Gyula: Egyike a legkomisszabb eljárásoknak!

Degen Gusztáv: Levelében semmiféle ígéretet nem tett. Inkorrektusnak nem követelt el.

Förster Ottó: Reméljük, hogy holnapra megfűszereket a kerülete!

Rakovszky István: Ide nem is hoztjuk be! (Nagy zaj.)

Széll Kálmán miniszterelnök: Az interpellációnak csak a reá vonatkozó részével akar foglalkozni. A kérdés maga, annak elintézése annak keletkezése és egyik vagy másik stádiumban való kezelése vagy azzal való elbánás nem rá tartozik, (Felkiáltások a baloldalon: *Az igaz!*) Zmeskál csak azt kérdezte tőle, hogy helyes-e, ha ilyen dolgok történnek, (Felkiáltások a baloldalon: *Ez az!*) ha ily fogásokkal élnek, hogy a választókat pártállásuk megváltoztatására közvetítésnek ígéréssel csábítják. Csak elvileg szólhat a kérdéshez. Csak abban a percben lesz köze az ügyhöz, ha az a deputáció nála megjelent. Eddig nem jelent meg...

Rakovszky István: Nem arról van szó!

Széll Kálmán miniszterelnök: A tudaláról is, erről az oldalról is helytelennek tartja, (Élénk helyeslés a bal- és szélső baloldalon.) ha a képviselők vagy képviselőjelöltek választókra ilyenféle módon akarnak pressiót gyakorolni. (Élénk helyeslés a bal- és szélső baloldalon.) Egy deputáció jelent meg előtte ma, mely azt kérte, hogy egy városban — a neve nem tartozik ide — rendet csináljon, mert közigazgatási sérelmeik vannak.

Anyira rosszul vagyunk ott — így szólott a deputáció vezetője — hogy mi ugyan szabadelvű pártiak vagyunk, de kénytelenek leszünk függetlenségi pártiak lenni.

Polonyi Géza: Szép!

Széll Kálmán miniszterelnök: Hát nem szép!

Polonyi Géza: Szép íráter, aki ilyen politikai meggyőződéssel bír!

Széll Kálmán miniszterelnök: Akkor egyetértünk! Azt mondtam az illetőknek: a t. urak politikai felfogása igen helytelen, abban nem osztozom. (Helyeslés.) Mert azért, hogy adminisztratív bajokan akar segíteni valaki, ne legyen kormánypárti és azért, mert azt hiszi, hogy nem tud rajta segíteni, ne legyen ellenzéki. Mert így éppen nem fog rajta segíteni tudni. (Általános tetszés és helyeslés.) En mindenki panaszát, mindenki óhaját mérlegelem, anélkül, hogy tudnám, hogy micsoda pártállás van. magának a dolognak érdeme szerint. (Élénk helyeslés.) Így fogom mérlegelni, akármilyen küldöttség jön hozzám, akár képviselőjelölt hozza, akár nem. Mérlegelni fogom a dolog érdeme szerint, és akármilyen ellenfelem az illető, ha igazsága van, igazságot szorgalmatok neki és akármilyen politikai barátom, ha nincs igazsága, nem adok neki igazat. (Élénk helyeslés.) Ez a nézetem ebben a kérdésben.

Tessék, kérem, az interpellációnak én felém irányított sugárára a választó tudomására venni. (Általános élénk helyeslés.)

Zmeskál Zoltán tudomásul veszi a miniszterelnök leltétlenül korrek teletétét, aminthogy nem is várt mást. Azonban Degen Gusztávhoz van még egy-két szava mondjon le a mandátumáról mert ezek után nem ülhet itt. Ha nem teszi, akkor őt nem tekintik többé képviselőnek s csak cs. és kir. asztalnak fogja ezentul nevezni nem pedig képviselőtársának. (Zajos derűtség.) Tanácsjoga azonban, hogy tegye le a mandátumát, mert különben nem fog neki békét hagyni, épp úgy, mint a kormánypárton ülő két katolikus papképviselelnek. (Élénk derűség.)

Előlk: Az ülést délután 2 órakor bezárja.

BELFÖLD.

Delegátusok érkezése. A közös ügyek tárgyalására kiküldött magyar bizottság szombaton délután 16 5 órakor a képviselőházban érkezéset tart.

Változás a főrendiházban. *Ihász* Lajost, a dunántúli ág. hitv. ev. egyházkerületnek jelügyelőjét és *Oberschall* Adolfot, a budapesti kir. itélőtábla elnökét a főrendek jegyzékébe pótlólag beigtatták, a Nasicson elhalálozott idősb *Pejacsevich* László grófot pedig a jegyzékből törölték.

Szentelés előtt. Az országgyűlés két Házának a szentelés alá terjesztendő törvényjavaslatok szüvegét átvizsgáló bizottsága ma *Dániel* Gábor képviselő-

házi alelnök elnöklété alatt ülést tartott, amelyen átvizsgálván az állami gyermekmenhelyekről, az *Adria* tengerhajózási társasággal kötött szerződés becikkelyezéséről, és a *Fiumében szervezendő középfolki közigazgatási hatóságról* rendelkező törvényjavaslatok végső szövegezését, azt a két Ház határozataival mindenben meg egyezően találta, s így mindahárom törvényjavaslatot a miniszterelnökség útján királyi szentesítés alá terjesztették.

Frank ur otthon. *Zigrádból* telefonozzák: Tegnap este érkezett haza Budapestről *Frank* József, a legvadabb Starcevicusianus, aki a horvát regnikoláris bizottságban a zágrábi országgyűlés ellenzékét képviselte és nemcsak igen kemény beszédeket mondott a magyar-horvát kiegyezés ellen, hanem terjedelmes különvéleményt is terjesztett be szemben a bizottság többségének renunciumával. A vasuti állomásnál roppant tömeg fogadta, mely a tágas Ferenc József-teret, az állomás-épülettől a *Starcevicus-dómgig* egészen ellepte. Mikor a vonat megérkezett, zajosan zsvivóztak, azután dikcióztak, szidták, piszkolták a magyarokat. A magyar pénzen épült impozáns épület csak úgy rengett belé, amint ezer torok ordította:

Udri, udri an der Stadt!
Magyaronom strik na vrat!

A rendőrség eleinte türelmesen nézte a gyönyörű jelenetet, de végre mégis megsokalta és szétkergette a zavargókat. Többséket közülök le is tartóztattak. A városban nagy az izgatottság.

A bosnyák vasutak. *Bécsből* táviratozzák: Az osztrák kormány a jövő héten fogja a Reichsrath elé terjeszteni a boszniai vasutálózat kiépítéséről szóló törvényjavaslatot. Az elvi megállapodásokat tartalmazó rész már rég meg van állapítva, most tárgyalások folynak a magyar kormányval az indoklás felett, amely meg fog egyezni a megfelelő magyar törvényjavaslat megokolásával.

Igazolt képviselő. *A képviselőház állandó igazoló bizottsága* ma 11 órakor ülést tartott a képviselőház első számú üléstermében, melyen tárgyalás alá vették *Szűcs* Jenőnek, a vaáli kerületben a közelmúltban megválasztott képviselőnek mandátumát s azt a szabályoknak megfelelően kiállították találván, őt a szokásos harminc nap fenntartásával igazolt képviselőnek jelentette ki.

Beszámoló. *Ijabb Ábrányi Kornél*, a lengyelítói kerület szabadelvű párti képviselője, holnap délelőtt tartja beszámolóját kerülete székhelyén, *Lengyelítói*ban. Választói ünnepélyes fogadtatásban fogják részesíteni és újra felajánlják neki a jelöltséget. Ábrányinak eddig ellenjelöltje nincs. A népszerű képviselő tiszteltére a választók lakomát rendeznek.

A magyar nyelv bukaresti iskoláiban. A Romániában élő németeknek nagy gyakorlati érzékük van az élet szükségletei iránt. Ha valamit szükségesnek és hasznosnak tartanak, azt megvalósítani igyekeznek, még — sovinizmusuk rovására is. Erre nézve figyelemre méltó cikket olvastunk a bukaresti *Rumánischer Lloyd*ban:

A bukaresti német evangélikus tanintézetéről szól a cikk. Kifejti, hogy az intézet minden tekintetben mintaszerű, a minnek legjobb bizonyítéka, hogy az intézetnek nagyszámu román tanulója is van. Van azonban az intézetnek egy nagy hiánya is, és ez az, hogy *tantervében nincs benne a magyar nyelv tanítása is.* A bukaresti evangélikus iskolát nagy számban látogatják *erdélyi szászok gyermekei.* Ezek — írja a *Rumánischer Lloyd* — többségük kiképzés végett kénytelenek vagy valamegy németországi, vagy a — *cernovic* iskoláiba iratkozni. A bukaresti német iskolában a német és román nyelven kívül tanítják a francia és az angol, sőt a latin nyelvet is. *Miért nem tanítják a magyar nyelvet is, mely a magyar alattvalókra oly nagy fontosságú?* Ha nem lehetne kötelező, legalább fakultatív tanterv legyen a magyar nyelv. Ezután szó szerint a következőket írja a *R. L.*:

„Egyáltalán nincs okunk Magyarországot iránt barátságos érzéssel viseltetni de gyermekeink iránt való kötelességből, német tanintézetünk vezetőit egyenesen felkérjük, hogy hozzák be a magyar nyelvet, legalább mint fakultatív tantárgyat. A birodalmi német és az osztrák-német valamely német vagy osztrák iskoláiba küldheti gyermekeit további kiképzés végett; csak a szegény szász ifju nem mehet Kolozsvárra vagy Budapestre, mert iskoláinkban nem tanítják a magyar nyelvet és ennek tudása nélkül magyar egyetemre be nem iratkozhatik.” Végül ismételve kéri és követeli a magyar nyelv tanítását a bukaresti német iskoláiban.

A magyar liturgia.

Budapest, május 15.

Mai vezéreikkünkre *Szabó* Jenő főrendiházi tag, a görög-katolikus magyarok országos bizottságának elnöke a következő levelet küldte lapunk főszerkesztőjének:

Igen tisztelt Főszerkesztő Ur!

A hajdudoroghi sajnós eset alkalmából irt tegnap vezéreikéire, van szerencsém azt a megjegyzést tenni, miszerint semmi legkisebb jogosultsága sincs annak, hogy ez a sajnós eset a római Szentszékekkel és annak állítólagos kozmopolitikus irányával hozzák kapcsolatba. Még mielőtt Rómába mentünk, az Apostoli Szentszéknek azt a megnyugtató kijelentését vetjük, hogy előterjesztendő memorandumunk *alapos és beható megfontolás tárgyává fog tétetni.* Ily kijelentést a Szentszék bizonyára nem tett volna, ha az 1896. évi rendelkezést, amellyel a magyar liturgikus gyakorlatot befőtöttá, véglegesnek és inappellabilisnak kívánta volna tekinteni. Ebben az esetben el sem fogadta volna memorandumunkat és nem történhetett volna meg hogy az zarándoklatunk kegyteljes fogadtatása alkalmával püspökeink jelenlétében, püspöki ajánló szavakkal terjeszthessék a Szent Atya elé.

Azóta több mint egy év telt el, a nélkül, hogy az Apostoli Szentszék kérelmünk felett határozott volna. Ha gyengéknek találtá volna érveinket, bizonyára eddig már megkaptuk volna az elutasító határozatot, de éppen az mutatja az Apostoli Szék bölcsességét és jóindulatát, hogy ily fontos kérdés felett nem határoz egy napról a másikra.

Mellesleg megjegyezve, a magyar liturgikus gyakorlat nem szorítkozik csupán Hajdu-Doroghra, hanem több-kevesebb eltéréssel mintegy száz parochiára terjed ki. Még értettem volna, ha a *Budapesti Napló* a szóban forgó sajnós esetet nemzetiségi velleitásra igyekezett volna visszavezetni, de ebben az esetben sem adhattam volna igazat, mert tudomásom szerint a munkácsi és eperjesi egyházmegyékben ily nemzetiségi velleitások nem léteznek. Biztos tudomásom szerint *Firczak* G. u. munkácsi püspök ur ó méltósága éppen most azon fáradozik, hogy a mult évi hírlapi polemia által telkavart kedélyeket minden irányban megnyugtassa. Mindazonáltal nem tehetem fel azt sem, hogy a hajdu-doroghi eset szerzője a püspök urnak ide irányuló nemes célzait akarta volna tényével megzavarni. Valószínűleg egyszerű tulbuzgóságból járt el és a püspök ur ó méltósága bizonyára meg fogja találni a módját, hogy az ilyenü káros tulbuzgóságot a kellő korlátok közé szorítsa.

Engedje meg azonban a tisztelt főszerkesztő ur ez alkalomból is azt a figyelmeztetésem, hogy a mi kényes szövüti szent ügyünknek hírlapi szellőtése, annak nem hasznára, hanem csak ártalmára lehet. Ha netalan valamikor nemzetiségi célatokból támadnák meg ügyünket, ez esetben mi magunk is kénytelenek lennénk a nemzeti közvélemény védelpáza alá menekülni, de tehenők is ezt ebben az esetben *teljes katolikus meggyőződéssel*, mert jól tudjuk, hogy nemzetiségi motívumoknak az egyházi ügyekbe való belekeverését maga az Apostoli Szentszék is szigoruan eltilti.

A görög-katolikus magyarok országos bizottsága nevében

Szabó Jenő
elnök.

Szabó Jenő ur levelet, íme, közreadjuk, mert nem akarjuk elzárni lapunkat az érdekelte fel legitim képviselőjének véleménye elől, de nem adhatjuk közre két megjegyzés nélkül. Az egyik ez:

Hogy *Hajdu-Dorogon* kívül még száz görög-katolikus egyház-üztségben tartanak *fakultatív* magyar istentiszteletet, azt tudomásul vesszük, anuál is inkább, mert ez előttünk sem újság; ellenben hogy *imperative* Hajdu-Dorogon kívül még kilencvenkilenc községben is magyar az istentisztelet nyelve, az *Szabó* Jenő ur sem állíthatja.

Második megjegyzésünk a római szentszék nemzetiségi célatait illeti. Mi azt mondtuk s mondjuk váltig, hogy magyar embereket az istenházban *oláh és szláv* szóra fogni olyan kozmopolitikus törekvés, melynek még külön nemzetiségi éle is van a magyar nemzeti érdek ellen. Ki biztatja erre a görög-katolikus papokat? Ki adta meg az oláh és a szláv nyelvnek a kanonikus nyelv jellegét s ugyanezt ki vonja meg állandóan a mi nemzeti nyelvünköt? A felelet benne van e szóban: *Róma.*

Hogy van-e ebben kozmopolitikus irány, van-e ebben nemzetiségi célat, vagy helyesebben a magyar nemzeti érdekek ellen irányuló célat:

EDLACH gyógyintézet

Alsó-Ausztria, 15 perenyire Payerbachól. Reichenau Tuládonos: Dr. Kowied. Gyönyörű, napos, szeittől óvott fekvésben: 600 m. mag. a tenger szine föött. Teljes vizgyógymód — Intézet gyógytorna számára. — Összes diéta-kurák. — Legnagyobb kénye em. — Vill. viaduktus. — Egész óven át nyitva. — Edlach városközi telefon 2. sz. Prospektusai és értesítései szolgál az igazgatóság.

arra nézve kérdesze meg ő mel-
tósága azt a derék magyar hazafit, akit Szabó Jenőnek hívnak.

Végül még csak azt az egyet jelentjük ki: hogy valamely közérdeki kérdés hírlapi szellőztetése mikor van helyén, arra nézve *figyelmeltetést* sem Szabó Jenő úrtól, sem senki mástól nem fogadunk el s ennek egyetlenségű illetékes bírāja van: a magunk hírlapjainak lelkiismerete.

Az összeférhetetlenség.

Budapest, május 15.

Harmonikus vége lett ma a szabadelvű párt értekezletén az összeférhetetlenségi törvény anyagi része tárgyalásának.

Módosítás a javaslat lényegében egy esettől csupán, de ez igen nevezetes és igen öröndetes módosítás. Maga Széll Kálmán miniszterelnök javasolta ezt a *főrendházra való kiterjesztésről* szóló szakaszról. Mikor a főrendi összeférhetetlenségről megindult a hírlapi vita és ennek során felmerült a junktim ötlete, mi azt az álláspontot foglaltuk el, hogy semmi szükség nincs a kiterjesztésnek ilyen módon való biztosítására, mert ha Széll Kálmán proponálja a kiterjesztés elvének törvénybe iktatását, akkor ezzel a kiterjesztés konkrét művelését felvette a saját kormányprogramjába s amit Széll Kálmán a programjába felvesz, azt becsületesen meg is cselekszi. Nem tartottuk hát szükségesnek a junktim törvényes kimondását, mivel úgy véltük, hogy Széll Kálmán eljárása megállapít egy még jóval értékesebb junktimot, az *erkölcsi junktimot*.

Széll Kálmán mai módosítása tanúságot tesz a felfogásunk helyességéről. A saját jószántából, senkitől erre fel nem kérve, Széll Kálmán beleiktattatta a törvénybe, hogy a főrendek érdekincompatibilitásáról szóló törvényt *legkésőbb 1902. végéig tartozik a kormány benyújtani*. Ime a törvényes záloga a Széll Kálmán feltétlenül alkotmányos és őszinte szándékának. Eljenzéssel fogadta a párt e kijelentést és a közvélemény is lelkes elismeréssel fogja a miniszterelnök e módosítását üdvözölni.

Az értekezletnek volt még egy pikáns és egy fontos mozzanata.

A pikáns momentum az volt, hogy gróf Tisza István és Gajári Odön szembe kerültek egymással. Nem élesen ugyan, de elég csipősen.

Csakhamar ez incidens után következett be a fontos mozzanat. Az alaki rész utolsó szakaszának elintézésé után Tisza István kijelentette, hogy nem tartja ugyan szerencsésnek a javaslatot, de a pártgyűlés magasabb szempontjára való tekintetből megmarad a pártközletében és a harmadik olvasásnál nem fog ellene szavazni.

Széll Kálmán miniszterelnök érdekes záróbeszéddel fejezte be a vitát. Kiemelte azt a politikai érdeket, hogy az összeférhetetlenség tövises kérdése valahára kisorsítottassék a közéletből s egy kellő szigorúságú törvény szüntesse meg valahára az örökös gyanúsítást, mely a közvéleményben úgy terjedt, mint egy tinta-cepp az itatóspapíron. Ezért kellett a kabinetkérdés felvetésével egy értelmi és politikai áldozat kockázatát vállalnia annak a biztosítására, hogy a javaslat sarkalatos elvein módosítás ne essék. Zokon esett neki Tisza Istvánnal szemben a döntő pontnál oly merev álláspontot elfoglalnia, de örül most, hogy a küzdelemnek a párt kebelében való lezajlása után az összhang és a pártgyűlés csorbát nem szenvedett.

Az értekezlet viharos eljenzéssel ünnepelte a miniszterelnököt a mű sikeres befejezéséért.

Az értekezletről szóló tudósítást a következőkben adjuk:

Az országgyűlési szabadelvűpárt ma báró Podwanskiy Frigyes elnöke alatt iolytatta az összeférhetlenségi törvényjavaslat tárgyalását.

A 8. §-nál (közhasználatú közlekedési vállalatok, hasonlóhoz jogok, dohánytermelési terület és szeszkontingens engedélyezése) Horváthy a közhitel szempontjából főrendűnek véli a szakasz utolsó pontját, mely szerint az ezen szakasz határozata ellenére kiadott engedély érvénytelen. Hosszabb vita után, melyben Szilágyi Dezső, gróf Tisza István, Széll Kálmán miniszterelnök, Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszter, gróf Apponyi Albert és Pulszky Ágost vetek részt és amelynek során felvetették az a kérdés is, hogy büntető szankció is alkalmazandó lenne oly esetekben, mikor a szakasz tiltó rendelkezése ellenére engedélyt adatik ki, elhatározás az értekezlet, hogy a szakasz kérdéses pontjának megfelelő

formulálására kisebb bizottság küldessék ki azokból a párttagokból, akik annak a tárgyalásában résztvettek.

A 9—11. §§-okat érdemleges módosítás nélkül elfogadta az értekezlet. Hosszu és behaló vitát kellett a képviselői közbenjárásra vonatkozó 12. §, amely ekként hangzik:

Az országgyűlési képviselő a kormánynál közben nem járhat oly ügyekben, amelyek címek, kitüntetések adományozására, vasutak engedélyezésére, állami építkezések megszerzésére, jövedelmező jogok adományozására vagy átruházására, kincstári vagy alapítványi birtokok eladására és bérletére, ingó vagy ingatlan javaknak az állam által való megvételére vagy bérbevételeire, államérmék engedélyezkedésére, állami jövedelmeknek hasznosítására állami megrendelésekre vagy szállításokra, tarifikavezményekre, végül állami végülreztetési igénybevévő ipari vagy közlekedési vállalatokra vonatkoznak.

Nem értenek ide azon esetek, midőn az országgyűlési képviselő a lennebb felsorolt ügyekben választókerületének törvényhatósága, vagy választókerületéhez tartozó városok vagy községek, nem nyereségre alakuló szövetkezetek, kereskedelmi és iparkamarák és gazdasági egyesületek vagy választókerületétől is eltekintve, egyházi, iskolai vagy egyéb kulturális testületek érdekében, ezek tevévására díjazatlanul jár el.

Több oldalról felhozták, hogy a szakasz első pontjának tiltó rendelkezései ki lennének terjesztendők a tisztviselői előléptetések érdekében való közbenjárásra, amely nemcsak a közbenjáró képviselőkre, de a miniszterekre nézve is telette sok zakatással jár s a tisztviselőkben azt a téves hitet kelti, hogy képviselői protekciónál minden érdemeik és munkásságuk dacára nem mehetnek előre. Természetesen kivételnek az az eset, midőn maga a miniszter kéredezősködik a képvisei öknél, amely uton hasznos tevévőseket nyerhet. Továbbá, hogy viszont megengetessék a képviselőnek egyes választók oly ügyesbajos dolgaiban való közbenjárás, amelyekre nézve a szakasz első pontja nem állít tel tilalmat. Ezzel kapcsolatban fölvetették az ügyvéd-képviselő közbenjárásának a kérdését is. Több felszólaló szükségesnek találta annak a kimondását, hogy az ügyvéd-képviselőnek a bíróságok előtt való képviseleti jogát e törvény nem érinti, hogy a hatóságokhoz intézett beadványoknak ügyvédi ellenjegyzése nem esik a közbenjárás fogalma alá; hogy az érdekközvetítetlenség körébe tartozó, továbbá az oly ügyekben, amelyekben a közbenjárás tilalmazva van, ez a tilalom az ügyvéd-képviselőkre is kiterjed.

A vitában élénk részt vett különösen gróf Tisza István, Szilágyi Dezső, Széll miniszterelnök és Plósa miniszter, Tisza Kálmán, Mohay Sándor, Vancsó Gyula, Jagic József és még többen, mire abban történt megállapodás, hogy a szakasz rendelkezéseinek a felvetett eszmék értelmében való kiterjesztése és újabb formulázása szintén a kiküldött bizottsághoz utasítottassék.

A 13—19-ik §§-ok érdemleges módosítások nélkül fogadtattak el.

A 19. § tárgyalása alkalmából Szilágyi Dezső indítványára elhatározta az értekezlet egy új szakasz felvételét, amelynek értelmében az érdekel képviselő kívánja kihallgatását, ez nem tagadható tőle meg, azonban, ha ily esetben nem mondaná meg az egész igazságot, a hamis tanúzás büntetése alá esik.

A 20. § azon rendelkezésénél, mely szerint, ha a képviselő örökösödés útján jutott össze nem férő helyzetbe, hat hónap alatt tartozik vagy a helyzetet megszüntetni, vagy a képviselői megbízatásról lemondani, e határidőn belül pedig a Ház és a bizottságok tárgyalásában részt nem vehet.

Gróf Tisza István törlesztési javasolja a Ház és a bizottságok tárgyalásaiban való részvételt tiltó rendelkezésnek.

Gróf Apponyi Albert pedig kívánatosnak tartaná, hogy oly esetekben, midőn valaki örökösödés útján jut az állammal való összeférhetetlenséget megállapító szerződési viszonyba, a kormány köteleztessek az arra való közreműködésre, hogy a szerződés felbontassék.

Hosszas tanácskozás után, amelynek során Szilágyi Dezső és mások is hangsúlyozták, hogy politikai viszonyok hatása alatt nem lehet a magánjog rendelkezéseit törvény által megbolygatni, a szakaszt változatlanul fogadta el az értekezlet.

Ennél a pontnál incidens fejlődött ki, egyrészt Gajári Odön és Szilágyi Dezső, másrészt Tisza István és Gajári Odön között.

Gajári Odön azt vetette szemére Szilágyi Dezsőnek, hogy minden enyhítési javaslatot olyan szándékkal azonosít, mintha azok, akik betesznek, a törvény szigora alól kibúvákat keresnének.

Szilágyi Dezső e megjegyzésre válaszolja, hogy ilyen kényszerítő természetű megnyilvánulást igenis szükséges van arra az óvatosságra, amely már eleve ügyel arra, hogy a törvényhozás intenciója kerülő utakon ki ne játszassék. De a maga részéről nem fogadhatja

el azt az állítást, mintha bárki, bármely módosítás miatt bárkit is ilyen gyanuval illett volna.

Gróf Tisza István örömmel tapasztalta eddig a vita objektív és nyugodt menetét; sajnálja, hogy ilyen disszonáns hangok vegyültek most beléje.

Gajári Odön csak egy rövid megjegyzést óhajtott tenni. Úgy látja, hogy neki e vitában a *splendid isolation* szerepe jut; de fenntartja magának azt a természetes jogot, hogy benyomárait e tárgyalásról, amelyben inkább csak mint közbeszóló és szemlélő vett részt, egészen a maga ízlése szerint formálja meg.

A 21. §-nál Hook János annak kimondását javasolja, hogy az oly képviselő, aki egyuttal pap is, csak mandátumának lejárása után egy év mulva legyen kinevezhető oly nagyobb javadalmazású állásra, mely a kormányközögek kinevezésétől vagy előterjesztésétől tügg.

Szóll miniszterelnök a Háznak Holló indítványa alkalmából hozott határozata után nem tartja a módosítást a törvényjavaslat rendszerébe beilleszthetőnek. A szakasz, valamint a következő 22—26. §§-ok is változatlanul fogadtattak el.

A 27. §-nál, amely szerint a főrendiház tagjaira nézve az összeférhetetlenség külföldi törvényvel szabályozandó, Széll miniszterelnök kiemeli, hogy a főrendházra való kiterjesztés kérdése a ház bizottságának kebelében több oldalról fölvetetvén, ő azt az álláspontot foglalta el, hogy bármennyire különböznek is a két Ház szervezete, az incompatibilitás a főrendiházra nézve is szabályozandó. Megkívánja magának a főrendiházban az erkölcsi sulya is, hogy amit tisztázandónak tartott a képviselőház önmagára nézve, az a parlament másik házára nézve is tisztázassék s ne álljon egy a dolog, hogy ami a képviselőházban nem szabad, a főrendiházban szabad. Ezt az eszmét ma sem utasítja el; nem lett volna azonban helyes és méltányos dolog, hogy midőn a képviselőház oly hosszú időn át foglalkozott az ügygel, a főrendiház ugyszólván ex abrupto legyen kénytelen a dolgot magára nézve elintézni. Ha összekötöttük volna a főrendiházal való kiterjesztést a törvényjavaslat életbeléptetésével, könnyen kiszámítható, hogy nem lenne belőle törvény. A jelen szakasz ennélfogva csak elvi kijelentést foglal magában. Hogy azonban bizonyosságát adja annak, mennyire komolyan akarja, hogy a kérdés a főrendiházra nézve is szabályozassék, hajlandó hozzájárulni oly módosításhoz, amely kimondja, hogy a főrendiházi összeférhetetlenségről rendelkező törvényjavaslat az 1902-ik év végéig beterveztendő. (Élénk helyeslés.)

Az értekezlet evel a módosítással fogadta el a szakaszt.

A 28. § változatlan elfogadásával a törvényjavaslat tárgyalása befejeztetvén,

Gróf Tisza István felszólalt, hogy saját álláspontjára nézve egy rövid kijelentést tegyen. Súlyos aggályai voltak a törvényjavaslatl szemben, igyekezett is azokat már előbb s itt az értekezleten is érvényesíteni. Konstatálja, hogy ez csak igen korlátozott mértékben sikerült. A javaslat elfogadását szerencsétlenségnek tartja, s komolyan felvetette önmaga előtt azt a kérdést, vajjon *ily körülmények között megmaradhat-e a párt kebelében*. Nem lett volna könnyű rá nézve a kilépés és szükség esetében el is határozta volna magát erre. Két körülmény visszatartott e lépéstől: az, hogy a párttól való elszakadás semmi esetre sem jelentette volna annak az ügynek a dialalát, amelyet képvisel; továbbá, mert szemben a jövő céljaival és feladataival, úgy érezte, hogy bármennyire fontos is ez a javaslat a jövőnek feladatai ennél mégis sokkal fontosabbak. (Élénk helyeslés.) S ha már megmarad a pártban, nem tartaná helyesnek, hogy el nem fogadott indítványait bevigye a Házba és ezzel minden eredmény nélkül mintegy szellemi demonstrációt csináljon. Meg fogja tehát harmadszori olvasásában is a törvényjavaslatot szavazni s csak az értekezlet által elfogadott módosításainak előterjesztésére fog a Házban szoritkozni. (Élénk helyeslés.)

Szóll miniszterelnök a nyilatkozattal szemben, melyet a legteljesebb mértékben lojálisnak ismert el, viszont-nyilatkozattal tartozik. Ő is akik vele egy nézetben voltak, erős meggyőződésből indulva ki, becsületet harcot küzdtek végig e tereben. Azt tartja, ha a törvényjavaslat bizonyos részei itt-ott sebet ütöttek is vagy sértést hoznak is magukkal, sokkal nagyobb és fontosabb az az ügy, amelynek ebben a harcban szolgáltak, hogy emeltessék a Ház erkölcsi sulya, hogy levéttessék róla a legnagyobb részében jogosulatlan, de mégis fennálló gyanu, hogy a jövő Ház minden homálytól megszabaduljon. (Élénk helyeslés.) Mindazt, amit eme nagy elvek és célok sérelme nélkül az előtte szóló nézeteihez való közeledésben megtehetett, meg is történt. Előtte szóló a küzdelemben értelmi áldozatot hozott, de nem politikait. Ő neki az értelmien kívül nagy politikai áldozatot is kellett volna hozni, ha nem állott volna szilárdul meg a meggyőződése által kijelölt alapon. Örül, hogy a küzdelem ezzel az engesztelő akkord-

dei végződik és köszönetet mond érte előtte szólónak, hogy ezt az áldozatot meghozta. A jövő be fogja bizonyítani, hogy helyesen cselekedett és helyesen cselekedtünk mi is, akik megmaradtunk álláspontunkon. Megköszöni végül a párt tagjainak azt a kitarító támogatást, amelyben ezúttal is részesítették. (Hosszantartó élénk helyeslés és éljenzés.)

Ezzel az értekezlet véget ért. A kiküldött bizottság holnap délután 6 órakor ül össze a függőben maradt pontok formulázására, amelyeket az eljárási szabályokkal egyetemben a pénteken délután 6 órakor tartandó értekezlet fog tárgyalás alá venni.

KÜLFÖLD.

Az obstrukció győzelme a német birodalomgyűlésen. Ma császári rendelet elnapolta a birodalomgyűlést november 24-ikéig. Az ünnepies aktust megfűszerezte az ellenzék egy huszárcsinnyel, amelynek révén a szeszdó-törvényjavaslatból nem lett törvény. Ez egy kicsit megzavarja a kormány budget-kalkulussait, mert a javaslat körülből ötven százalékkal emelte volna a szeszdót. Két olvasásban már elfogadta volt a birodalomgyűlés a törvényjavaslatot, de a harmadik olvasásnál, ami ma volt meg, obstrukciót rendezett az ellenzék és sikerült a házat határozatképtelenné tennie. Így a javaslatot el kellett halasztani tőle.

Berlin, május 15.

A birodalomgyűlésen ma obstruáltak s az ellenzéknek sikerült legalább annyit elérni, hogy szeszdó-javaslatot elhalasztották. Ma volt a javaslat harmadik olvasása s az ülés elején megállapították, hogy a többség 205 szavazattal rendelkezik, tehát hattal több szavazata van, mint a mennyi a ház határozatképeségéhez szükséges, úgy hogy ha ez a hat képviselő hiányzik, az ellenzék a terem elhagyásával határozatképtelenné teheti a birodalmi gyűlést. A baloldali erre alapította tervét. Az ellenzéki szónokok obstrukciós beszédeket mondtak, így *Stadthagen* egy óra hosszáig beszélt a *petroleumvilágítás ártalmatlanságáról*. E beszédek célja az volt, hogy a tárgyalást délig elnyújtják; délelben indulnak ugyanis azok a vonatok, amelyekkel a jobboldali képviselők, akik áldozó csütörtökön választóik közt akarnak lenni, el kell utazniok. A centrum igaztalanul tárgyalt az ellenzékkel, amely kijelentette, hogy nem tégit és csak a fönnálló törvény meghosszabbításába fog beleegyezni, de semmi szín alatt sem fogadja el az új javaslatot, amely ötven százalékkal szaporítja a szeszdót. A baloldal csinyje fényesen sikerült. Az ellenzékiek egy órakor névszerint való szavazást indítványoztak s ekkor kitűnt, hogy több jobboldali képviselő elhagyta a termet és hogy mindössze 198 konzervatív és centumpárti maradt ott, tehát eggyel kevesebb, mint a mennyi a ház határozatképeségéhez szükséges. Gróf *Ballestren*-elnök határozatképtelenné nyilvánította a házat s a törvényjavaslat tárgyalását elhalasztotta a legközelebbi ülészakig.

Az elnök aztán felolvasta a császári rendeletet, amely a birodalomgyűlést november 24-ig elnapolja s a császár életésével rekesztette be az ülést.

HIREK.

Enek a datolyáról.

A kis fiam jó volt, szorgalmas,
Meg kellett jutalmazni hát,
A városba sétálni vittem
Es vettem neki datolyát.

De mint illik gondos apához,
E pedagógiát is ért,
A kellemest hasznossá tenni,
Nem mulaszthatam semmiért.

Elmondtam hát: „Fiam, jegyezd meg,
Hogy a datolya fán terem,
A fáját pálmátnak hívják
S minálunk nincsen hire sem.

„Minálunk az egres-bokort is
Kapálni kell és nyesni kell,
Am a boldog Arábiában
Szabadon nő a pámla fel.

„A jó Isten ki elplántálja
S magasra nyújtja sudarát,
Ó érleli izes gyümölcsét,
Az édes húsú datolyát

„Az arab csak ledől alája,
A tunya, lusa, renyhe nép,
S haver napestig álmodozva
Keletnek fordítván fejét.

„Ha mellé pottyán egy-egy ért szem,
Óda kaparja s megeszi,

A jó Istennek adománya
Ingyen, munkátlan jut neki.

„Nines jobb gyümölcs a datolyánál
S terem Arábiába' sok,
De ugyebár cudar, hitvány nép
Ezek a lusta arabok!”

A kis fiam nyitott nagy szemmel,
Nem leve szót nézett reám,
Meglátszott rajta, nem világos
Előtte a teóriám.

Ugy láttam, nem fér a fejébe:
Mért kell nekünk kapálni hát
Az egrest is, ha ingyen adja
Mátsut a föld a datolyát!

S az arab mért ne várja tétlen,
Hogy rápotyog a datolya?
Hiszen ha ott hagyta a jó fát,
Epp akkor volna ostoba.

Gondolkodott hosszan, merőben,
Mig végre hallhattam szavát:
„Jó dolguk van az araboknak,
Ók nem veszik a datolyát.”

Ej, mintha e gyerekek szavában
Volna valami bölcsesség,
Meggfogja az okos elmét is
Néha az együgyű beszéd.

És egyre forgattam fejemben,
Hogy mit is mondott a gyerek,
Melleitünk, kenyeret hajszolva,
Rohantak lázas emberek.

Egy pompás kerthez értünk végre,
A rácsa vasból vert paizs,
Benn gesztenye és hárs virágzik
S illatját érezzük mi is.

És odabenn vigan sétálnak
Finom urak, szép asszonyok,
Az Isten önekik teremté
Ezt a kis paradicsomot.

Nem küzdtek érte munkás nappal,
Ejét nem virrasztottak át,
Csak úgy kapták a jó Istentől,
Mint az arab a pálmafát.

S akár fehér, akár piros volt,
Rájok nézett mind a virág, —
A rácson innen egymást törve
Nyüzsgött az éhes sokaság.

„Lám igazva van a gyerekeknek“ —
Gondoltam s ballagtunk tovább, —
„Ók dolguk van az araboknak,
Ók nem veszik a datolyát.”

Inozedy László.

Budapest, május 15.

— BUDAPESTI NAPLO. Május 15-én

uj előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— A király Budapesten. Ő felsége ma reggel Gödöllőről Budapestre érkezett, végig nézte a helyőrség gyakorlatát s onnan fél 12 órakor érkezett meg a budavári palotába, ahol délután két órakor fogadta a bajor katonai küldöttségét.

Lobkowitz herceg hadtestparancsnok ma a következő napiraportot adta ki:

„O császári és királyi Felsője a mai gyakorlat után legkegyelmesebben meghagyta nekem, hogy a cs és kir. hadsereg, valamint a magyar kir. honvédség csapatainak harci kiképzése fölött legmagasabb megelégedést tudassam. Nevezetesen a gyalogság tüzelési fejlettségét és a tüzérség nyugodt és fedett fölönvételét emelte ki különösen dicsőreleg ő felsége.

— Bajor küldöttség a királynál. Ő felsége ma délián 2 órakor magánkihálgatáson fogadta a bajor 13. gyalogezred küldöttségét. A küldöttség a régensherceg nevében üdvözölte ő felségét, mint az ezred tulajdonosát 50 éves ezredtulajdonosi jubileuma alkalmából és egy művészi kidolgozású diszkardot nyújtott át a felségének. Ő felsége a küldöttség tagjainak rendjeleket adományozott, akik a tiszteletükre adott udvari ebédn ma a rendjellel felszítve jelentek meg. *Pöppel* ezredes a *Ferenc József*-rend közepkeresztjét a csillaggal, *Schwertschlag* őrnagy a *Ferenc József*-rend közepkeresztjét, *Erl* százados a III. osztályú vaskorona-rendet és *Schubert* főhadnagy a *Ferenc József*-rend lovagkeresztjét kapta. Ő felsége még az ezred valamennyi tisztjeinek és legidősebb altisztjeinek ezredtulajdonosi jubileumi érmét, az ezred zász-

lajára pedig egy szalagos érmét, adományozott. Az udvari ebédn a küldöttségen kívül résztvettek: báró *Podewill* bajor követ, *Moser* százados, aki a bajor tisztek mellé van beosztva, továbbá herceg *Lobkowitz* tábornok, *Reich* tábornok, *Bolla*, *Rohonyzy*, *Durmann*, *Klobučar*, báró *Steininger*, *Gaudernak*, *Láner*, *Csesznák*, *Bihar* altábornok, *Liechtenstein* herceg első főudvarmester, gróf *Paar* lovassági tábornok és *Boldras* tábornok, főhadsegédek, gróf *Apponyi* Lajos magyarországi udvarnag, *König* osztályfőnök dr. *Kerzl* udvari tanácsos, *Pillik* őrnagy, szolgálatteltevő szárnysegéd. Az ebéd alatt ő felsége felköszöntött mondott, meleg szavakban emlékezve meg arról a napról, amikor a bajor ezred tulajdonosává neveztetett ki; nagy melegséggel szült arról a baráti kötelékről, amely a regensherceghez fűzi és az ezrednek multjához méltó dicsteljes jövődöt kívánt. Az ebéd után ő felsége hosszabb ideig cserelt tartott. A küldöttség, amely Budapesten szíves fogadtatásban részesült, holnap délután tér vissza hazájába.

— Az Erzsébetváros ünnepe. Uj templomának felszentelési ünnepét üli holnap Budapest főváros VII. kerületének katolikus polgársága. Részt kér a magasztos ünnepből a főváros egész lakossága valláskülönbség nélkül, mert az uj szentegyház határkövet jelez a magyar főváros történetében. Husz esztendővel ezelőtt az Erzsébetváros még nem volt külön kerülete az egyesített fővárosnak és ma Budapestenek egyik legnépesebb városrésze, amely a maga modern palotáival, jól rendezett fasoros utáival, csinos villanygyedével nagyban emeli fővárosunk világvárosias jellegét. Már a Terézvárostól való elszakadás után fölmerült az erzsébetvárosi katolikus polgárság körében az a vágy, hogy külön plébániát kapjon, a külön egyházi hatóságot meg is adták, de a plébánia mellett épült kis kápolnaszerű templom maga is jelezte, hogy mihamar föl kell épülnie az uj istenházának, amelyben öröme teljek a hívőknek és minden polgárnak, aki Budapest emelkedésére büszke. Szent Erzsébet temploma, *Steindl* mester ihletet alkotása most készen van és diszben várja a holnapi ünnepre a királyt, aki megjelenésével ime ujra bizonyítja, hogy mennyire szereti magyar székvárosát és mennyire örül minden műnek, amely a város szépségét fokozza, polgárainak vallásos hitét gyarapítja.

A templomszentelés ünnepe reggel 8 órakor kezdődik; *Kohl* Medárd végi nagy papi segédlettel. A királyt a templom bejáratánál *Schlauch* Lőrinc bíboros a papság élén fogadja. Ő felsége erre a templomba vonul és a szentely baloldali foglial helyet. A király bevonulásakor *Erkel* Ferenek Jókai Mór szövegére irt királyhymnuszát adják elő zongorakisérettel az Erzsébet árvaháznak, a gazdasszonyok árvaháznak leányövendékei és a központi szeminárium hallgatói. A 11 órai misét a beteg hereceprimás felkérésére *Schlauch* Lőrinc bíboros püspök mondja. Az ünnepély a *Himnusz* eléneklésével ér véget.

— Az abbáziai királytalálkozás. Fiuméből telegrafálják nekünk, hogy a görög király eredeti tervétől eltérően meghosszabbította abbáziai tartózkodását. *György* király Gödöllőre küldött táviratban köszönte meg királyunknak, hogy helytartójával üdvözöltette őt Abbáziában. *Ferenc József* király nyájas hangu táviratban felelt, jó mulatást kívánva a görög királynak. Az eddigi rendelkezések szerint *György* király valószínűleg holnap utazik el Abbáziából. Görög körökben nagy megelégedéssel nyilatkoznak az abbáziai találkozásról és azt mondják, hogy a két uralkodó őszinte rokonszenvének megerősítése a két ország barátságos viszonyát is elő fogja mozdítani. Különösen kiemelik ezekben a körökben azt a körülményt, hogy a találkozás, amely senkiben sem kelthet kellemetlen érzéseket, mert senki ellen sem irányul, semleges területen történt.

Fiume, május 15.

Délután fél 4 órakor *György* király a Psara hajón elhagyta az abbáziai kikötőt, hogy Fiumében *József* főhercegnél vizionlatogatást tegyen. A Psara a fumei kikötőn kívül egy bójánál vetett horgonyt. A kikötőparancsnok a hajóra ment, miközben megtették a szokásos ágyulóvéseket, *György* király után csolnakon a molóra ment, ahol a királyt gróf *Szapary* László kormányzó várta a tisztviselőkkel. A király kezét fogott *Szapary*val, aki bemutatta dr. *Mayländer* podesztát. Miután a király néhány perogit társalgott, gróf *Szapary* kormányzóval kocsiraült és a Guiseppe villába hajtatott, amelyben a főhercegi család lakik. Esti fél 8 órakor *György* király a Psara hajón ismét visszatért Abbáziába, ahol a luxemburgi nagyherceg ebédet adott a tiszteleltre.

— *Batthyány* Lajos gróf emléke. Szatmár-örmege közgyűlése, mint nekünk táviratozzák, ma *Luby Géza* indítványára egyhangulag elhatározta, hogy a közgyűlési terem számára megieszté *Batthyány* Lajos grófnak, a vértanu miniszterelnöknek arcoképet.

— **Kelopelés a Kvirinál fölött.** Régóta elnémult a legenda a királyok boldogságáról és ma már alig akad fucska, aki arra a kérdésre, hogy mi szeretne lenni, azt felelné: király! Nem kell mindjárt azokra a rémes eshetőségekre gondolni, amelyek az anárkia korában a fejedelmek életét fenyegetik. Az apró-cseprő bajok hébe-hóba is eléggé kellemetlenek. Acciarito merénylete után a szerencsétlen *Umberto* közegetezetnek vizsgálatára vállvonogatva ezt felelte:

— Eh! Sono gli incerti del mestiere! — Ami körülbelül annyit tesz: — Már az ilyesmi a mesterséggel jár!

Ezekhez az apróbb kellemetlenségekhez tartozik az is, hogy az uralkodó családi életével is egyre bibelődik a nyilvánosság. A fiatal olasz király ellensége ennek a folytonos ellenőrzésnek és csaknem teljesen betiltotta, hogy udvarmesterei hivatala riporterekkel közlekedjék. Ennek a következménye, hogy az udvarról szóló pletyka jobban burjánzik, mint valaha, pláne mostan, amikor gólya kovályog a Kvirinál fölött. Ezer meg ezer olasz városban, városkában és községben ezer meg ezer bizottság gyűjt aranybölcsőre, *Rómában* pedig minden városnegyedben egy-egy külön bizottság működik. Olaszország elveszítette fejét a mámortól és mindenki csak az örvendetes eseményre gondol. Biztosra veszik, hogy trónörökös lesz és talán csak a király gondol a lehetőségre, hogy esetleg hercegnőt hoz a gólya. És a pletyka egyre folyik a társaságban, lapokban, utcán, kávéházakban, tőzsdén, mindenütt, — a király pedig, a helyett, hogy örülne a szeretet általános nyilvánulásainak, szinte haragudva kérdezi: kinek mi köze ahhoz, hogy gólya kovályog a Kvirinál fölött?

— **A Ludovika ünnepe után.** A hadsereg rendeleti lapjának mai száma közli, hogy *Nyíri Sándor* vezérkari ezredes, a Ludovika Akadémia parancsnoka a vaskoronarend III. osztályát, *Nagy Pál I.* osztályú vezérkari százados, Ludovikai akadémiai tanár és *Braun József* vezérkari alezredes, a m. kir. honvédelőparancsnokság vezérkari főnöke a katonai érdemkeresztet kapták.

— **Tudományos szenzációk.** Két könyv jelent meg nemrégiben, amelyek most roppantul foglalkoztatják a világ összes klasszika-filológusait. Mind a két könyv új világot tárja fel a helyzeini Homerosz *Odüsszeáját* s meglepően merész következtetésekre jut. Az egyiknek szerzője *S. Butler* angol tudós, aki rendkívül elmés és finom összehasonlításokkal arra az eredményre jut, hogy az *Odüsszeát* nem Homerosz írta, hanem egy nő, még pedig az Odüsszeában is nagyon szereplő Nauszika királykisasszony. A másik könyv német szerzőtől való s természettudományi alapokon indul. *Dr. Zell*, a szerző, nem kisebb dolgot állít, minthogy az *Odüsszeában* szereplő *Politémosz* alatt valójában gorilla-majmot kell érteni s hogy gorilla volt a többi kiklopsz is. A német filológiában most megindult a hadjárat a két merész újító ellen s valószínűleg nem sokára agyoncsapják őket néhány tonna ellenirattal.

— **A párisi kormánybiztosság feloszlása.** A párisi magyar kormánybiztosság még csak e hónap végéig folytatja működését, amikor véglegesen feloszlik. A kormánybiztosság közmegelegedésre lebonyolította a kiállítás összes ügyeit és így további működésére nincs szükség. A kormánybiztossághoz beosztott miniszteri tisztviselők és szakközégek június elsején ismét elofoglalják régi helyeiket a miniszteriumokban.

— **Aranylakodalmom.** *Beck Sámuel*, a főváros egy derek köztisztviselőben áru öreg polgára és neje május 26-ikán ünneplik aranylakodalmukat.

— **Bécsi diákok verekedése.** Az osztrák császárvárosban az ifjak, apák példájára után indulva, gyakran veszekednek és verekednek. Az éjjel is, mint *Bécsből* jelentik, parázs verekedést rendezett néhány egyetemli hallgató és ez alkalomból véresre verték *Strobach* alpolgármester fiát. A dolog úgy történt, hogy éj ékor a piarista-utcában a katolikus diákszövetség négy tagját több német-nemzeti diák meglámdta, kettőt pedig, névszerint: *Strobach József* jogászt és *Köhler Oszkár* szigorló orvost véresre verte. Különös örömmel verték a bécsi alpolgármester fiát és köze-köze ilyen kiállításokat hallattak:

— Itt van a Strobach-csemete! Most ugyan nem protegálhatja a papája!

A botránynak a rendőrség vetett véget.

— **Halálozás.** *Dr. Salacz Oszkár* szarvasi ügyvéd Békésvármegyébe tiszteletbeli főügyésze 42 éves korában meghalt. Halálát teletéségén, született *Szekács* Meléndán kívül három fia, atyja s nagyszámu rokonság gyászolja.

Babarek Dániel magyarszék evangélikus református lelkész 72 éves korában meghalt. 46 évig volt lelkész, élvezve haláláig híveinek szeretetét.

— **Korányi Frigyes-alap.** A nemrég ünnepelt orvostanár 50 éves doktori jubileuma alkalmából 5000 koronás alapítványt tett a budapesti egyetem orvosi karán, a *tudóvsz gyógyítására vonatkozó tudományos munkálatok díjazására.* Az alapítvány kamatai minden öt évben egy összegbe foglalva adatként ki olyan munkának, amely magyar honosságú orvostól származik, a kiosztási határidő előtt legalább egy évvel magyar nyelven és azonkívül még német vagy francia nyelven közölve lett és amely illető öt évi ciklusban a budapesti egyetem tanári kara által az ilyenemű magyar munkák között a legérdemesebbnek ismeretett el. Az első díjadatélés 1906. évi május hónapban fog megtörténni. Az egyetem orvosi tanártestüete köszönetét lejezte ki a tudósnek nagylelkű alapítványára.

— **Körkérdés a katonákhoz.** A *Danzer-féle Arme-Zeitung* érdekes körkérdést intézett a közös hadsereg tisztjeihez. A kérdés a közös hadsereg szolgálati idejének reformjára vonatkozik s főleg arra kér feleletet, vajjon a három éves szolgálati időt le lehet-e két évre szállítani. A válaszzsal nem késtek tisztjeink s mintegy negyvenkét tábornok és sok más tiszt nyilatkozott. A nyilatkozatok legnagyobb része szerint a szolgálati idejét le lehet ugyan szállítani, de ennek fejében bizonyos ellenszolgálatok, illetőleg rekompenciációk volnaának szükségesek. Szükségesnek tartának különösen az ujone jutalék fölémelését és a már kiképzett altisztek szolgálati idejének meghosszabbítását.

— **Steiger Gyula.** Ma délután vitték el *Steiger* Gyula holtestét Fűrre, hogy ott a családi sírboltban eltemessék. Mielőtt ez megtörténné, ma délután 3 órakor a református egyház szertartása szerint *Hajpál Benő* budai református lelkész megáldotta a koporsót, amely alkalommal szép beszédben bucsuztatta el a halottat. A gyászszertartáson nagyszámu közönség jelent meg.

Ott voltak: *Darányi Ignác* és *Hegedűs Sándor* miniszterek *Csörghő Gyula* államtitkár, *Dr. Falk Miksa*, *Rudoczka János*, *Heltai Ferenc*, *Feszty Béla*, *Gajary Odón*, *Emmer Kornél*, *Szabó György*, *Münch Aurél*, *Dániel Ernő*, *Ráth Péter* országgyűlési képviselők, *Boncz Ödön* miniszteri osztálytanácsos, *Gelléri-Szabó János*, gróf *Dessueffy Aurél*, *Ghiczy Béla* antábornagy, *Szalay Imre* miniszteri tanácsos, *Emich Gusztáv* királyi udvari tanácsos, *Poroszló Kálmán*. A szűke fővárosi képviselőtestület ott voltak: *Márkus József* főpolgármester, *Halmos János* polgármester, *Matuska Ala* os s velük a tanács összes tagjai, sok bizottsági tag. Testületileg jelentek meg a Pestü Hazai Takarékpénztár és a gázvezeték tisztviselői és alkalmazottai. *Hajpál Benő* beszéde után *Szász Károly* református püspök is mondott rövid, de emelkedett szellemű beszédet a református egyház buzgó hívéiről, mire a koporsót kivitték a pályaudvarra. Fűrön holnap délután 4 órakor lesz a temetés.

A főváros mai közgyűlésén szép beszédben emlékezett meg az elnök *Márkus József* főpolgármester *Steiger Gyula* elhunytáról.

Steiger Gyula, ugymond, teljes négy évtizeden keresztül volt kimagasló alakja közéletünknek. Nagy tudása, nyílt, egyenes, határozott álláspontja, szónoklatának lényese és meggyőző ereje, hazaszeretete s az az erős magyar nemzeti érzés, amely minden szavát, minden tettét áthatotta, vezérlő szerepet biztosított neki közéletünk nehéz küzdelmeiben. Kiemelte aztán, hogy *Steiger* működésének súlyosnya kezdetől fogva a városban volt s a városi önkormányzat minden alkotásában tevékeny részt vett. Emléke méltó arra hogy kegyelettel őrizzük azoknak az érdemes polgároknak sorában, akiknek neve joggal kér helyet Budapest történetének ragyogó lapján.

A közgyűlés aztán a főpolgármester indítványára utasította a tanácsot, hogy az elhunyt emlékének méltó módon való megörökítésére tnyen javaslatot.

— **Az automobil neme.** A *Journal des Debats* színházi kritikusa, *Faquet* ur, legfiatalabb tagja a francia tudományos akadémiának. A fiatal halhatatlan máris kemény harcban áll öregebb halhatatlan kollégáival az automobil sző miatt. Az akadémia vénei az automobilit himnemű szónak deklarálták s sommiképpen sem ismerik el *Faquet* ur azon álláspontját, melyről az automobil dánaként szerepel. Egy francia újság a hadakozó nyelvészeknek a következő indítványt ajánlja figyelmébe:

— Mondja ki az akadémia, hogy az automobil himnemű szó, valahányszor férfit tipor el, míhlyt asszonyt gázol el, rögtön nőnemű lesz.

— **Parlamentari affér.** *Dr. Arányi Miksa* országgyűlési képviselő *Kubik Béla* országgyűlési képviselőt, aki öt a tegnapai képviselőházi ülésen sértő közbeszólással illette, *Pulszky Agost* és *Gajary Odón* országgyűlési képviselők által kihívatta. *Kubik Bélát*, aki tegnap elutazott, erről táviratilag értesítették. A képviselőház folyosóján ma új hírlet hogy *Kubik* segédei *Juth Gyula* és *Tóth János* országgyűlési képviselők lesznek.

— **Hamisítatlan népszerűség.** A népszerűségről van szó, arról a népszerűségről, mely a képviselőválasztások idején oly drága érték, hogy akárhányszor tulfizetik. De terem néha ingyen is, magától, mint a népdal. Példa rá a következő kis eset: *Békésen*, *Irányi Dániel* egykori körületében *Lavatica Gyula* földbírtokos arra a tapasztalásra jutott, hogy kapásai, akik különben mind választópolgárok, gyakran össze-összebujnak. Tudni akarta, hogy miről tanácskoznak, s megkérdezte egyik meghítt emberét:

— Ugyan mi jóban török kendtek a fejüket.
— Van egy kis elgizagítani való sorunk, hangzott a kitérő válasz.

— Minek erányában? faggatta a gazda.
— Nem adhatok hírt róla.

Hosszas kérés után az öreg kapás mégis kirukkolt vele.

— Hát csak megmondom a tekintetes urnak. Az iránt tanácskoztunk, hogy a *Darányi* miniszter urat felléptetjük követnek.

— Hát ösmerik?

— Ugy színről-színre sohse láttuk, de a híre után jól ösmerjük. Mondják, hogy szereti a földműves népet. *Vagy háromszázán már alá is írta nekik.* Hanem ne tessék e felől szólni senkinek, mert ha az urak nesztét veszik, hát mást léptetnek fel ellene.

A békesi kapások tehát az uraktól féltik a minisztert. Ha ez nem hamisítatlan népszerűség, akkor ezt a szót törölni kell a szótárból.

— **Egy japán tengerésziszta balesete** *Flumében.* *Fluméből* jelentik, hogy *Ito* márkai japán tengerésziszta, a hasonló nevű volt japán miniszterelnök öcsesét, aki a *Flumében* megrendelt torpedók átvétele végett időzik ott, tegnap végzetes szerencsétlenség érte. Tegnap este ugyanis biciklin tért vissza a városba a *Witehead-tele* torpedógyárból és olyan szerencsétlenül bukkolt le, hogy lején súlyos sérülést szenvedett. Esméletlenül szállították a kórházba, ahol az orvosok agyarakódást állapítottak meg. Félni lehet, hogy a jobb szemévilágát is elveszti.

— **Inkompatibilis francia miniszter.** Hirtelenül és váratlanul hatalmas inkompatibilitási eset izgatja az érzékenyebb kedélyeket Franciaországban. Egy bonapartista képviselő, *Cuneo d'Ornano* ur nem csekélyebb váddal sújtja a francia igazságügyminisztert, mint hogy ez a miniszter szeszkereskedést alapított s azt most hivatalos hatalmával visszaélné gőzerővel felviragoztatja. Az esetet a képviselő levélben bejelentette a miniszterelnöknek. A levélben *d'Ornano* azzal fenyegetőzött, hogy ha az igazságügyminiszter nem mond le állásáról, a kamarában is szóvá teszi ezt a dolgot. A miniszterelnök erre a levélre állítólag azt válaszolta, hogy tudakozódní fog az esetről. Hír szerint *d'Ornano* holnapután azt fogja indítványozni a kamarában, hogy küldjenek ki bizottságot annak a megvizsgálására, hogy az igazságügyminiszter csakugyan visszaélné hivatali hatalmával a szóban forgó szeszkereskedés érdekében és igaz-e, hogy egy külföldi cognackereskedőnek a jury akarata ellenére megszerezte a *kadútiás aranyérmét*. A kamara folyosóján tegnap azt beszéltek, hogy az igazságügyminiszter beadta lemondását és hogy utódjául *Chamier* szenátor van kiszemelve. Ezt a híresztelést azonban alaptalannak tartják. Az igazságügyminiszter tegnap hosszasan értekezett a miniszterelnökkel.

— **A népszámlálás eredménye Bécsben.** *Bécsből* jelentik, hogy ott most fejezték be a népszámlálást, amelyből kitűnik, hogy Bécs lakossága 1900. december 31-én 1 millió 677 ezer 957 lélek volt. ami tíz év alatt 265,108 lélekkel való szaporodást jelent. Ezek közül 1,461,891 katolikus, 146,926 izraelita 54,364 protestáns, 975 görögkatholikus és 2772 felekezetenküli volt. A népszámlálásból kitűnt az is, hogy Bécsben 71,453 férfi és 68,827 nő, összesen tehát 140,280 magyar állampolgár volt. Ezzel a hatalmas számmal szemben megszegenítő az ott élő magyarokra nézve, hogy a bevallásokban csak 160-an mondták be, hogy rendes érintkezési nyelvük a magyar.

— **Elfoggott házasságpedelgő.** *Csinger Erzsébet* szakácsnő még a múlt hónapban feljelentést tett a rendőrségen, hogy *Szalay István* lakatoslegény házassági ígéretekkel kicsalt tőle 670 koronát, s amikor a pénzt megkapta, nyomtalanul eltűnt. Azóta egész seereg szakácsnő tett még feljelentést ellene, hogy 1000–2000 koronájú becsapja őket. A rendőrség hetek óta kereste már a fővárosban *Szalayt*, de nem akadt rá. Most aztán *Bukarestből* levelet írt *Stern Róza* szakácsnőnek hogy küldjön neki 4000 koronát, hogy üzletet nyithasson, s aztán elveszi feleségül. *Stern Róza* a levelet átadta a rendőrségnek, amely táviratilag kérte a házasságpedelgő letartóztatását a bukaresti rendőrségtől. A letartóztatásról a bukaresti rendőrség már hivatalosan értesítette a budapesti rendőrséget.

Vass József könyvkereskedésének és minta-antiquáriumának Budapest, VII., Erzsébet-körút 38. sz. Eppen most megjelent GAZDÁG KÉSZLETÉT FELÖLELŐ és mélyen leszállított áru könyvárjegyzéke kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

— **Utazás a gólya körül.** Egyre cifrábbak lesznek az állapotok Belgrádban. A családi esemény, amely már hónapok óta izgalomban tartja Szerbia népeit, egyre szenzációsabb fordulatot vesz. A legképtelenebb hírek keringenek Belgrád utcáin s a lakosság suttogva adja tovább a szenzáció részleteit. Mint már említettük is, egész határozottsággal állítják, hogy az a hír, miszta a gólya kelepence nemokára a konak tetején, valótlan, mert Draga királyné nem is néz elébe örvendetes családi eseménynek. Most azután történt valami, ami ennek a híresztelésnek óriási tápot adott. *Czarikov orosz követ és a belgrádi orosz főkonzul hirtelen hosszabb szabadságra mentek.* Annyi bizonyos, hogy ez a szabadságolás szorosan összefügg a belgrádi udvari eseményekkel. Sándor király — így hírlík — maga is tud már arról a szomorú csalódásról, amely őt és az országot éri. A király két egyetemi tanárt hivatott Belgrádba; az egyiket Párisból, a másikat pedig Moszkvából, hogy állandóan Draga királyné körül legyenek. A párisi tanárról kitűnt, hogy nem is szülész s a moszkvai tanár és *Velszkovics* udvari orvos voltak azok, akik *felfedezték a válat.* A cárnak is már régebben besúgták, hogy a királyné felrevezeti a királyt, de minthogy Sándor király annak idején avval a megokolással sürgette a metropolitánát az esküvőt, hogy menyasszonyának kényszerítő körülmény forog fenn a házasság gyors megkötésére, s mert *Czarikov* követ is ilyen értelemben referált a cárnak, a cár elvállalta a születendő trónörökös komaságát. Mikor azonban Belgrádból furesábbnál-furesább hírek röpködtek világra, a cár egyik kedvence emberét, állítólag *D.* herceget küldte Belgrádba, hogy a dolgot kikémlelje. A herceg mint műkedvelő színész jelent meg Belgrádban és többször fel is lépett az ottani színházban. Mikor visszatért Pétervárra, elmondta a cárnak, hogy a Draga királynéről szóló hír valótlán és hogy nem a királyné, hanem a királyné nővére néz anyai örömközt elébe, a születendő gyermeket pedig Draga királyné mint saját gyermekét akarja becsapni.

S a szenzáció burka itt pattan szét. *Ez a gyermek a napokban állítólag meg is született,* de azonnal meg is halt és így Draga királyné kénytelen volt férjének az igazságot megvallani. Hogy ebből botrány lett, az természetes. A király válasszal fenyegetőzött és jelentést tett a cárnak is, aki azután hirtelen menesztette *Czarikov* követet és a belgrádi orosz főkonzult. Ezzel szemben még mindig vannak Belgrádban, akik hisznek abban, hogy a trónörökös meg fog születni s az örvendetes esemény bekövetkeztét két hónap múlva várják. Ellenőrizni egyik hirt sem lehet, de hogy a konakban valami nincs rendjén, az bizonyos, valamint az is, hogy ha a kalandos gólyahíreknek csak a fele is igaz, a belgrádi botrány járját ritkítja.

— **Egy művész tragédiája.** Reichenbergi tudósítónk táviratozza, hogy *Seienschwan*ban, Goblzen közelében ma *Hübner* festő agyonlőtt fiatal nejét s aztán önmaga ellen iordította gyonylót. Az alig harminc éves, nagytehetségű művész halva rogyott lelésege holtteste mellé. A megindított vizsgálat a tragikus véget ért fiatal művész hátrahagyott leveleiből konstata, hogy mindketten közös akarattal mentek önkéntes halálukba. A fiatal asszony sokat betegeskedett s az orvosok nem sok reményt tápláltak életben maradásához. A férfi nagy szerelme érlette meg azt a gondolatot, hogy inkább önkézzel vetnek véget életüknek, semhogy aggódva várják, hogy mikor kell egymástól elszakadniok.

— **Síráskók sztrájkja.** Mostanában igen sokféle mesterség munkásai sztrájkolnak Olaszországban, de valamennyi közt bizonyára legszokatlanabb — síráskók. *Nápolyból* írják, hogy az ottani síráskók, egyhangulag kimondták a sztrájkot, s beszúntették a munkát. Azt követelik, hogy nagyobb bért fizessenek nekik. A sztrájk utóbb olyannyira elmérgesedett, hogy a temetőben véres verékedések voltak. A rendőrség ugyanis botrányról tartva, minden temető mellé nagy rendőri fedezetet adott, s amikor az első temetői rendőri kísérete megérkezett, a sztrájkolók síráskók megtámadták a rendőroket. Ebből nagy verékedés lett, a halottas kocsit feldöntötték. Amíg a sztrájk meg nem szűnik, a tetemeteket külön halottaskamrákban őrzik. — Így szól a tudósítás. Ezek után ki engedelmeskedik a mondásnak: „Nápolyt látni és meghalni” — ha még csak el se temetik az embert...

— **Határvédelem.** *Berlini* tudósítónk táviratozza, hogy a varsói lökömányzó rendeletileg utasította a városi vámbívalatokat, hogy a határon átkelni akaró zsidók uti igazolványait szigorúan vizsgálják meg. A németországi zsidókra nézve a rendelet kedvezményt

fogal magában. Ezek ugyanis átkelhetnek akkor is, ha csak fél igazolványuk van. Az orosz zsidók azonban nehezebb feltételekkel juthatnak Németországba. Egész igazolvánnyal, vagyis olyan passzussal kell bírniok, melyet a főkormányzó irt alá.

— **Egy falu balsorsa.** A tudomány áldását és kegyetlenségét érzi most egyszerre egy szegény kis svájci falu: *Stranden.* Ez a falu egy hegy alján épen, sértetlenül áll és népének mégis menekülni kell belőle. *Dr. Heim* zürichi geologus gondjaiba vette *Svrandent*, amelyet egyszer hegyomlás már elpusztított s ujabban vizsgálván a falu mellett lévő hegyet, egészen pontosan kiderítette, hogy a hegy nemokára újra le fog szakadni s eltemetessel fenyegeti *Svrandent.* Ez így van, ez ellen nincs főlebbezés. *Dr. Heim* tekintélyes tudós, senkinek eszébe nem jutott, hogy tudományos vizsgálódásának igazságában kételkedjek és így az a szomorú valóság következett be, hogy a falu népét értesítették a reménytelen helyzetéről. Ez keserves volt, de halasztani nem lehetett. Persze nem egykönnyen állott rá a falu az elköltözésre, a nép egy része végképpen kétségbeesett. A berni kormány bizottságot küldött ki, amely aztán megvásárolta a földeket, s módot nyújtott arra, hogy a hajléktalanná vált emberek új fészket rakjanak valahol. *Svandenben* most rombolják a falu lakói a házakat és költöznek el biztosabb talajra, ahol új falut építenek.

— **A zsongori.** Nagy föltűnést keltett ma Bécsben egy *Arco* Vencel nevű számellenőr halála. *Arco*-t mindenki szegény, földhöz ragadt hivatalnoknak tartotta, aki csekély fizetéséből nyomorúságosan tengette életét. Az elhunyt hivatalnok azonban nagy titkot tartogatott és ugyancsak bámolatba ejtette az embereket végrendeleivel, melyből kiderült, hogy négyszázezer korona vagyonot gyűjtött össze. A nagy vagyon felét a zsongorinak vélt ember humánus cselekedte hagyta s egy kétszázézer koronás alapítványt tett olyan gyermekek órára, melyben beteg gyermekeket telekezeti különbség nélkül kell gyógykezelnie.

— **A béko jutalma.** *Majna-Frankfurtban* tegnap a városi közgyűlés napirendjéhez a töplőgármester egy *les* bejelentéssel járult. Röviden szólott, de arra, amit mondott, nagy lett a lelkesedés a városatyák között. A töplőgármester tudatta a közgyűléssel, hogy *Lucius Jenő* és *Meister* asszony, a város két érdemes lakója egy millió márkát adományoztak tudományos és kulturális célokra és pedig egyszerűen azért, mert örülnek, hogy harminc esztendő óta semmiféle izgalmas háboru nem zavarta a békét. Persze csak azt a békét gondolhatták, amely a nagy német birodalom területén örvendeztetheti meg a nyugalomért hevülő lelkeket. Mert ha csak verékedés kell, az van még egy-kettő némely földrészekben. De hát a derek frankfurti ur és asszonyág nem sokat követlenkedik és örül, hogy végre akármilyen tartós békét esipett meg, amit aztán a millió márkával meg lehessen pecsételni. Hát az szép, nagy érzés, amikor az ember így bele nyulhat a pénzáruba és oda adhat egy milliót tudományra és kultúrára. És valami ilyesféle biztatás is szól ki a dolgoból:

— **Ime mi polgárok tudunk áldozni is a békéért, s adunk önként, szívesen milliókat is az emberiség csendes, munkás fejlődésére. De ha ágyudörgés reszketteti meg a haza földjét, akkor is akarunk és tudunk áldozni.**

— **Öngyilkosság a színeken.** Ma este fél hét órakor a Hungária ut mellett lévő vasúti órházról mintegy 500 lépésnyire egy jól öltözött fiatalember a Szegedről érkező, 477. számú gyorsvonat elé vetette magát. A kerekék a szerencsétlen derékban ketté metsztek s különben is nagyon összetörték. A rendőrség az öngyilkos zsebeiben talált iratokból megállapította, hogy az illető *Taub* Tóbiás 24 éves pinóer, aki nyomorúság és családi viszályok miatt lett öngyilkossá. A holttestet a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— **Huszonöt év.** Egy érdemes fővárosi tanító, *Györfly* János ünnepelte ma működésének huszonötödik évfordulóját. Az ünnepelet a Kazinczy-utcai elemi iskola tanító-testülete rendezte. Az iskola nevében *Hauszer* Ferenc igazgató üdvözölte s ezüst babékoszort nyújtott át az ünnepeletnek. Üdvözöl beszédet mondott még *Peress* Sándor igazgató a Népevelőző Budapesti Egyesülete nevében és tanítványai egyike. Az ünnepelet vidékről is sok üdvözöl levelet kapott.

— **Házasság.** *Mandowsky* Frigyes budapesti kereskedő eljegyezte *Graetz* Margit kisasszonyt Berlinből.

— **Dadogók vizsgálja.** A *Skultéty* Lajos tanár kitűnő vezetése alatt álló s a székesfővárostól segélyezett dadogó gyógyintanolyan vizsgálja tojór hó 19-ikén vasárnap délelőtt 10 órakor lesz a piarista főgimnáziumban, a Közt. utca 5. számú bejáratánál levő 1/b. osztályban. Az érdeklődőket szívesen látják.

— **A Ronacher-fiók.** A nagymező-utcai mulatót, melyhez eddig is esodálatos szívóssággal ragaszkodott a németek kisebbik muzsája, ma a hitelezők sürgetésére elárverelték. A *Somossy*-mulató történetében nem utolsó szempont az, hogy oly sokszor eserül gadát s hogy a válságok oly sürin ismétlődnek falai között. Nyilvánvaló tanúsága az annak, hogy az a közönség, melynek az e fajta élvezetekben gyönyörűsége telik, már nem elég erős ahhoz, hogy megbírjon ilyen bécsi izü mulatságokra alapított vállalatot, ami másként annyit jelent, hogy a főváros lakossága nem elég hálás publikuma azoknak, akik német kedélyességgel és Sängerei-viccokkal próbálják megakasztani a magyarosodás munkájában. A mai válság az eddigienél még kedvezőbb jeleség. A *Földy-számla-leszámláló Bank* egy millió hétszázézer koronán vette meg a mulatót s legott bérbe is adta tiz évre *Waldmann* Imrénnek. *Waldmann* ur senki más, mint a berlini Apolló-színház eddigi igazgatója. Ennélfogva szakértő, ugynevezett ügyes kezű ember. Az Apolló-színház igazgatói méltóságában nyilván sok tapasztalatra tett szert s ha még azt is eláruljuk, hogy a bécsi Ronacher-féle orfeum igazgatójának fia, ugy semmi kétség nem marad az iránt, hogy a Somossy-mulatót nagyszerű tökéletesség felé fogja kormányozni. Ami bécsi vice kiejerd a fiakker elmékben s ami „Gemüthlichkeit” kihangzik a bécsi burgerek sörházaiából, ami bécsi kuplé és tiroli nótát, orfeum-dzsetlet elnyű a búzike császárváros, az mind a nagymező-utcai magyar Ronacherben fog föltámadni, újabb gyönyörűsége egy fejlődő, virázgó fővárosnak, mely egy nemzeti aspirációkkal telített országnak a központja. Ezért nem szeretjük, hogy a Somossy-mulató olyan közel rokonságba került a bécsi Ronacher-mulatóhoz.

— **Összeláncolt holttest a Dunában.** Ma reggel a Beitscher-féle uszodánál egy uri ruhás halottat fogtak ki a Dunából. Amikor partra hozták, látták, hogy a holttestnek a keze és lába össze van kötözve s a derekára nehéz vaslánc vao tizenötöszörösen csavarva. A rendőrségnek még eddig nem sikerült megállapítani sen a halott személyazonosságát, sem pedig azt, hogy gyilkosság, vagy öngyilkosságról van-e szó. Nem lehetetlen, hogy a szerencsétlen fiatal embert úgy kötötték bele a Dunába, de előbb összeláncolták, de az láncs kizárva, hogy öngyilkos lett s a kezeit lábai magá kötözte össze, hogy ne tudjon uszni, a vasláncot pedig azért csavarva a derekára, hogy a víz ne vesse föl. A rendőrorvos véleménye szerint a holttest két-három hét óta lehet a vízben. A holttestről a következő részletes szeméyleírását adta ki a rendőrség. Rubázata sötétkék, könnyű tégis kabát, kétsoros gombbal, fekete ruha, fekete ujjas lakk cipő, lila kockás, süté szinü nyakkendő, amely *Pinkás* Zsigmond upjesti divatárkereskedőtől való. Alsó rubája teljesen fehér ing és alsó nadrág, az ing alatt hálószerű alsóing. Zsebében üres papír pénzárca és egy aprópénztárcát találtak kevés aprópénzzel. Azonkívül tiszta zsebkönyvek, láncos kulcsotár, egyedelű arany óra arany láncal és egy 1/2 kilós vasúly volt nála. A férfi 25–30 évesnek látszik. Jól táplált csinos fiatal ember szakállal. Fogsora ép, felül batról egy órió fog hiányzik.

— **Wulfék bemutatkozása.** Meggyúltak ma este újra a nagy iviámpák és a csulárok villamos körtéi az állatkerti cirkuszban, s az ibolyás és sárgás fény-sugarak a legválogatottabb fővárosi közönséget ragyogtál be a vörös nézőtérben. Budapestnek cirkusz-edvelő népét nem fárasszították ki Barnum ömégmutatványai, vagy tán a vásári nagy mozgalom után jól esik éppen a szórakozás az intímbeb egyes manége körül. A fogadtatással *Wulfék* meg lehetnek elégedve, a közönség lelkes és hálás volt. A bemutatkozás is nagyon biztatóan történt meg s a vizsontlatás első örömben nagy tetszéssel kísérték a változatos programmszámokat. Ünnepelelt *Wulnót*, aki két év alatt egy picit fejtehető lett termetre, de delegeen lovagol, s arra lesz hivata, hogy *Carré* Kálicát feleltesse erre a nyárra. *Wulf*, a direktor még mindig ért a lóidomításhoz és megjött *Olschansky*, a híres Augustz aki tud még a keacgátáshoz. Harom fiatal szalón akrobata bravuros dolgokat mivel, egy lábművész kifogástalanul hegedül, s van sok irisszeg és újság a régi mutatványokban. A manége azzal keltette fel a figyelmet, hogy homok helyett szörpokró borítja. A mutatványosait az elpusztíthatatlan pekingi aktualitásból merített ballet rekesztete be, amelyhez egész nagy hadihajót állítanak fel néhány pere alatt a cirkusz tengerügyi és diplomata-irakban pompázó emberei.

— **A világ körül.** Megirtuk a minap, hogy *Stieglér*, a párisi *Matin* munkatársa, lapja megbízásából körülutazza a világot. A *Matin* azért utaztatja munkatársát, hogy megtudja, mennyi idő alatt lehet a világot leghamarabb körülutazni. Amint a párisi *Le Journal* ezt a hírt olvasta, azonnal elhatározta, hogy az ő munkatársa is fog utazni. Ezt be is jelen-

Az új kornak megfelelő.

E kályhák minden stýlben és külön-özv ó mintákban és színekben készítenek.

TELEFON: 168.

P

PUCHER-féle SZAB. GYORSMELEGÍTŐ
mely a több éven kipróbált és tökéletesített szabadalom folytán, minden javításokat fölöslegessé tesz, úgy működésben, mint tűzelőképességében a legjobb eredményt érte el, minek folytán ezek tartósságukat tekintve a legolcsóbbak.

G

SERÉPKALYHA,
PUCHER ANDRAS TEMESVAR
Józsefváros, Preyer-utca 4. saját háza

tezte olvasóinak, s most a két újságíró ugyanegy napon indul el Párisból. A párisiak nagy érdeklődéssel várják, hogy melyik érkezik haza hamarabb.

— **Elvessett.** Egy szegény hivatalnok a környon elvesztett 700 koronát a reá bízott pénzből. A megtalálóknak L. A. (Váci-körút 36., I. 17.) a károsodott jutalmat ad.

— **Vidéki hírek.** Ócsény, tolnamegyei községben Horváth János és Széles Mihály földművesek e hó 13-ikán az ócsényi határban erősen összeszóllakoztak. Horváth élesre lent nádvágó kaszával kétszer oly erősen vágott Széles Mihály derekába, hogy majdnem kettő vágta. Széles azonnal meghalt. — **Farkas József** szegzárdi hegyőr ma reggel szolgálati ügyével rövid szíven lötte magát. Farkas rossz viszonyban élt feleségével és ennek tulajdoniták öngyilkosságát.

— **Ritka látványosságtól** fosztotta meg a főkapitányság márcus 28-án kelt 3456 számú végzésével a fővárosi közönséget; Bánó Gyula bankháza, Erzsébet-körút 14. a VIII-ik sorsjáték első osztályú nyereményeinek megfelelő összegét, 240 000 koronát aranyban akart fizetnie kirakatban közszemlére kitenni, de a főkapitányság tenni végzésével megtagadta az értékes kirakat a tálal kiűné őrizetét. Ugyanezen bankházáról írtuk meg a minapiban, hogy egy árvalány huz minden sorsjegy-megrendelő részére szerencseszamokat.

— **Csodálat?** A gyermekek már pihenőre tértek és a P.-ék kicsike lak szobájában az est békés nyugalma uralkodott. P. asszony egy regény olvasásába volt elmerülve, míg a léri, amint látszott, egy kevésbé kielégítő számlálásba mélyedt, mert időről időre némi sóhajok törtek ki belőle. „De kis uram, mi bajod van?” — „Kedves anyganykám, most már nekem is bevaló: nem vezethetem tovább üzletem; a végére jutottam!” Megdöbbenve kérdi az asszony: „És nincs mentességünk?” — „Nincs, holnap délelőtt esődöt kell magam ellen kérni!” — A kínos csöndet, mely ezen nyilatkozatot követte, élelnek csöngettyűjelzés zavarta meg. P.-né ajtó nyit: „Az esti lap!” — és az újságot az asztalra téve, hozzátűzi — „talán nyertünk az osztálysorsjáték mai húzásán?” — „Annál rosszabb reánk nézve!” — szól közbe a lehangolt léri — „mert midőn a legutóbbi húzásom nem nyertünk, nem utítottam meg sorsjegyüknek!” — „De én igen, uracsám!” — „Te?” — „Igen, a háztartásban megtakarított pénzből.” — Hallgatagon nézi át P. a lapot, de midőn a sorsolási jegyzéket átnézi, elhalványulva uból kérdezi a feleséget: „Es valóban megjutottad sorsjegyüket?” — „Igen, természetes a Török A. és Társa bankházában, melynek három üzlete (V. Váci-körút 4., IV., Muzeum-körút 11. és VII. Erzsébet-körút 54.) állítólag nagy szerencsével játszik!” — „O, te aranyos asszony!” — És én, számar majdnem eldobtam magamtól szerencsenkét! Sorsjegyük Töröknek lönyereményt nyert!”

(x) **Akácia poudre** országszerte a legkedveltebb bőlgypor. Ara: 1 K. Főraktár Krieger György gyógyszerháza Budapest, Kálvin-tér. Arckém 2 K., mosdószappan 1 K.

(x) **Santal Egger** név alatt a Nádor-gyógytárban Budapest, Váci-körút 17. oly specifikus szer kapható, mely a külföldi hasonló szereket teljesen kiszorítja. Orvosok és más férfiak egyaránt dicsérik kitűnő hatását azon bajoknál, hol Santal olaj van javasolva. Egy üveg 3 korona.

(x) **Fuha padlóra** a legolcsóbb és legalkalmasabb máz a hírneves Eifried-éle *Herkules padlómáz*, mely gyorsan szárad, rendkívül tartós és tűkörünyes. Kapható kizárólag Eifried J. és Fia padlómáz-viasz és festékárak raktárában Budapest, József-körút 31/b.

(x) **Lukács Vilmos bankházából, Budapest, V., Fűrdő-utca 10. sz. a vegyének osztálysorsjegyeit.** 1/4 a 12 K., 1/2 a 6 K., 3/4 a 3 K., 1/8 a 1.50 K.

(x) **Figyelmeztetjük** a gazdaközönséget és iparvállalat tulajdonosokat, hogy gépjármű és hengerolaj szükségletüket a hírneves orosz-amerikai olajipar részvénytársaságnál fedezzék. Az egyedüli elárúsítás Reich S. és társa cégnél, Felső-Erdősről 11. szám, mely cég minta- és árjegyzékkel készséggel szolgál.

(x) **Elsőrendű, a fővárosban és az országban** elismert műterem **Kossák József** os. és kir. udv. lényképzése, Kossuth Lajos-utca 12. sz. szemben a Nemzeti Kaszinóval, látványos kirakat a kapubejáratnál.

(x) **Kérjünk mindentűt Emke-gyújtót!**

(x) **Török A. és Társa szerencsebankházát** ajánljuk, legnagyobb osztálysorsjáték detail-üzlet, Budapest, Váci-körút 4/g.

(x) **Osztálysorsjegy érdekelteknek.** A Nemzeti pénzügyi részvénytársaság az ország legnagyobb osztálysorsjegy-elárúsító helye, üzletkörének nagy kiterjedésénél fogva leginkább képes a sorsjegyvásárló közönségnek minden irányban előnyöket és teljes biztonosságot nyújtani. E társaság cégnyomásával ellátott eredeti sorsjegyek tulajdonosának tehát az előzőekben lebonnyoltatás már eleve biztosítva van. Ha az intézet sorsjegyei nem közvetlenül annak pénztáránál (Budapest, Gizella-tér, Haas palota) szeretnének be úgy tessenek mindig a „Nemzeti” felülbélyegzésével ellátott sorsjegyet kérni.

A német császár Mohácson.

Mióta Vilmos német császár Baranyában, a Mohács környékén levő főhercegi birtokon vadászott, azóta a mohácsi levezők permanenciában tartják azt a szenzációs hírt, hogy a német császár legközelebb odajön vadászni.

Minden héten kétszer-háromszor olvasunk egy erre vonatkozó távirati vagy telefonos jelentést. Ugy látszik, a német császár egyébre sem gondol, mint Mohácsra. A lapok ugyan sokat irnak a csatorna-javaslatról, mely néhanapján szintén ad egy kis tenni és mondanivalót Vilmos császárnak. De ez mellékes. A közügyek várhatnak, a mohácsi szarvasok ellenben türelmetlenek. Innen a német császár öfűkös készülődése Mohácsra. A mohácsi tudósítások olvasása nyomán azt kell képzelnünk, hogy Vilmos császár már a reggelinél így szól családijához:

— Gyerekek, le kellene menni Mohácsra.

Általában a császári családban sokat beszélhetnek Mohácsról. Valószínű, hogy a trónörökös ünnepi alkalmakkor az udvari hangverseny keretében el is szavalja: *Hős vértől pirosult gyásztér* stb. Ilyenkor a fiatalabbik Prino meg is szokta tőle kérdezni, hogy Tomory, büszke vezér, miért hagyta el érseki székét? Erre a kényes kérdésre természetesen az udvari történések kell meg-elelni, aki kényelmi szempontból az egész mohácsi tragédiát Zápolya János nyakába varrja, s nagy elismeréssel szól *II. Lajosról*, ki szép beszédekert tartott az egybegyűlt hadaknak, amint az vitélő tejedelemezhez illik.

Ránk nézve mindenestre hízegő, hogy a német császárnak olyan élénk érdeklődést tanusítanak Mohács iránt. Végzetes baj az, hogy Vilmos császár nem akkoriban járt Mohácsra, mikor Szulejman a legnemesebb vadra. Magyarországra vadászott. Fájdalom térétkre is hozta. Persze, ha Vilmos császár ugy szászerezd magával akkor Mohácsra vadászott volna, a janicsárok és spahik ott hagyták volna a fogukat. De a történelem, tájdaom, tele van ilyen végzetes anakronizmusokkal. Vilmos német császár, mint a mohácsi levezők legújabbban jelentik, csak ősszel rándul Mohácsra, a Pécs melletti hadgyakorlatok után. Eöb tudniillik jelen lesz a hadgyakorlatokon, s csak azután megy Mohácsra vadászni.

Valószínűleg siettetni fogja a hadgyakorlatokat, hogy mielőbb viszontláthassa az ő kedves Mohácsát, melyhez minket annyi bus, Vilmos császár egyetben annyi kellemes emlék köt.

A mohácsi levezők legalább így fogják fel a dolgot. Erről tanusodik szaporá híradásuk a német császár érkezéséről Mohácsra.

Még a mohácsi képeskártyák utóiratát is ez a téma foglalja le. Valamennyin ez olvasható: *Pá, Vilmos jön. Fenti.*

Lucián.

FŐVÁROS.

(*) **A főváros közgyűlése.** Ma is két gyászeset bejelentésével nyitotta meg a főpolgármester a törvényhatósági bizottság közgyűlését. *Förg István* és *Steiger Gyulát* bucsuztatta el. Helyükbe a virilisták sorából *Sonnenberg Imre* és *Szirmai Oszkár* léptek a bizottsági tagok sorába. Azután *Halmos János* polgármester választ *Fenyvessy Adolm*ak, kijelentve, hogy minden megtörtént, hogy a seretésközvághóid a lehető legrövidebb idő alatt átadható legyen rendeltetésének. Ezután *Alldsey* azért interpellált, hogy a zugligeti hívősvölgyi kocsikat októbertől tovább is járassák, *Földváry Imre* pedig a Baross-utca-népligeti vonal megnyitását sürgette meg.

A napirend tárgyai közt elintézték a vendéglős- és kávésipar szabályrendeletét. A főbb változtatás, amit rajta tettek, az, hogy ezentul a pálinkamérésekben csakis kilít, személyét, tea-főzetet s szeszartalom nélküli üdítő italokat lesz szabad a pálinkán kívül árusítani.

A budapesti közúti vaspálya társaság zugligeti vonala végelómásának az átalakítása s illetőleg a vonal meghosszabbítása tárgyában a tanács azt javasolja, járuljon hozzá a közgyűlés a végelómás talajának vizsintessé való átalakításához, de úgy, hogy ezzel a fővárosra költés ne háruljon, továbbá javasolja a tanács hogy a főváros határára tartsa fön a zugligeti vonal továbbépitésének a jogat.

A tanács javaslatával szemben *Komlós Ágost* indítványozza, hogy a közgyűlés határozottan kívánja a vonalnak a *Fücsök* felé a vaskapug való meghosszabbítását. A közgyűlés 65 szavazattal 53 ellen eltagadta Komlós indítványát.

Bejelentette ezután az elnök a jegyzői állás betöltésére vonatkozó szavazások eredményét.

Leszavazott 241 bizottsági tag, ebből az első osztályú tanácsjegyzői állásra *Szalay Sándor* kapott 228 szavazatot *Folkusházy Laos* 172-öt. Emőd József 69 és Antal Gyula 4 szavazatot; e szerint *Szalay Sándor* és *Folkusházy Lajos* lett első osztályú tanácsjegyző. Az *árvaszéki első osztályú jegyzői állásra* az összes szavazatokat *Ságody Imre* kapta s így ő lett megválasztva.

Az ekkétt megüresedő másodosztályú jegyzői állásokra ma délután megtette a jelölést a kandidáió bizottság. A másodosztályú tanácsjegyzői állásra első helyen jelölték *Pettykó Antalt* és *Rupp Lászlót*, második helyen: *Agota Lászlót* és *Buzáth Jánost*, harmadik helyen: *László Ivánt* és *K. Kovács Lászlót*; az *árvaszéki másodosztályú jegyzői állásra* első helyen: *Kovács Jenőt*, második helyen *Balla Károlyt*, harmadik helyen *Kütician Miklóst*.

A választás ezekre az állásokra a legközelebbi — május 29-én tartandó — rendes közgyűlésen lesz.

A tanács előterjesztést tett a földszinti üzlethe-lyiségek magasságának a kettő oszthatása tárgyában, ami tulajdonképp azt foglalja magában, hogy bizonyos utvonalakon *ölemeles házakat* is szabad legyen építeni. Az építkezésekre vonatkozó szabályzatnak ilyen értelemben való átalakításához *Erős Sándor* és *Steinhardt Antal* hozzászólása után a közgyűlés hozzájárult.

(*) **Az országos tornaverseny.** *Faller Ferenc* fővárosi tanácsnok, a közoktatási osztály vezetője ma kőrievelet intézett a helybeli iskolák igazgatóihoz a pünkösdi országos tornaversenyre érkező tanulók elszállásolása és élelmezése dolgában. Felkéri ugyanis az igazgatókat, hogy a bejelentett tanulókat és tanárokat május 24-től 29-ig szállásolják el a kijelölt tanhelyiségekben, amelyeket idejekorán ki kell üríteni és megtisztogatni. Az élelmezést illetőleg az igazgatók kötelesek a hozzájuk beosztott vidéki tanintézeteket értesíteni, hogy az elszállásoltak hol fognak étkezni, s mily áron. Az elszállásolásra és élelmezésre vonatkozó felvilágosításokat kütőben dr. *Csupor József* fogalmazó adja meg. (Központi városbáza, tanügyi osztály.) Megkeresést intézett továbbá a színházak igazgatóságaihoz, hogy a f. hó 25—28-ika között előadandó színművekre a műsor megállapítása alkalmával figyelemmel legyenek s kedvezményes áru jegyeket kér s néhány ingyen jegyet is a szegénysorsutalulók számára.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** **Népszínház.** A *Népszínház*-ban ma este bucsuzkodott *Blaha Lujza* nyári szabadságának megkezdése előtt híres szerepében, *A jalu rossza* Finno Részijában. Kiapadhatatlan művészi kedélye éppugy ragyogott s dalai éppugy csatoltak, mint ez előtt, s mint a hogy ragyogni fog s a hogy csatogni fognak még sokáig a művészet dicsőségére és a közönség gyönyörtéségére. A szépen megtelt ház lelkes tapsokkal kísérte a nagy művésznőt nyári pihenőjébe, amelyből bizonyára frissen és örök-iffjan fog visszatérni.

** **Városligeti Szinkör.** Komoly darabbal, *Gutzkownak Uriel Acosta*-jával nyitotta meg ma este *Feld Zsigmond* a Városligeti Szinkör kapuit. A Városligeti Szinkör derék igazgatójának nemes ambiciójáról tesz tanuságot, hogy az Uriel Acostát, amelyet magyar színpadon meg nem játszottak, bemutatja. A nagy vallásbölcsész élete kitűnő tárgyat adott *Gutzkownak*. Csupa szenvedély volt ez a zsidó vérből fakadt portugáli, aki kétségbe merete vonni a vallás isteni voltát. Az ész, a vallás, — ez volt a meggyőződése. Ezért küzdött, ezért öldökölt ez volt a tragikuma. Öngyilkos lett. *Gutzkow* 1876-ban dolgozta fel életét a tragédiában, amely Uriel szerelmét is bevonja a színdarab keretébe. Oroszországban eltöltötték a darabot a harmadik felvonásbeli hatalmas erejű tiráda miatt, amely az igazságok elébe helyezi a valának. A darab tele van drámai erejű jelenetekkel, amelyek a színészek tehetségét próbára teszik és sikerekhez juttathatják. A címszerepet ma *Bakó László* a Nemzeti Színház jeles fiatal tagja játszotta. Nemes organuma, szenvedélylyel teit művészi játéka teljesen megfelelt szerepének. Különösen azok a jeleneti voltak hatásosak, amelyekben nemes szenvedélylyel védi a világozásig tanait és a harmadik felvonás nagy jelenete után szünni nem akaró taps jutalmazta gyönyörtően előadott tirádáját. *Feld Irén* nagy intelligenciájának és jeles tehetségének adta bizonyítékát, Uriellel való szerelmi jeleneteiben csupa poézis volt és amikor kiátkozott vőegénye védeimére kelt a dogmák emberei ellen hatalmasan szárnyaló drámai erőt produkált. *Feld Zsigmond* Rabi Akibát játszotta. A derék igazgató ismert kiváló tehetsége ma ismét maradandó alakítást teremtett. Kivüők nagy tetszést

aratott *Balla Kálmán, Tordai Olga és Morvay*. A darabot, amelynek előadása és rendezése is kitünő volt, *Dersky Antal* dolgozta át gondosan magyarra.

**** Fővárosi Nyári Színház.** A budai arénában ma volt a megnyitó előadás. A tavasi esőben, amely a megnyitást hagyományos ouvertüreje, nem volt hiány: mégis szép számu közönség gyűlt egybe estére a színházban. A Fővárosi Nyári Színház eredeti darabot hozott színre. *Dóczy József Liliom Klári* című népszínművét. A szerző vidéki ember, de az alakjai olyanok, mintha Budapestről figyelte volna meg őket. Katonák szerepelnek az első levonásban. A színház a falu határára lévő tarka és mozgalmas gyakorlóteret. Ezt a rendező leleményesen csinálta meg, kivette a színpad hátsó falát és így a tábor benyulik az udvarba. A katonák mokáznak, mulatnak, a falubeli lányok velük vigadnak és derűs, vidám minden egészen a felvonás végeig, mikor egyik katona agyonlővi a bajtársát. A gyilkosságnak szerelem az oka, őja, egy lányt, Liliom Klárit szereti mind a két katonát. A gyilkos feleségül is veszi Liliom Klárit, de aztán a tilosban jár és a végzet utóli, agyoncsapja egykori bajtársa, akinek a feleségét elszerette. A sötét mese nem túlságosan izgalmas és nem is túlságosan érdekes. De kitölt három felvonást. Közben dalolnak és úgy látszik, ez a szerző erőssége. Mert igen szép, fülbeaszó magyar dalokat szerzett *Dóczy József*, közülük néhány országos díjazott is már. A közönség a magyar szerző darabját szeretettel fogadta, felvonások végzetével kitapsolta a szerzőt és a szereplőket. A főszereplők nem vetelkedtek egymással, egyformán középszerűek voltak valamennyien, *Sugár Aranka, Tóth Ilonka, Sárosy Paula, Pethes Imre, Sebestyén Géza, Mihályi Ernő, Krémer Jenő* és a többiek. Az első előadás izgalmain átesve a mainál szebb estére lehet kilátása a Fővárosi Nyári Színháznak, amelyet *Makó Lajos* igazgató ambícióival és műzellel vezet. A szép kiállítás ma is a direktió gondosságát dicsérte. A megnyitó előadást *Makó* igazgató a *Budapesti Újságírók Egyesülete* javára rendezte. □

**** Angol operette-társulat a Vigaszínházban.** A *Vigaszínházban* a jövő hét keddjén kezd meg tiz estére tervezett vendéjátékát *Kerker Gusztáv* angol operette-társulata. Színe kerül *Kerker Gusztávnak*, a világhírű zeneszerzőnek népszerű operetteje, a *Newyork szépe*, a cimszerében *Julie Ring-el*, Fifi szerepében *Marie Dantennal* és *Bromson* szerepében *Richard Carleval* a legnépszerűbb londoni komikussal. Az előadást, amelyet a szerző maga vezényel, szerdán és csütörtökön megismétlik. A társulat magával hozza eredeti londoni fényes jelmezeit és saját világosító mesterét a lényhatóság kezelésére. Az angolok a *Newyork szépe* kívül még három más s náunk ismeretlen operettet loznak bemutatni.

**** Kury Klára fellépése.** Holnap, csütörtökön este lép elő a Népszínházban *Kury Klára* szabad-ságidejének letelte után. Ez első fellépése alkalmával a *Cirkuszélet* című angol operett *Dóra* szerepében fog bemutatkozni ugyanabban, amelyet legutolszó fölépéskor játszott. Pénteken, 17-én, a *Nebántsvirágban* lép föl a művésznő.

**** A tavaszi ünnep.** Az Operaházban holnapután pénteken, megtartandó jótékony célú *tavaszi ünnep* programját már véglegesen megállapították. A rendezőbizottságot mindenfelől készségesen támogatják, ennek következtében sikerült olyan változatos és tartalmas műsort összeállítani, amely az ünnep fényes sikerét föltétlenül biztosítja. A program pontjai közül különösen kiemeljük a következőket:

Liszt Ferenc Magyar Rhapsodiája. Részletek *Grieg* „Peer Gynt” suitjéből; *Berlioz* Rákóczi-indulója, előadja az Operaház teljes zenekara; továbbá *Tschai-kovszky* „1812 nyitány”-a, előadja a honvédszenekar közreműködésével ugyancsak az operai zenekar. „Czinka Panna,” tényleg előadja *Mayer A.* Kurucdalok. énekl *Szendrői Laos*; *Beck* Vilmos Magándalai: *Massenet* „Herodias”-ából; magándalok *Verdi* „Ernani” című operájából. énekl *Kacser* Margit. „Alkonyodik a csillag” dal *Doppler K.*-től, előadja *Ney Dávid*. *Alberti Werrner* *Verdi* „Troubadour”-jából énekl. *Lehár Ferenc* „Kukuska” című operájából ének- és táncrészek, előadja az Operaház ének- és táncokara. *Huber K.* „Fohász”-a előadja a teljes operai férfienekkar, a magánzólamokat énekl: *Kertész Odón* és *Ney Dávid*. Az Operaház táncokara közre fog még működni *Mader* „She” baletjének és *Delibes* *Leó* „A király mondta” című operájának táncrészénél.

Arra való tekintettel, hogy az ünnepség délután öt órától éjféli tizenkét óráig tart s így a közönség egy része kétszer is akarja élvezni az előadást, a rendezőség arra kéri a közönséget, hogy a jegyzelvényeket megőrizze, mivel később ezek a szelvények helyettesítik a jegyet.

**** A betyár kendője.** Holnap, áldozócsütörtökön délután *Abonyi Lajos* A *betyár kendője* című népszínműve kerül színre a Népszínházban. Az előadás vendégszerepével lesz egybekötve, amennyiben *Buzi Zsófi* szerepében *Sugár Aranka*, a budai nyári színház tagja mutatkozik be a Népszínház közönségének. Urzse szerepében *P. Lukács* *Juliska* lép föl.

**** A magyar színészet diádala Fiumében.** A magyar színészet jelentős diadalt aratott *Fiumében*, a mi *Krecsányi Ignác* szinigazgató hazafias érdeme. A magyar társulat előadásai zsufoht házak előtt folynak, ami annál szebb diadala a magyar színművészetnek, mert éppen most idózik társulatával *Fiumében* *Ermete Novelli*, a legnagyobb olasz színművész, akinek fellépései szintén zsufoht házak előtt folynak. A városban kitünő benyomást keltett, hogy a magyar társulat tegnap küldöttségileg udvözölte *Novellit* és az olasz színészeket és este két óriási babérkoszorút nyújtottak át a színpadon *Novelli*-nek. Az olasz színészek szintén küldöttségileg tisztelegtek a színházban *Krecsányi* igazgatónál. Az olaszok szónoka lelkes szavakban ünnepelte a magyar színművészetet és dicsőítette a magyar nemzetet, mely az olaszokat szabadságharcukban segítette.

Egy *fiumei* táviratunk jelenti, hogy gróf *Szapáry László* *fiumei* kormányzó ma déiben fényes ebédet adott palotájában a magyar és olasz színészek tisztelőre. Jelenvoltok: *Krecsányi Ignác* nevével és leányával, *Novelli* *Ermete* nevével, *Anday Blanka* *Tólvölgyi* *Margit* *Kápolnai* *Juliska*, *Békes Gyula*, *Keszler Ede*, *Barthos Gyula*, *Ferency Károly* és hat olasz színész; azonkívül *Gaal Tibor* miniszteri tanácsos, gróf *Wikenburg* kamarás osztálytanácsos, *Mayländer* podeszta, a két alpolgármester, *Ossoinak Lajos* és a városi színház igazgatója. A lakomán lelkes hangulat uralkodott. A kormányzó előzékenysége városszerte a legjobb benyomást tette. A távirat még azt a jelentős körülményt emeli ki, hogy a kikötőváros mindenkor kitünő tavaszi állomása lesz *Krecsányi* társulatának, ami örvendés hódítása a magyar színészetnek.

**** Gróf Zichy Géza Szatmáron.** *Szatmárról* táviratozza tudósítónk: Gróf *Zichy Géza*, a szatmári daegyesület díszelnöke ma ideérkezett, hogy az egyesület részére írott *Zene* című nagyszabású művét két estén személyesen vezényelje. A műsor összes számai egyébként az ő szerzeményei. A gróf *Meszlenyi* püspök vendége. Fogadására a pályaudvaron a társadalmi előkelőségei jelentek meg és a daegyesület lobogója alatt a hangversenyen közreműködő összes női és férfi énekesek. A művészi lendületet szívesebben *Jaskovics* ének üdvözölte. A gróf válaszában kijelentette, hogy a díszelnökségnek nemcsak méltóságát, hanem kötelességeit is ismeri és ez a tudat hozta ismételve *Szatmárra*. A hangversenyekre az összes jegyek elkeltek.

**** Ledófsky Gizella fellépése.** *Ledófsky Gizella*, a *Magyar Színház* kitünő primadonnája, gyöngélgédesen után, holnap este lép fel *A denévér* operett *Adél* szerepében. A művésznő kreációja nagy érdekessége lesz az előadásnak.

**** Major hangversenye az Urániában.** Holnap, áldozócsütörtökön délelőtti 11 órakor lesz az Urániában *Major J.* Gyula hangversenye, melyben a csalóány-utcai tanítónképző énekkarán és az Urániának és a *Pedagógiumnak* zenekarán kívül több művésznők vesz részt.

**** Színészhasátság.** *Dalnoki Viktor*, a *Magyar Színház* jeles baritonistája e hónap 5-ikén vezette ol-tárhoz *Bécsben* *Lorria* *Angela* kisasszonyt.

**** Operaelőadás a Telefon Hírmondóban.** Ma — áldozó csütörtökön — a *Telefon Hírmondó* a magy. kir. Operaház előadását fogja közvetíteni előfizetőinek szórakoztatására. Előadásra kerül a *Jancsi és Juliska*, s utána a *Babatündér* balet, melynek zenéje szintén hallható lesz a *Hírmondó*ban keresztül. Az előadás délután 5 órakor kezdődik. Este a *Telefon Hírmondó* összes állomásain *égyhangyzené* lesz hallható egészen 11 óráig. A *égyhangyzené* átvitelt *Zöldy Marcin* az *Emke* és *Koczk Antalnak* az *Elite* kávéházban játszó bandájának a muzsikája szolgáltatta.

MŰVÉSZET.

□ A Nemzeti Szalon tavaszi kiállítására, — melyet ezidőszert is nagy közönség látogat, — oly nagy számmal érkeztek be a legjobb nevé magyar festőművészek képei, hogy a Szalon csak egy újabb sorozat megnyitásával adhat helyet a kiállításra szánt műtárgyaknak. Ezt a második sorozatot a harmadik teremben, hol most a *Házi Művészért* Egyesülete által megvásárolt művek láthatók, a *Zichy-léle* gyűjteményével és a nagy teremben elhelyezett magyar művekkel együtt e hó 19-én délelőtti 11 órakor mutatja be a Szalon. A *Csók István*, *Kardos Gyula*, *Grünwald Béla*, *Magyar-Mannheimer* *Gusztáv* és *Szinyey-Merse* *Pál* jurorköböl álló bizottság pénteken dönt a beérkezett művek fölött, de már ma is látható, hogy a második sorozatba több mint száz új magyar kép kerül. Ezzel a sorozattal együtt mintegy negyedszáz kép lesz látható a Szalon ez idei tavaszi kiállításán. A kiállítást e hó 18-án, szombaton mutatja be az igazgatóság a sajtó képviselőinek. A *vernissageon* az egyesület tagjai tagsági jegyeikkel, a családtagok a részükre kiadott tiszteletjegyekkel a nagyközönség pedig a rendes 50 fillér belépődíjért külön meghívó nélkül is megjelenhetnek.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **Muzeumok és könyvtárak.** Tegnap délután megalakult a muzeumok és könyvtárak országos tanácsa a Nemzeti Muzeum épületében. Az alakuló ülésén *Berzevics Albert* elnökölte. Felolvasták mindenekelőtt a közoktatásügyi miniszter leiratát, melylyel három évre megerősítette a tanács tisztikarát és tagjait a következőképpen: Elnök: *Berzevics Albert*, előadó titkár: *Porzolt Kálmán*, tagok: gróf *Apponyi Sándor*, dr. *Ballagi Aladár*, *Beöthy Zsolt*, *Forster Gyula*, *György Aladár*, *Kuncz Adolf*, dr. *Rácz Károly*, *Rákosi Jenő*, *Thaly Kálmán*, gróf *Teleki Géza*, *Tóth József* és gróf *Zichy Jenő*.

Erre Berzevics Albert megnyitó-beszédét mondott, nagy vonásokban vázolta programját.

Kiemelte az országos tanács kiváló nagy fontosságát a nemzeti kultúra szolgálatában; hangsúlyozta, hogy a muzeumok és könyvtárak és egyéb kulturális gyűjtemények közül a nem állami intézmények fejlődését is szükséges biztosítani, hogy ne legyenek ezek kitéve az egyéni ambíció véletlenének s biztosítással azoknak is rendszeres fejlesztése, ezért egyesíteni kell az állam áldozatkészségét a társadalom tevékenységével s a tudomány szakértelem tudásával és tekintélyével; mindent nem szabad az államtól várni, de a társadalom váliaira sem lehet minden terhet róni; az erők aránylagos és együttes kibá-nálása feladata az országos tanácsnak, melynek megalapítója és első elnöke *Skell Kálmán* volt, kit a kezdeményezés és utóbbi munkájának dicsősége illet, s kit előiríthatatlan emlék fűz az országos tanácshoz is. Kéri első sorban elnöktársának, *Fraknoi* *Vilmos* püspöknek támogatását, kinek nagy tudományos szakértelműre és hazafias buzgalomra az országos tanácsnak nagy szüksége lesz, továbbá az országos főtelügyelőhelyettes, *Szalay Imre* miniszteri tanácsos, az országos felügyelők és a tanácsotagok bizalmát és támogatását elnöki állásában.

Fraknoi *Vilmos* püspök meleg szavakkal üdvözölte a tanács és az orsz. főtelügyelőség részéről az új elnököt, aki viszont azt indítványozta, hogy *Zichy Jenő*nek jegyzőkönyvi köszönetet ezavazozzan, amiért muzeumát megnyitotta a nagyközönség számára. *Porzolt Kálmán* titkár több rendbeli jelentése után megválasztották a tanács két végrehajtóbizottságát.

VIDÉK.

— (Nemzetiségi vita Brassóban.) *Brassó*ból táviratozzák: *Brassó* vármegye törvényhatósági bizottságának gróf *Lázár István* főispán elnökielte alatt tartott ma ülésén *Muresianu* interpellálta az alispánt a rendőrkapitányok a román színek viselése ügyében hozott marasztaló határozata miatt. Az alispán azt válaszolta, hogy a rendőrkapitány köteles volt így eljárni, mert egy miniszteri rendelet az idegen színek viselését kihágásnak minősíti, az alispán pedig nem volt jogosítva beavatkozni, mert a elek az ítélet ellen nem felebbezték. A választ a közgyűlés a románok kivételével tudomásul vette. Ezután *Háromszékvármegye* ismert táviratát tárgyalta a nemzetiségi törvény módosítása tárgyában. A románok visszautasítást indítványoztak. A közgyűlés kimondotta, hogy jöllehet a nemzetiségi törvény sokszor megsértették, de tekintettel a miniszterelnöknek e kérdésben elengrott állásponjtjára, a háromszéki feliratot a napirendről egészen leveszi azzal a megjegyzéssel, hogy az ezen felirat értelmében teendő törvényhozási intézkedést a méltánnyossággal és az örök igazsággal ellenkezőnek tartja. A főispán e határozat azor része ellen, mely a hatóságokat a törvény megsértésével gyanusítja és a teendő törvényhozási intézkedést az örök igazsággal ellenkezőnek mondja, felebbezést jelentett be. A gyűlés egyébként rendben és csendben folyt le.

SPORT.

* **Football.** A *Wiener Athletiksport Klub*, mint jelenti, a *Magyar Uszó-Egyesülettel* holnap, május 16-án (áldozó csütörtökön) mérkőzik teljes első legénységével. A bocsátók szerint este nyolc óra negyvenöt perckor érkeznek meg a nyugati pályaudvaron.

* **Letört Derby-favorit.** *M. Jumping*, báró *Königsarter Hermann* nagyhírű háromévese, mely máig erős favoritja volt a *Derby*nek, munkaközben letört s ma délelőtti törölték az *Alagi*-díjbol.

* **Tavaszi löversenyek.** A holnapi napnak ismét van szenzációja. mely vörös betűkkel szerepel a turf-kronikában. A *Károlyi Gyula* emlékverseny dől el, a híres 40.000 koronás kétéves verseny, melyért minden esztendőben a legjobb kétévesek indulnak, köztük olyanok is, amelyek nagy szerepe hivatottak verseny-karrierjük alatt. Ha a támanak hinni lehet, holnap valóságos csodalovak futnak az értékes díjért. Még annyit kincsem, e *Tokiója* soha nem volt az istállóknak, mint most, úgy hogy ha csak a fele is igaz azoknak a híreknek, melyek az idei kétévesekről szárnyra keltek, akkor olyan finish lesz holnap, amilyenben már régen volt részünk. Az eddig látott lovak közül *Mesalliance*, *Couleur* és *Halaaj* kitünnek, a „sötétek” közül pedig a leglegendásabb hírek keringe-

KÜLÖNFÉLEK.

Hangtalan bánat.

A bánatnak oly sok megrázó hangja van:
A legtöbb bű mégis úgy vész el hangtalan.

És törjön bár a panaszsorsra elő:
Mégis több az, mit elhallgat a szenvedő.

A fájdalomtól sok szomorú dal fakad:
Ő, de több az, ami a húrba' benn marad,

S oly sok könny szóló kínról, nyomorról szüntelen
Ő de több az, mit el nem strunk sohasem...

Vesszelei Károly.

— **A törvényszéki elnök cobolyprémje.** E cím alatt mulatságos históriát beszél el a *Matin* a párisi életből. Volt egyszer egy törvényszéki elnök, akinek gyönyörű le sége volt. Am az elnök ur, mint nagyon elfoglalt ember, sem elég időt, sem elég figyelmességet nem szentelt fiatal nejkének. Elég az hozzá, a házaspár baráti köreiben csakhamar arra a tapasztalásra jutottak, hogy a férj szeretőt tart s a nőnek szintén van kedvese. Egészen mindennapi dolog! Minden oly simán ment egyébként, amint csak lehetséges. Alig van modern házasság, ahol a hallgatóság akceptált házasságtörést nagyobb közönyösséggel fogadták volna. Az asszony kedvese, aki a férjnek természetesen jó barátja, szintén kedves ember. Megtörtént nemrégiben, hogy az elnök ur bájos feleségének nagyon megtetszett egy cobolyprém-böa s mindenáron meg szeretne volna szerezni. A coboly az elmúlt télen nagyon divatos volt. Senki sem fogja kétségbe vonni, hogy ez állat szörmeje egy szép asszonyi fejnek a legülsősebb keretet nyújthatja. Am amit az asszony akar, nem akarja mindig egyuttal a férj is s az asszony jól tudta, hogy az ura sohasem fog 300 Lajos-aranyat áldozni, amennyi a cobolyprém megvételéhez fölkellenül szükséges volt. A kedveséhez fordult tehát, aki mint gavallérember, szó nélkül átadta a szükséges összeget. De ez még nem volt elég: hogy a prém-et viselni is lehessen, felvilágosítással tartozik az urának, hogy honnan szerezte. Végre is a férj mégis csak férj, főképp, ha azonfelül törvényszéki elnök is. S a látszatot legalább meg kell övni. E végből módot kellett kieszalni erre.

— Mi sem egyszerűbb ennél, — mondta az asszony kedvese — én majd egy tárgysorsjáték-jegyet erőszakolok rá az uradra s aztán majd bebeszéltem neki, hogy megnyerte a nagy nyereseményt. Ez pedig a cobolyprém lesz.

A mód megfelelő volt s mindjárt hozzá is fogtak a kivételéhez. A törvényszéki elnök 20 frankot áldozott a barátja által ajánlott sorsjátékra s csakhamar azt az örvendetes értesítést kapta barátjától, hogy a főnyereseményt megnyerte. Az értesítéssel egyidejűleg

természetesen megkapta a csodaszép cobolyprémét is. A szives olvasó persze azt hiszi, hogy a férj a drága prémét, mint ahogy a szerelmesek képzelték, a feleségének fogja ajándékozni. Óriási tévedés! Egy törvényszéki elnök nem olyan szamar! Az elnök ur óvakodott attól, hogy csak egy szóval is említse neje előtt a nyereseményt s a gyönyörű böat kedvesének ajándékozza.

E lehet képzelni, milyen arcot vágott ehhez a két szerelmes.

— **Virgilius szobra.** Az Aeneas szerzőjének szülővárosában, Mantuában közelébb szobrot emelnek. A terv nem új. Már az ókorban a Piazza Erben volt Virgiliusnak szobra, amelyet Galeazzo és a Gonzagák között való háboruskodásban elpusztítottak és a folyóba dobtak. De Mantua oly büszke volt szülőföjére, hogy a középkorban Virgilius arcképével érmekeket veretett és 1250-ben a Palazzo della Ragione márvány-emléktáblát helyeztél el, amelyen a költő reliefszobra alatt ez állott:

VIRGILIUS MANTUANUS POETARUM CLARISSIMUS.

A most felállítandó szoborra a bizottság már 100.000 lírát gyűjtött, tehát az emléke felállítására csak rövid idő kérdése.

— **A műkritikusok.** Azok a festőművészek, akik most a londoni Királyi Akadémiában állítottak ki, többé-kevésbé sikerrel állották ki a kritikusok véleményét, de egy kritikus sem vette őket elő annyira, mint a *The Tailor and Cutter* című szabászi lapban egy szabó. A rettenetes kritikus előtt senki sem képez kivételt. Azok a művészek, akik nadrágokat és mellényeket úgy állítanak ki, mintha egy darabból volnának, — lesújtó ítéletben részesülnek. Az arckép-nél a megszólalásig való hasonlatosság nagyon helyes, hanem szerinte a földolog mégis csak a kabát.

„Az igazán elajult izlés — írja a kiállítási kritikus a *The Tailor and Cutter*ben — egészen új ideákat teremtelt. Így például hátkabátokat, amelyek a hátán nincsenek összevarrva; mellényeket, amelyek fent két gombbal vannak ellátva, alul meg egyetlen egygyel sem; nadrágokat, amelyeken semmi gomb és semmi gomblyuk. Ferdeszabású kabátok tucat számra láthatók. A felhajtott ujju kabátok szélükön ki vannak himezve és olyan hatalmas gombok vannak rajta, amelyek éppenséggel nem illeszkednek bele a sokkal kisebb gomblyukakba.“ „Reméljük — folytatja tovább a rettenetes kritikus — a jövőben ilyen munkákat nem fog a zsűri elfogadni, mert ugyan melyik művész az, aki szerepét rosszul álló ruhában merné játszani?“

— **Öngyilkosok nemzetközi statisztikája.** Egy angol orvostudományi közlöny kimutatja, hogy Európa államaiban és az amerikai Egyesült-Államokban min-

den egy millió lakosra hány öngyilkosság esik évente. Az évi átlagot az 1861-től 1890-ig terjedő harminc éves ciklusnak fősszegéből állapítván meg, az eredmény ez: Legtöbb öngyilkosság Szászországban történt, egy millió lakosra 333 öngyilkos esik. Utána következik Dánia 259, azután Franciaország 212 és végül Poroszország 204 öngyilkossal, minden egy millió lakosra után. Ezek járnak az öngyilkosságokban elül. Az ellentétes véglet, vagyis az a föld, ahol az öngyilkosság sokkal inkább a ritkaságok közé tartozik: a földnek tulsó oldala, vagyis az Egyesült-Államok. Itt ugyanis minden egy millió lakos közül évente csak 28 lesz öngyilkossá. Emelkedő arányban következik utána: Olaszthon, ahol 60 Norvégia, ahol 66. Nagybritánia, ahol 78, azután Belgium, ahol 100 öngyilkos akad egy millió lakos között. E két véglet közé beleilleszthetjük a magyarországi arányszámot is. Nálunk, a legutóbbi évek átlaga szerint, minden egy millió ember közül 184 lesz öngyilkossá.

— **Az állatvilágból.** Milne Edvárd párisi professor a *La Nature* című folyóiratban leírja, hogy a *Jardin des Plantes*ban két példány kihalni tülemile tartózkodott, mind a kettő nőstény volt. A két madárka jól megszívte ugyan egymást, azonban egyik sem mutatott a másik iránt különösebb vonzalmat. Egy napon egy nagy, szürke kardinalis az egyik kis üleművel veszekedést kezdett. Annyira goromba volt a nagy, erős madár, hogy először egy jó csomó tollat tépett ki gyengébb ellenfeléből, azután csőrének egy hatalmas ütésével eltörte a lábát. Fárdatan és remegve, csak nagynehezen hurcolta magát ide s tova a kis sebesült. Mikor ezt meglátta egészséges testvérkéje, éjjelre szónából és fűből puha fekbelyet készített számára, majd ő is mellé ült, egyik szárnyát reászorította és így melegengette őt egész éjjel, kényelmetlen helyzetét egy pillanatra sem változtatva meg. A kis beteg, mely sebesült lábával nem volt képes az ülőpólokan tartózkodni, nyolc nap mulva elpusztult. Pajtása vigasztalhatatlan volt, leült egy sarokba, fejét lehorgasztotta és nem nyult többé a táplálékhoz. Nemsokára ő is belehalt nagy fájdalmába.

Ha a lélektani okot keressük, amely a jószívű madárka tettének indítója volt, akkor azt — Milne szerint — megtalálhatjuk a szána'omérzésben. De nemsok Milne, hanem a természetudósoknak egy jó része is a mellett van manapság, hogy az állatvilágnak egy nagy részében magasabb szellemi funkciók működnek közre egyes cselekedetük véghezvitelénél.

— **Félosérlet holttest.** Hogy a tetemzők és halottas házak szomorú anyagának kezelése körül megalak a rémregényekben fordulnak elő rendellenességek, ennek egyik bizonyítékát szolgáltatja a következő friedrichsbaini eset. Martini takácsmester a fried-

REGÉNY.

Cine mintye.

— REGÉNY. —

Írta: DÓZSA ENDRE.

64

Talán elég hosszú lesz életem, hogy megszerezzen a Bacó címer fölé a hét- vagy kilencgombu koronát. Tetszik az alku uracska'm? Így megmarad az ön becsület, megtisztul az enyém. A család névre nem gyalázat, hanem újabb zománcozás vár bennünk a Bacó-Bergerekben.

Bacó főhadnagy megfordult s mielőtt Berger védekezhetett volna, teljes erőből jobbról is, balról is pofon vágta. Az álarc jobbra, Berger balra hullott alá. Bacó felállt, kiegyenesedett, felcsendült azelőtt elfojtott hangja:

— Jegyezd meg nyomorult zsidó, én Bacó vagyok, de genere Zandirhain!

— En meg Berger vagyok, de genere Izrael, mondta Berger felülve a földön s tartogatva, simogatva vörös arcát, hol egyik, hol másik kezével.

A szolgák meg akarták ragadni Bacót, de az fenyegető mozdulatot tett; mégis összeszedve bátorságukat, rárohantak, Berger azonban visszarendelte őket.

— Hagyjátok el családunk ösét, én is lehetek még de genere Zandirhain, akkor majd vissza pofozom. Bacó főhadnagy ur, ön még meg gondolkozik. Az alku áll. A pénz készen bármely pillanatban. De a detonációra már csak két napot adok. A viszontlátásra pár óra múlva. Egy kocsi hajtson elő, vigye ő nagyságát haza, portás fizesse ki, kiabált le Berger. Bacó fátádnak érezte magát, kabúlt is volt még a sok italtól, szinte öndudlatlan megszokásból vette magát a kocsiába, megmondta lakása címét, aztán elhajatott.

A nyirkos őszi levegő nem józanította ki Bacót. Zsibongott valami a fejében, ami sértette is, bántotta is. Érezte, hogy valami erős összeütközése van a megtörtént dolgoknak mindazon fogalmakkal, melyek lelkében súlyosabbak magánál az életöszönnél. De gondolkozni nem tudott. A vezető fonalat, mely a tegnapot a mával összeköti és a holnapra vezet, végképp elvesztette. Mint egy darab tárgy, melyet mesterséges eszközök hoznak mozgásba, csaknem kihullott a kocsiából, mikor szegényes lakására érkezett. Még hallotta, mikor a kocsi s a kaput nyitó asszony-nak odaszóllott:

— Hivja az urát asszonyom, mert egyedül be nem viszi a szobába, addig támaszsa a kapuhoz, majd én segítök tartani, aztán hárman csak lefektetjük valahogy.

Ugy érezte, hogy le is fektették. Azután nem érzett semmit. Minden emlékezése minden képzelete, minden érzése elszibbadt... mélyen elaludott.

Mig Bacó főhadnagy a kopott, szegényes szobában, melyet egy örmény szatócsból havi bérbé birt — érzéketlenül feküdt, a Berger establishment felett a második emeleten berendezett fényes teremben két teljesen ellentétes női lelki világot felrázott és betöltött dalilás alakja.

A szép Bergerné még mindig a vörös dominóban, leeresztett fekete hajával boudoirja keretével délve, izgatottan rágta körmeit s újra meg újra átgondolta, a mit tett. Nem találta meg sehogya, a mit tenni szándékozik. Érezte, hogy szonvedélye Bacó iránt meghaladta azt a mesgyét, melyet neki, mint az üzlet legpompásabb kirakat-beli áruikkének mindenki vel szemben meg kell tartania. Tudta, hogy a grófné s lovagja előtt vesztett abból a foglalatból, melyet számára a boldog családi élet eddig mindenki előtt tüntető fligatására biztosított. Az odaadó hűségese feleség, az akarat- és szeszély nélküli asszony, a boldog

anya, ki csak gyermekében szándékozik élni, az alázatos vallásos spanyol zsidó nő, ki nem törődik a világ nyegleségeivel, a társadalmi élet kísértéseivel, szóval az egész gondosan megállapított program mind oda lett. Legalább ezek előtt menthetetlenül oda. Mégis ez nem agasztotta. Sokkal inkább kezében érezte a felsőbb társadalom e pillangót, hogysem felszelyezni tudták volna. De félni kezdett önmagától. Azok a pillantások, melyekkel Zoe Bacót felkereste, az a kisugárzás, melylyel Zoenak Bacó egész lényé visszafelélt, kinozta, marcangolta szívéit. Hogyan? Ez a leány, ez a komédiás gyerek, akinek fogau-tatásától fogva egész élete nem egyéb, mint egy lázas szonvedély, szerelmet érezne és szerelmet támasztana fel? Ez a kiválasztott eszköze a gyűlöletnek, a fertővel csaknem szomszédos orgiákban tisztán marad és ahelyett, hogy hívása szerint pusztítana, mint a vészés forogteteg, magának is és másnak is édes álmokkal át meg át szótt világot terem? Mig ő maga a tisztesség teljes látszatával, nem bir szívében egyetlen fenysugárt?... Mégis... de nem. Az is csak egy vilám, melyet Bacó iránt érez. Felcsillant, égetett és előtte s utána nem maradt más, mint a szürkén gomolygó fellegek. Hát élet ez így? Pedig neki élni kell. A vér, melyet 300 éven át faja híven megörzött, ott fejlődött Spanyolország titokzatos szonvedélyes levegőjében. Még ő maga sem ismeri magát, de érzí, hogy gyűlölni tud. Ő volna hát a gyűlölet önkénytelen eszköze, ki az előkelő társadalom léhaságainak gyümölcsözőleg való kihasználására a rideg számitást nemzedékeken át leörkölte, ki a könnyelmű gyönyörök eszköze-nek önkénytel vállalkozott?

Rodvitz grófné jutott eszébe, a gleeceer, melynek tetején ott csillog az örök fehérség. Amely maga körül hódolatot, bámulatot terem, pedig belsejében ég a fekete szén, iránytalanul kiszámíthatatlanul, de elfojthatatlanul tovább.

(Folytatás következik.)

Iparművészeti Múzeum és iskola könyvtára délelőtt 10-12-ig.
Állásokról a Városi Igazgatóság nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.
Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szaknyelvi és keleti mintáir: V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Hazsi termékek állandó kiállítása és kereskedelemtörténeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetőség aratásokat is eszközöl) a városi iparszarnokban nyitva: délelőtt 9 óratól 12 óráig és délután 3 óratól 6 óráig. A kiállítói kirendeltségek közötti üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Május 15. —

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Hermann Aladár nagyváradi kir. törvényszéki aljegyzőt az ottani kir. törvényszékhez jogvédő, Irányi János nagyváradi kir. törvényszéki joggyakornokot az ottani kir. törvényszékhez és Sontkán Sándor aradi kir. járásbírói joggyakornokot a bajai kir. járásbíróhoz aljegyzőkké, ifj. Szöllösy János kőröshányai kir. járásbírói telekkönyvi átalakító-díjnyelő az okmányügyi kir. járásbíróhoz irnokká; a belügyminiszter a székesfehérvári államrendőrséghez Vragassy Jenő budapesti Vld-dik ker. királyi járásbírói joggyakornokot irnokká a XI-dik fizetési osztályba, dr. Fischer Kálmánt a belügyminisztériumhoz díjtalan fogalmazó gyakornokká; a földművelésügyi miniszter Halász Gyula 8-dik honvéd huszárr. ezredbeli gyógykezelés igazolványos altisztet a kassai gazdasági tanintézettel kapcsolatos szesztermelési kísérleti állomáshoz laboránsá, egyelőre ideiglenes minőségben; a központi statisztikai hivatal igazgatója Kemény Gyula, Berényi Rikárd és Tórs Kálmán budapesti lakosokat ideiglenes minőségű statisztikai gyakornokokká; a lugosi m. kir. pénzügyigazgatóság Novák Gyula német-bogsnai lakost a bogsnai kir. adóhivatalhoz díjtalan gyakornokká nevezte ki.

Népmagyarosítások. A belügyminiszter megengedte, hogy Piliskó János budapesti lakos saját, valamint kiskoru gyermekeit Ferenc, Lajos és Péter Pilisire, kiskoru Neubrunn Mátyás zalaezerszegi lakos Nádasdára, Apl János budapesti lakos Aporra, Ernst Mihály magy. kir. posta- és táviratüzemelő német-palánkai lakos, valamint kiskoru gyermekei János, Gyula, Jozefina és Maria Erősrre, Lebeda János bezdani lakos, valamint kiskoru fia János Kisre, kiskoru Furst Izidor budapesti lakos Faragóra, Roth Abraham budapesti lakos Radványra, Kohn Adolf orosházi lakos Kunra, Rothmann Miklós m. kir. honvédszázados kolozsvári lakos Palra, Weinfeld Andor budapesti lakos Völgyesre, Oesterreicher Arnold budapesti lakos Révészre, Rosenfeld Bernát marosvásárhelyi lakos saját, valamint kiskoru gyermekei Liza, Ilona, Anna és Maria Radóra, kiskoru Deutsch Vilmos budapesti lakos Dórrre, kiskoru Schrutek Jozsef m. kir. kataszteri mérnöksegéd nagyváradi lakos Siposra, Hlavitsek Jozsef m. kir. csendőrszervező papmezei lakos Csanádra, Brdar Lajos békéscsabai lakos Kertészre, Tre János uppesti lakos Törkire, Weltmann Manó m. kir. felmérési névndék nyitral lakos Timárra, kiskoru Führer Károly és Führer Gyula rálalmási lakosok Farkasra változtatnassák vezetékeiket.

Pályázatok. 3 főigazgatói és 4 pénzügyi vigyázói állásra július 15-ig a budapesti-vidéki pénzügyigazgatóság, — adóhivatali pénztárnoki állásra a sárbogárdi esetleg más adóhivatalnál 2 hét alatt, — hivataloszojai állásra a budapesti

térképtárnál június 20-ig. — irnok állásra a verébelyi járásbírói 4 hét alatt, — aljegyzői állásra az ipolyvási törvényszéknel 2 hét alatt, — pénzügyi fogalmazó gyakornok állásra a kassai pénzügyigazgatóságnál 2 hét alatt, — 4 pénzügyi főigazgató állásra a zilanti pénzügyigazgatóságnál 2 hét alatt, — pénzügyi szemlési állásra a m.-szigeti pénzügyigazgatóságnál 2 hét alatt.

TÁJÉKOZTATÓ.

Utánzások miatt kérünk pontosan a **Rosa Schaffer.** névre figyelt: **Szépség gazdaság, szépség hatalom.**

Est a legnagyobb kincset ottani eddig a gyönyörű csok! **Mme. Rosa Schaffer** szerb kir. udv. és k. m. asszisztens, Bécs, L., Kohlmarkt 6. Alkal feláltat és használja és sok kiállításon első díjakkal kitüntetett szépségápolóeszközök alkotója. **Poudre ravissante** cs. kir. kiskorú, leges szabadság minden bölgynek, aki egyszer megismerje, nélkülözhetetlen, a bőrt vakító fehérré teszi, csodálatos románci alaktól eltávolít minden bőrkibék, meg a himlőbolygók és anyajegyek D. elsimítja a bőr ráncokat, őszszőrzése a porusokat és minden nő arcot vakítja és fiatalíttat. Ez az egyedül póudre, melynek használata után mindenki lehet annál, hogy a bőrtől megszabadul a hatása elűző. **Egy karton ára 5 kor. és 3 k. Crème ravissante** ártisztekekkel felaltit, a bőrt ruganyosra és ránkoldkiváló teszi és este minden bölgynek használata ked. **Egy tegely ára 3 korona.**

Eau ravissante a bőrt és a legértékesebb megakadályozza, megerősíti a bőrt és a legértékesebb megakadályozza, megerősíti viz. 1 üveg ára 5 korona. **Savon ravissante** szőszimulhatatlan szépségápoló. **Ára 1.00 és 2.40 korona.**

Mme. Rosa Schaffer új jával minden ősz hajnak ifju színtet Schaffer varázsolja vissza, a legpompásabb szőke, a legfényesebb gaztanyu báronyszőr fekete színt. A „Kinoir“ egyszerű használata megmondja, hogy a haj színt örökre szőkeinek, barnáknak vagy feketeinek tartva meg. Semmi mosás sem képes az elert arnyalatot eltávolítani, a fejűrt üstta és fehér marad. **Kartonok ára használattal utatissal együtt 3 és 10 korona.** A filmem utjonant **homlekkötömet** redódon, márványos film homfeláltat impregnált lok és magas szemöldök megfarkasra garancia mellett minden bölgynek eljelle. **Ára 3 korona.** Szemlatal kibővítő és elismert iraslatát a legmagasabb körökbeli bárki megtekintheti. **Forrárt: Rosa Schaffer, Bécs L., Kohlmarkt 6. Budapest: Török Jozsef, Király-utca 12. Dr. L. és J. Egger, Gyógyászterát a „Nádorhoz“ Váci-körút 17. szám.**

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. — Budapest, május 15. A magas nyomás Európa északnyugati, az alacsony nyomás pedig délkeleti feleire helyezkedett át, úgy hogy a

legnyomás maximuma Anglia és Észak-Oroszország minimuma pedig a Balkán és Dél-Oroszország feletti fogóli alatt. Az idő Európa északnyugati felében derült és száraz, délkeleti felében pedig változóknál és helyenként zivataros vagy esős volt. A hőmérséklet elosztása fényegében változatlan. Nálunk az idő tulajdonában derült és száraz volt. Gyenge zivataros esők csak az ország északkeleti és keleti részén voltak. A hőmérséklet nem változott. **Kiállítás:** Helyenként, de inkább az ország keleti felében zivataros esőkkel lehelés várható.

Vizállás.

	Máj. 14.	Máj. 15.		Máj. 14.	Máj. 15.		
Ira	Schärding	1.10	1.16	Stara	M.-Sziget	0.67	0.70
Ócsa	Paszau	2.10	2.18		Tökéssz	0.45	0.40
	Lina	0.60	0.63		V.-Nemény	1.11	1.00
	Bécs	0.34	0.31		Tokaj	1.65	1.50
	Paszony	1.04	1.06		Tisza-Föld	2.42	2.35
	Komárom	2.42	2.49		Szeged	3.14	3.07
	Budapest	2.14	2.14		Ceomrad	3.45	3.16
	Trancsej	1.67	1.66		Szeged	4.05	3.79
	Paks	2.70	2.68		Török-Becse	3.06	2.85
	Mohács	3.02	3.01		Titot	3.39	3.00
	Gombos	3.42	3.41	Órnya	Burka	0.60	0.60
	Gyúrók	3.06	3.00	Topolya	Hoór	0.91	0.93
	Pancsova	3.10	3.10	Bodrog	Zemplén	1.29	1.07
	Orsova	3.20	3.20	Sajó	Zsolca	2.26	2.29
Móra	Magyarfalva	1.75	1.68	Hernád	H.-Németi	0.74	0.58
Veg	Zala	3.42	3.49	Berettyó	Margit	0.06	0.03
	Győr	0.69	0.67		B.-Ujfalva	0.09	0.06
	Szerep	1.00	0.98	Kőrös	Caucsa	0.61	0.54
Kaba	Sz.-Gouthárd	0.15	0.16		N.-Várad	0.32	0.23
	Sárvár	0.15	0.19		Békény	0.26	0.00
	Győr	3.06	2.15		Tenke	0.13	0.10
Dráva	Pettau	1.76	1.65		Óurabony	0.35	0.40
	Zákány	0.85	0.00		Borosgyón	0.10	0.14
	Bárcs	1.58	1.61		Békké	1.00	0.78
	Sárvár	2.30	0.00	Máros	Gyula	2.10	1.88
Mén	M.-Szerdah	1.20	1.31		Gy.-Fehérvár	0.62	0.50
Dráva	Zágráb	1.14	1.04		Branyoska	1.17	1.15
	Sárvár	2.22	1.88		Robovsina	0.00	0.08
	Mitrovica	3.23	3.27		Arad	0.02	0.08
Szamos	Duda	0.40	0.46		Mako	1.20	1.21
	Szatmár	1.38	1.26	Temes	K.-Kostály	1.10	1.06
Kraszna	N.-Majský	0.00	0.00		Kiszlet	0.96	0.98
Latorca	Munkacs	0.00	0.19		Tamovár	0.10	0.16
Latorca	Homonca	0.20	0.16		Beckerek	0.00	0.15
Ugr	Ungvár	0.22	0.20				

Tavaszi és nyári évad 1901.

Valódi brünni szövetek
 Egy 310 méter 2.75, 370 4.50 frt jó valódi
 hosszú szelvénye, ele- 6. — és 6.90 frt jobb
 gondó teljes férfito- 7.25 frt finom
 zette (kabát, mellény, 8.65 frt legfinomabb
 és nadrág) ára csak 10. — frt legeslegfinomabb jubból

Egy szelvény szalon-ölnyöbbs 10. — frtért, valamint felöltő-szövetet, turisztai-öndent, legfinomabb kamargarnakot: szálit gyári áron a legjobb hírnepnek és szőllának elismert posztó gyárunkból.
Siegel-Imhof Brünben.
 Minta ingyen és bérmentve. Mintának megféléi kiszolgáló kezeskedünk.
 A magánvevőknek, aki a szöveteket közvetlenül a fenti négnél a gyár eskélyén megrendeli, előnyös jeltelények.

Elégedetlenség lehetetlen!
 Meg nem felelőért a pénz kifogás nélkül visszaadatik.
 Gyermekeköltönyök, iskolaöltönyök nagyság szerint 4 frttól, matrözöltöny 5 frt, felöltő 6 frt, Havelok egész galérral 5 frt, mindig raktáron Rothberger Jakabnál, csász. és kir. udv. ruha szállító Budapest, Váci-utca 6. sz.

Waldsteiner F.
 raktárai
 mindennemű üveg-, porcellán- és kinaezüst-árakban most:
Mária Valéria-utca 5. sz. alatt
 léteznek.

KÉZIMUNKÁK

BERCZI D. SANDOR
 kézimunka-gyárpárosnál, Budapest, Király-utca 4. sz. Kezes arnyakamat 1725 eredeti kézimunkakészítel kiváratra bérmentve küldöm.
Victoria — himzőgép 1. 8 kor. 11. —
 Point-Lace munkák és a szőszimulhatatlan nagy választékban vannak raktáron.
 Mintákkal szívesen szolgálok.

Kész férfiruhák,
 elegáns kivitelben, jutányosan beszerezhetők
Leitersdorfer D. és Fia
 férászabóknál
 Budapest, Koronaherceg-utca 6. szám.
 Mértékeszerinti ruhák a legváltozatosabb angol szövetekből elismert elegáns szabásban készünek.

Ujdonságok! R. & B. szabad. 15840. sz.

RIES és BERKOVITS
 GÉPGYÁRA
 BUDAPEST, VII., KERPESEI-UT 66. SZÁM.

Különlegesség: Oxigén- és szikvizgyárak berendezése, szabadalmazott szifonfejek és palackok, valamint sónyomógépek gyártása.

Oxigén- és szénsav-eladás.
Oxigén és szikvizgyári berendezések.

Oxigén-szifonpalackok, cs. és kir. szab. fedéles szifonkúpakok, törv. védett Oroszlán- és Unicem szifonfejek, „Non plus ultra“ gazeusepalackok, szab. „Ideál-szifonpalackok”, „Poseidon“ törv. védett oxigénvizgépek.

Ujdonságok! R. & B. szabad. 15840. sz.

Ábra 58/59. sz. Ábra 54. szám.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Csütörtök, 1901. május hó 16-án.
Jancsi és Juliska.

Mese 3 képbén. Szövegét írta: Wetze Adelaide. Fordította Abrányi Emil. Zenéjét írta Humperdinck.

Személyek:
András Várady S. A vasorru baba Bertis
Panna Várent Altató bácsi Kánn
Jancsi Várady M. Harmat bácsi Palóczyné
Juliska Payer

Utána:
Nap és föld.

Ballet 4 képbén. Zenéjét szerezte Bayer J. Szövegét írta Hassreiter és Gaul.

Kézlete 5 óraker.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1901. május hó 16-án.
Romeo és Julia.

Tagédia 5 felvonásban. Írta Shakspeare. Fordította Szász Károly.

Személyek:
Escalus Mészáros Benyolío Hetényi
Páris Horvát Tybald Gyenes
Montague Abonyi Montaguénó Boór H.
Capulet Egressy Capuletné Szacsayné
Romeo Horagi Julia Török I.
Mercutio Császár Dajka Vizváriné

Kézlete 7 1/2 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1901. május hó 16-án.
Délután 2 1/2 óraker, mérsékelt helyárrakkal.

Szulamit.

Zsidó daljáték 4 felvonásban. Kössy Albert átdolgozásából írták: Bóthy László és Makai Emil, zenéjét szerezte: Davidsohn Emanuel.

Személyek:
Monaoh Mátra Szulamit Sötér
Aron Erdős Abigail Rózsa Lili
Absolon Odrý Cingtang Kardos

Este:

A denevér.

Operett 3 felvonásban. Szövegét írták Hafner és Genée. Zenéjét szerezte Strauss János.

Személyek:
Eisenstein Ráthonyi Falke Dalnok
Rosinda Szeyer Blind Girth
Frauk Fűredi Adél Ledófsky
Orlowszky Dóry Prosch Boross
Alfréd Picler Ida Varga

Kézlete 7 1/2 óraker.

Jegyek a M. kir. Operaház, Nemzeti és Magyar Színház előadására kaphatók és előjegyezhetők Bárd Ferenc és Testv. zeneműkereskedéseiben Kosuth Lajos utca 4. sz. és Andrassy-ut 42. sz. a, valamint a New-York kávéházban. (Telefon)

VIGSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1901. május hó 16-án.
Délután 3 óraker mérs. helyárrakkal.

Csokay brigadéros.

Színmű prólógussal, 4 felv. Irta Herczeg Ferenc.

Személyek:
Csokay László Binari Dili Delli
Tisza Iona Szerényi G. A palóc Szerényi
Tisza Jutka Nőgrády Szörényi Gál
Pyber Lévy Tarics Dayka
Ozorczy Kazaliczky Csokay Sándor Tapolczai
Jávorka Göth Königsseg Pechy

Este:

Osztrigás Mici.

Bóhózat 3 felv. Írta: Feydoan. Fordította: Béli Izor.

Személyek:
Petypon Balassa Sorignon Tapolczai
Gabrielle Nikó L. Monticourt Gyöngyi
Tábornok Szathmáry Marólier Bárdi
Clementine Nőgrády Viretóné Makróczyne
Osztr. Mici Lenke Bárné Bálint R.

Kézlete 7 1/2 óraker.

ÁLLATKERT.

Ma és mindennap látható a

samoa-csoport,

mely 30 személyből áll, köztük férfiak, nők, lanykák és egy gyermek. Dalak, táncok, játékok, hadművelések, továbbá angol boxolás bemutatása délutáni órákban, az esti előadásokban vízi produkciók az állatkerti taron, ugyint: a hárs időmentől MDS. ALASKA előadás a kintőn idomított fokival és togori kutyáival.
Belépő-díj mint rendszeren utánfizetés nélkül.

Ingatlan árverés.

A Weisenbacher Endre közadós csődtörőmögéhez tartozó Budapest, VI. Andrassy-ut 62. sz. a. fekvő háromleteres ház a budapesti kir. törvényszéknél (V. Alkotmány-utca 22. föld-szint 1. sz.)

1901. évi május hó 22-én d. n. 3 óraker

tartandó bíról árverés-n eladatik. Közelebbi értesítés DR. BENDE ÖDÖN tőmeggodnónál (Váci-körút 76. II. em. 14.)

A csődválasztmány.

ŐS-BUDAVÁRA.

Ma a mulatóhely d. u. 3-kor nyílik meg.

A nagy Varieté-színpadon két előadás kezdődnek d. u. 5 és este 9 1/2 óraker.

A Fohés Caprice színpadán három előadás

Ben-Ali-Bey varázsszínháza előadások d. u. 4-től kezdve óráknt.

~ Két kitünő katonazenekar. ~

Belépődíj 60 fillér. Kedvezményes jegyek az összes dohánytőzsdékben 50 fillérről kaphatók.

Somossy-Mulató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, igazgató.

Pénztárányítás 7-ker. Kezdet 8-ker.

Mától kezdve

Csak 15 napig! Csak 15 napig!

A változatos májusi műsor:

Mdlle Carmen Ruiz francia és spanyol Varieté-díva.

Will Mora's Krasucky ur nyújtóművészek. csodálatos majmival.

A zongorán játszó kutya Praucht-féle kutyadomítás.

Armin Káthe és József új színház paródiával.

AMON, élőképével énekel. Ugyint az összes nagyszerű művészek.

Jegyek elővetelben kaphatók Weisz A. nagytőzsdéjében, Károly-körút 28., tőzsdé Andrassy-ut 28. és 38. sz. alatt ugyint a Somossy Mulató pénztárányál.

Munkács

a „Stern szálloda“ alulírottak tulajdonában áll.

A szálló teljesen újjá lett alakítva,

és úgy a vendégszobák mint az éttermek valamint a kávéház a legnagyobb kényelemre berendezve.

Szolid árak.

Pontos és gyors kiszolgálás t. c. utazók teljes meglézésére.

Szives pártfogásért esedeznek

Hausman Ch. és Társa.

A szálló előnyös feltételek mellett esetleg eladó.

Dr. Budai féle **GYÖNGYVIRÁG-CRÉM**

Apolja, szépíti az arc-bőrt, eltávolítja a májfoltot, a szeplőt, pattanásokat, bőrtakákat és az arcnak bájt és üdöséget ad.

Próbátégely 50 fillér, nagy tégely 1.20.

BUDAPEST, Városi gyógyszerár Váci-utca.

Magyar ipar!

A nap- és esernyő-gyár

mely szoliditás és előcsőg tekintetében a külföldi gyártmányokat felülmúlja, ajánlja az ez évi idényre nagyban és kisnyben napernyő és Entout-cas udonságait mindegy dívatos színbén, ugyintén csipke-eruyót. Nagy választék.

urak és hölgyek részére a legújabb dívatu ezüstfogókból.

Dívatosítasokat, áthuzásokat, valamint mindennemű javításokat pontosan és legolcsóbban eszközölök. Vidéki megrendelések a legelőküsméretesebben elintéztetnek. Ismét elárulítók tetemes rabattot kapnak.

SCHÉIN MÓR hazai ernyőgyár

Budapest, IV., Bécsi-utca 8. sz.

GMEHLING HERMANN

csász. és királyi udvari szállító

bőr- és bőrbutor-gyára

BUDAPEST, VII-ik kerület, Damjanich-u. 6.

Bőrszékek, Támlányok, Mappák, Papirkosarak, Kályhaellenzők stb.

Régi nádszékek bőrrrel bevonatnak.

Olcsó operák

zongorára 2 kézre.

Auber, Partida néma	keronárszék
• Könyves és lakások	1.80
Beethoven, Fidelio	1.80
Bellini, Norma	1.80
• Aivajró	2.40
• Puritána	1.80
Boleldin, Fohér nő	1.80
Donizetti, Lucia	1.80
• Lucrécia	1.80
• Eredet kánya	1.80
Flolov, Mártha	3.60
• Stradella	3.60
Hallay, Zsidóné	3.60
Händel, Messia	2.40
Layan, Terentia	1.80
• A négy óvszak	1.80
Herold, Zampa	2.40
Kreutzer, Granadai éji	1.80
• Császár és ács	2.40
• Fegyverkovács	2.40
• Falczó	2.40
Mendelssohn, Scintilvágó	1.80
• Alom	1.80
Meyerbeer, Ördög Hébert	3.60
• Hugonottak	4.80
• Proféta	4.80
• Afrikai nő	3.60
Mozart, Don Juan	1.80
• Figaró lakodalmá	1.80
• Titus	1.80
• Varsányok	1.80
Niccolai, Windsor vig nök	1.80
Rossini, Sevillai borbély	1.80
Schumann, Faust	3.60
Vardi, Nigolotto	4.80
• Tereit nő	4.80
• Trovatore	3.60

Két koronán felül megrendelések utánvértel is eszközöltnök. Kisebbs vendégekkel az ósvezig és 20 fill. portókésig előre küldendő b.

Kapható Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) ca. és kir. udvari könyv- és zeneműkereskedésében Budapest, Andrassy-ut 21. sz.

Bankházunkat azon nagy megtiszteltetés és kiténtető kegy érte, hogy ó cs. és kir. Fensége

Ferencz Ferdinánd

főherceg

osztálysorsjegyet vásárolt nálunk. Ebből látható, hogy még legmagasabb helyen is máltányolják az osztálysorsjatek előnyeit és bankházunk szolid és pontos kiszolgálását.

Huzás már május 22. és 23-án.

Sorsjegyek ára:
egész fél negyed nyolcad
kor. 12.— 6.— 3.— 1.50

A legtöbb főnyereményt nálunk nyartók.

Hecht Bankház

Budapest, Ferenciek-tere 6.

BUTOROK

úgy készpenzért, mint részletfizetésre

legegyszerűbbtől a legújabb kivitelű legutányosabban

Charenton és Fuchs testvéreknel.

BUDAPEST, VI. Teréz-körút 8. Andrassy-ut közelében. Képes árjegyek ingyen.

Virágnyelv.

Minden ismeret világ jelentősége meg van írva ebben a könyvben, melyet készírték a legelőbb költői irodákból állító össze. Ára szíves kérésben 50 fill. Az ösvezig előzetes bekioldás esetén bérmentve küldelök meg. Megrendelést Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) ca. és kir. udvari könyvkereskedésében, Andrassy-ut 21. sz.

Hennefeld Ignác

A magyar kir. kizár. szabadalmazott HENNEFELD IGNAC-féle jégsekreányek

(A milleniumi kiállítást éremmel kiténtetve.) Kiemelhető jég- és zomancsított ivóvíz-tartóval. 10 perc alatt hideg vizet szolgáltatnak. A cservoir kőzet elősz méhelt a tisztítás könnyen történik a javítás egyszerű ké van zárva. — Ezen szekrényekben min, mint az ösvezig eddigiekben levezetéses (mely nem díg csopoz), hanem a jégártó alatt cinkpléh szekrényekkel vannak olátva, a hová a jégvíz folyózik; a jég pedig a tartóban sifandóan szárazon fekszik, miattal 60 százalék jégmegtakarítás órtók el.

BUDAPEST, VI. ker., Váci-körút 47. sz. Árjegyek ingyen és bérmentve.

Színházak, szórakozó helyek.

KÉPSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1901. május hó 16-án.

D. u. 2 1/2 órákor, hétközi kivül, másnapok helyett.

A betyár kendője.

Eredeti népszimű, dalokkal 4 szakaszban. Irta Abonyi Lajos. Zenéjét szerzette Nikolics Sándor.

Személyek:

Bandi Szirmai Zsófi, leányuk Sugár
Buzi, csárdás Kőresi A. "Ragyás" Reakó
Buziné Izsóné A. "Piszo" Mátrai

Este:

Cirkusz-élet.

Operett 3 felvonásban. Irták: I. T. Tanner, W. Paléus, Harry Greenbank és Adrian Ross. Zenéjét szerzette: Ivan Caryll és Lionel Monckton. Fordították: Fái J. Béla és Faragó Jenő.

Személyek:

Sir Wemyss Solymosi Drivelli Németh
Lady Diana Krecsányi Drivelliné Sipooné
Dóra, leányuk Küry Favorita Bojár
Roginad Raskó Lucille Kápolnai
Djkk Capel Szirmai Albertoni Kiss M.
Gustave Marton Rudolf Gondos
Biggs Kovács M. August Ujvári
Gaston Delli Adolf Nagy V.
Flobert Kovács K. Gundor bass Némethi

Kézdeté 7 1/3 órákor.

URÁMA SZÍNHÁZ

Csütörtök, 1901. május hó 16-án.

A tánc.

Irta: Pekár Gyula. Zenéjét feldolgozta: Korn Aurél.

Kézdeté 7 1/3 órákor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1901. május hó 16-án.

Délután 3 órákor fél helyekkel.

A peleskei notárius.

Énekes bohózat 3 szakaszban. Irta Gaál József. Zenéjét szerz. Thern Károly.

Este:

Másodszor:

Lillem Klári.

Népszimű 3 felvonásban. Irta és zenéjét szerzette: Dózi József.

Személyek:

Lillemné Ebergényiné Fáyol Bandi Környe
Klári Tóth J. Bogár Ágnes Sugár Ar.
Verus Sárosi Kohn Krémer
Barna Pölö Sebastyén Száli Havaei
Csillag Pista Pethes Bőske Erdei
Marci Mihályi Kékény Gyurka Farkas

Kézdeté 7 órákor.

VÁROSLIGETI SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1901. május hó 16-án.

Délután 4-ór fél helyekkel.

Két pisztoly vagy: Sobri lakodalmá

Eredeti szimű énekkel 3 lev. Irta Szigligeti.

Este:

Orpheus a pokolban.

Operett 3 felvonásban. Zenéjét szerz. Offenbach.

Kézdeté 7 1/3 órákor.

WULFF EDE CIRKUSZA.

Ma csütörtökön, május 16-án, d. u. 4-ór és 7/8-ór:

2 nagy dísz ünnepi előadás 2

Fellepte a jelenkor legnagyobb művészeinek. A legjobb iskola- és szabadon idomítottlovak elővezetése Wulff igazgató és neje által.

Matróz-ballet.

Óriási baletgyűjtemény. előadja 200 személy, színre alkalmazta Wulff Ede igazgató.

Jegyek elővételben Kertész Luiza dohánytársaságában Kristóffér, kaphatók.

Holnap pénteken, este 7/8-ór: nagy előadás.

A 12103. számú

„Váltakozó árammal hajtott motor és transformátor“

című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának gyártása céljából magyar gyárosokkal összekötött keres; szabadalmát esetleg el is adja vagy gyártási engedélyt ad.

Érdeklődőknek szívesen szolgál bővebb felvilágosítással

Kelemen és Társa

szabadalmi ügyvivő irodája

Budapesten, Royal-Szálloda B.

Még csak

egy hétig húz egy

árvalány

szerencseszámokat

minden osztálysorsjegy megrendelés részére

BÁNÓ GYULA

bankházában,

Budapest, VII. Erzsébet-körút 14.

1/1 sorsj. 12 kor. | 1/4 sorsj. 3 kor.
1/2 " 6 " | 1/8 " 1.50

Húzás már jövő szerdán és csütörtökön.

Magántisztviselő-sorsjegyek

Ára csak 1 korona. Húzás október 1. 1901. június 1-én.

Kaphatók a szövetségi irodában, VII., Erzsébet-körút 27. és a dohánytársaságban.

Az ész.

Ha valakinek ezse van, akkor mindens lehet mondják az ember. Nincs is nagyobb letenődomány az egészséges, jozan észnél. Az rögön felogya, mit kell tenni és hol táramolhatnak különös előnyök rá. Ilyen egészséges jözanság szükséges ahhoz is, hogy

beléssák, miszerint osztálysorsjegyet a Hecht bankháznál kell venni, mert ott pontos, szolid a kiszolgálás és kedvező a szerencse. A legtöbb nagy nyemremény a bankház vevői nyerték. Ezért vásároljon osztálysorsjegyet a Hecht bankháznál Budapest, Ferenciek-teré 6. Egész sorsjegy 12 kor., fél 6 kor., negyed 3 kor., nyolcad 1.50 kor.

Fényképezési készülékek

a leggazdagabb választékban, u. m.: pillanat-kéz-kamrák, kodak, átvány-, utató-, szalonkamrák, nagyobbító készülékek, objektívek, pillanatkör, kartonok, passzartok, keprámok minden alakban és kivitelben, érzékeny és legkitűnőbb minőségű bromézitt szaraz lemezek, celluloid- és papírok, valamint az összes fényképezési kellékek és vegyszerek. Utaltatás a készülék vételénél díjmentesen adnak, vagy esetleg levelel is. Kiténő tanácsok csekély díj ellenében. Levelek, filmek kidolgozása, kopírozások minden kivételben és legjobban eszközöztetnek. — Kétszázvételű, és árjegyzék ingyen.

WACHTL és TÁRSA

Budapest, IV., Eskü-út 6. Tóth. palota.

JARVANYMENTES HELY. Vasuti állomás. Állandó fürdőorvos.

KLIMATICUS GYÓGYFÜRDŐ és HIDEGVIZGYÓGYINTÉZET.

Remekek az új források, kiránduló helyekkel és sétányokkal.

GYÓGYESZKÖZÖK:
Hidegvizgyógyintézet, vasas és érvényes savanyvíz és fürdő, és a források belételei, illóolajok, villáymasszázs, termásvíz-molett, kefir, juhászó.

Gyógyallatok:
Tüdőbajok, malaría, (mucosarás), gőge-, hörg- és tüdőhurut, gromporhurut, emésztelenség, máj- és lépágyak, vishólygagurut, szepikus és górvírusos megbetegedések. Mindenféle ideggyógyászati, (fejfej), migraine, histeria, szédülés, nehézlégzés, hypochondria. Vérhajók, közérény, görvény, bukákór, delirium trem. potak. Népbajok, fehérvérlet, sápkór, havi zavartok. — Kiténő ellátás és lakás.

Prospektusok és egyéb felvilágosítás szívesen szolgál

Égyógszertár. a fürdőigazgatóság. **KÉT VENDEGLŐ.**
Mény: Májusától Októberig.

Szabadalmak

gyorsan és lelkiismeretesen kioszkosítottunk.

Szabadalmakat Értékesítő Vállalat

Budapest, VII., Erzsébet-körút 17.

Találmányok finanszírozása és értékesítése. Védjegyek beajátromozása. Felvilágosítás díjtalan. Telefon 56-78.

Szenzációsan érdekes ujdonság!!!
Most jelent meg!!!

A SZÍNHÁZ

Szerkesztette Szomaházy István, egyes cikkeit pedig írta a magyar irodalom és művészet kitűnő ismertje. Minden, a mi a színház külföldi vagy belső életében való érdekelhet, a karantól a fűrésztől, a zsinórpadástól a sütyőstől, ott hullamzik a könyv lapjain az olvasó előtt.

A gyönyörűen kiállított, vasok kötet Szomaházy István új színházi monográfiáján kívül még körülbelül 70 cikket tartalmaz. A könyv ára, szinesetté hirtelen 3 kor. Barmentes külföldi 8 K. 40 fill. Megrendelhet: **Martos Adolf** könyvkereskedésében, Budapest, V., Váci-körút 14. sz.

Dr. Renner vizgyógyintézete

bejáró betegek számára.

Budapest, VII., Valeró-utca 4. (Telefon).

Az intézet 12 év óta áll fenn, most teljesen új alakvita, a legmodernebb gyógyeszközzel szereltesít (2).

Alkalmazásban levő gyógyszerközk

A tudományos vizgyógyintézet Országos eljárási, masszázs, villám- fényfürdő (shizosokni), az elektroizomozás minden faje (galvanizáció, faradizáció, frankinisztó, elektroizomozás), bűntökészítékek (Peyronophor stb.).

SZÉNSAVAS FÜRDŐK

(Nauheimi eljárás, szívhajók számára). Kezelés alá vételnek. Különböző ideg- és gerincbajok, ideges gyengeség állapotok: álmatlanság, szédülés, a gromor és belső renyhesség, idült izleti és izomozás stb. Prospektus kívánata. Árak másrészeltek.

Gras. Gras.

Hotel „zur goldenen Birne“

a város központjában, a meráni parkkal szemben, a legszebb fekvésű szálló, ujonnan kényelmesen berendezve. Villanyvilágítás.

HUTTER J. tulajdonos.

Diszes ingaórák

5 évi jótállás mellett részletfizetésre kaphatók

Polgár Kálmán

órák- és ókszer-üzletében

Budapest, Erzsébet-körút 29. sz.

Videkre árjegyzék barmentes.

Magyar toltal írjon minden magyar ember! : SCHULER JÓZSEF Első magyar acéllírótoolt és toltszár gyáranak kiténő gyártmányai

ASZELFOTOLLI SZAR... SCHULER JÓZSEF

meliket hasáranban már mindenütt használnak, felülmulhatatlanok és jóságnknál fogva angol és más gyártmányokkal teljesen versenyekepek.

Külföldre ajánlhatók: Dániel Ernőné 54 szám, 530 szám, 532 szám, 408 szám, 450 szám, 155 szám, 255 szám, 1896 szám.

Minden papírkerekedésben kapható.

A hét színházi műsora.

	Nemzeti színház	M. Kjr. Operaház	Vigaszínház	Népszínház	Magyar Színház
Péntek	A bor	Tavaszi ünnep	A vizsgáló bíró	Nebántsvirág	A postás fu
Szombat	A csőd	A sevillai borbély	Ocskay brigadéros	San-Toy	Az izomfik
d. u. Vasárnap este	Tündérlak Magyarhonban	Siegfried	Ocskay brigadéros	Kisasszony feleségom	A donevér
	Endrös Johanna		A két árva	Ingyenélők	Az izomfik

PÁRISI NAGYÁRPUHAZ

BUDAPEST,
VII., Kerepesi-ut 38.

Minden vevőnek még a legkisebb bevásárlásnál is
p/natárunk egy fénykép-bonnt szolgáltat ki, amelyen a bevásárolt összeg nyugtáványza
lesz. Amidőn ezen bevásárolt árak együtt a 20 korona összeget meghaladják, vagy
20 korona értékű áru egyszerre lesz bevásárolva

minden vevő teljesen ingyen kap

bármely tetszés szerinti, nekünk átadandó fénykép után egy 60 cm. magasságu művészieson elkészített

ÉLETNAGYSÁGU HŰ FÉNYKÉPET

csupán a kifejtésért és a díszes papirkeretért (passe-partout) önkötségenket 3 koronával számítjuk fel. A világ egy műtézete sem képes az ingyen képet magát
20 koronán alul elkészíteni.

Az 1901. évre szóló teljes naptárral ellátott **KÉPES NAGY ÁRJEGYZÉK** a közkedvelt egy és kétkoronás áruosztályunkról, valamint az összes árucikkekről kívánatra ingyen és bérmentve.

PSERHOFER J. vértisztító labdaccai

Évtizedek óta el vannak terjedve az egész világon s kevés azon család, a hol ez a páratlan háziigőzyszer hiányzik.

E labdacokat az orvosok különösen az oly bajoknál ajánlják, amelyek nehéz emésztésnek s dugulásnak következményei, mint pld. zavar az epekeringésben, májfájdalmak, székbántalmak, köllika, aranyér stb. stb. — Vértisztító hatásuknál fogva kiválóan jó hatást gyakorolnak vérszegénység esteiben s az ebből származó bajoknál, mint ideges fejfájás, sáskór stb. E vértisztító labdacok nagy előnye, hogy szeliden hatnak, fájdalmat nem okoznak s így a leggyöngébb szervezettel bíró egyének, sőt gyermekek is bátran használhatják.

1 doboz, mely 15 labdacból áll 21 kr. — 1 tekercs, mely 6 doboz, 1 frt 05 kr. A pénz előzetes beküldése után bérmentve: 1 tekercs 1 frt 25 kr. — 2 tekercs 2 frt 30 kr. — 3 tekercs 3 frt 35 kr. — 10 tekercs 9 frt 20 kr.

Használati utasítás mellékelve.

Egyedül készítő és szétküldést főraktár:

PSERHOFER J. gyógyszer-tára BECS,
Egyedül készítő és szétküldést főraktár:
Főraktár Budapesten: **Török József** gyógyszer-tárban VI., Király-utca 12.

Eltérjedések fogva a labdacok a legkülönbözőbb alakokban és mévek alatt előtörhetnek, tehát mindenki csak PSERHOFER-féle vértisztító labdacokat kell venni, a más: azok valódiak, a melyek becsúznak fedetlen piros színben „PSERHOFER” kézírással látható.

B B B

BEIFELD BANKHÁZ BUDAPEST,

Károly körút 1. szám. Alapított 1874-ben

Rendeljünk a legrégibb budapesti bankháznál!

Az ezen hirdetésben körülményesen hirdető osztályosjegyek bankházzalban legelőszérűben az öszegnek postautalványon való előleges beküldése mellett kaphatók!

Árak: 1/4 sorsjegy 33 korona, 1/3 sorsjegy 63 korona, 1/2 sorsjegy 122 korona! Összeszerény 13 millió 160.000 korona! Huzas már május 22-én.

Még csak rövid ideig. Hatóságilag engedélyezett

Végeladás.

A még raktáron levő férfi-divatlekkék a legjobb minőségben, melyen a beszerzési áron alul adnak el.

V. Ker., Dorottya-utca 6. szám. (Wurm-udvar)

KANTZ G. ZSIGMOND

Az üzleti bérrendezés eladás.

ROBORIN

legolcsóbb idegerősítő szer. Használatban kedvelt.

Vérszegénység, sápkór, elgyengülés, scrophulosis, lábadócsknál, stb. orvosilag kipróbált.

Kapható minden gyógyszer-tárban és droguista üzletben. Kor. 2.50 és 1.50 ével.

Roborin-táblácskák. Cukormentes étvágytalanoknak.

Deutsche Roborin-Werke, Berlin N. W. 7.

4 1/2 kgr. Kuba kávét

küld 7 frt 32 krért

Fiuméből vagy Triesztből

olvásmórt és bérmentve

Fratelli Deisinger.

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonatorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legmelegebben ajánlható

DR. KAJDACSY,

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos

Electrotherapial rendelő-intézete

IV. Kigó-utca 5. I. em. Klotild-palota (Atjárdház és lift használat).

A legelhanyagoltabb gyúgósíjásokat, legsúlyosabb hughyógyabajokat, bujakoros sebeket, syphilist, az önfertőztetés utóbjait

Elgyengült férfierőt

az orvosi világ által legújabbban ojjanyira felkarolt és hatásában páratlan sikerű

Electro-Massage vagy Psychrophor

által, magómlénokot, nőknél fehérfolyást befecskendezés nélkül, a legmakacsabb bőrbetegségeket, valamint ifjúkori bűnök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményeképp létrejött szertöréscsökét gyógyít a legújabb gyógy-módt szerint aiaspon és biztos, állandó sikerrel. Rendel: délelőtti 9 órától 4 óráig; este 7—8 óráig Nőknek ugy mint férfiaknak külön és is kijárát

Külön várótermek.

Levelekre díjtalanul azonnal választotok; esetleg gyógyszer-kről is gondoskodva lesz.

Uj Petőfi.

Az első szabad képen Petőfi kiadása. Telögy, Tull és Neogrady festőművészek 62 rajzával. Minden rajz egy egész oldal foglalt és három színben van művészi módon reprodukálva. A két kötetet dr. Radó Antal rendezte saját alá és látta el jegyzetekkel. A szöveg tökéletes pontosságú. Dr. Ferencsik Zoltán, a legfrissebb és legjobb Petőfi-monográfia szerzője, értekezés, magvas életrajzot írt az első kötet elé. A könyv papíra fennmarad, finom papír, a nyomás mintaszerű, kitűnően olvasható. A művészi kötés, a melyet Petőfi dombormivű arépe díszít, parzi ritkítja. A két kötet ára 10 kor. Kiadja Wodinszer F. és Fial (Jampel Róbert) es. és kir. udv. könyvkereskedése Budapestben, Andrássy-ut 21. Kapható minden könyvkereskedésben.

LUSER L.-féle TURISTA-TAPASZ.

Biztosan és gyorsan ható szorításműködő, szemes és a talp, valamint a sarok bőrkeményedést, tolvábtá mindennemű bőrkeményesedést elűzi. A hatását jól láthatóan jelöltetik.

Központi szék raktár: SCHWENK L. győzsz. NEIDL-UD-BÉCS.

Csak akkor valódi, ha minden használati utasítás és minden tapasz a melettes végjegyvel és aláírással el van látva, azért is erre ügyelni kell.

1000 1 doboz ára kor. 1.20. 0000

Vétre kor. 1.60 előzetes beküldése mellett bérmentve

Magyarországi főraktár: **Török József** győzsz. Budapest, Király-utca 12 és Andrássy-ut 29.

Jutalomdíjazott SACHS ÁRMIN-féle

első magy. es. és kir. szabadalm.

hordozható jégsczékények gyára

Budapestben, Gyár: VIII., Beze-édi-ú. 19. és főraktárhelység: József-körút 16. Kitértve a nagy milliósai éremmel.

Ajálta ulonnan szerkesztett jégsczékéltet a sör, bor, tej, víz, hús, csu stb. denüésére, valamint tartályutaglyalt számára s gépelt annak előállítására, minden nagyságban és alakban, nemkülömben szabadalmazott legújabb és leggyakorlatibb fémházból és ónházból eszapjalt és hordóaknakat, eszentülük sörbő, melyek folyton a legnagyobb viláskészítésben raktáron tartatnak a legolcsóbb árak mellett. Árjegyzékek és ábrák ingyen megküldetnek.

Olcsó butor-eladás.

2 szokrény, 2 ajtó fényezett	30 frt	1 ebédlőszék, 6-német stíl	3.50 frt
2 ágy, fényezett	22	1 íróasztal, 3 fiókos	18
1 éjjeli szokrény, fényezett	8	1 háloszoba, matt díofa	100
1 mosdó, 2 ajtó, fényezett	14	1 háloszoba, faragott	130
2 szokrény, 2 ajtó, díofa, matt	30	1 garnitúra cröpe- vagy bourette-behuzat	55
2 ágy, magas, díofa, matt	28	1 garnitúra selyem-behuzat	80
1 éjjeli szokrény, díofa, márványtal	8	1 garnitúra plüss-behuzat	80
1 kredenc, 4 ajt. fiókás, faragott, márv.	48	1 szalonnasztal	10
1 diván, magas támla szőnyeggel	40	1 consol márványtal és tükör	26
1 ebédlő-asztal, díofa, matt	12		

Nagy válasszék egyszerű, valamint a legdisezebb kivitelű butorokban.

Dósa Kálmán fővárosi asztalos és kárpitos butortelege
Budapest, Erzsébet-tér 18 Sas-utca sarok, I. emelet.
Arjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Agulár Dávid Fia Bpest, Deák-tér 6. Király-utca sarok.

Magyarország egyedüli cipőgyára, mely 1 évi iráselt állallat vállal minden cipőért, mely az általa feltalált Gusi-kenőccsel kenve lesz. Minden cipőhöz 1 Gusi-kenőcs ingyen. Vidékre 5 kőfog 89 kr számítok és portónonon küldöm a cipőt. Képe képes ánygyáskom ingyen. Mértékelt elegáns, ha a lábajj barisnyában egy papírlapra Aliva lerajzoltatik.

Férfi vízbőr sima cipő, erős 3.—
Férfi vízbőrtes, finom kivitel 3.20
Férfi legf. víz. fűrés cipő, gavalier 3.40
Divatos barna buzagia fűrés, elegáns 3.80
Legf. szalonlakk fűrés v. cujos 4.—
Párisi divat box calv-bőr, leltűnő elegáns 4.50
Női zergebőr fűrés v. cujos, erős 3.—
Női zergebőr gombos, elegáns 3.50
Divatos barna fűrés-cipő, finom 3.—
Salonlakk fűrés v. cujos, elegáns 3.50
Párisi divat box calv-bőr fűrés v. gom-bos, leltűnő elegáns 4.—
Gyermekcipő 1 évtől 3-ig 1.20
3 évtől 5-ig 1.50, 5 évtől 8-ig 1.80, 8 évtől 10-ig 2.— frt.

Nem megfethető cipő készretek, vagy a készretek díjazott adom.

